

**Metal işçisinin
mücadele tarihi
yol gösteriyor!**

MESS'i ve Türk Metal'i yenmek için dişe diş mücadeleye hazırlanalım!

İşçi sınıfı ve emekçilerin bütünlüklü bir saldırı dalgası altında tutulduğu, ekonomik krizin ağırlığının giderek arttığı bir dönemde metal işçisinin ortaya koyacağı mücadele pratiği süreci tayın edecek bir nitelik taşıyor. Metal işçileri 2017 TİS sürecine hazırla-

nırken, MESS-Türk Metal ve sermaye devletinin karşısında kazanımla çıkabilmek için kendi öz deneyimlerinden yararlanabilmek, kendi mücadele tarihini bilince çıkartabilmek sorumluluğu ile karşı karşıya.

s.10

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2017 / 01
6 Ocak 2017 * 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak1.net

KATLIAMLARA VE BARBARLIĞA GEÇİT VERME!

Sermaye düzeninin savaş ve saldırganlık politikalarına, faşist baskı ve devlet terörüne karşı mücadeleyi büyütmek işçi ve emekçiler için güncel ve yaşamsal bir önem taşımaktadır. Çünkü işçi sınıfı ve emekçi kitleler adına başkaca bir çıkış yolu bulunmamaktadır.

İşçi sınıfı mücadeleyi 2017'ye taşıyor

Sınıfa yönelik kapsamlı saldırıların yaşandığı 2016 yılında işçi sınıfı grev, direniş ve eylemlerle sermayeye karşı mücadelesini sürdürdü.

Türkiye-AB ilişkilerinde "yeni" gelişmeler

İlişkiler alanında atılacak her adım, işçilerin ve emekçi sınıfların yaşamına büyük bir sosyal yıkım olarak yansıyacaktır.

Kapitalist üretimde kadın iş gücü

Sömürü politikaları, hak gaspları, kadının üzerine bırakılan yükümlülükler ile kadın işçilerin yaşadığı çifte sömürü kapitalist sistemde sürekli.

Temel özellikleriyle emperyalist kapitalizm

s.12

Kapitalizmin "küreselleşme" efsanesinin çöküşü

s.17

Katliamlara ve barbarlığa geçit verme!

İçinden geçmekte olduğumuz tarihsel dönemin olayları, insanlığın kapitalist sistem tarafından büyük bir yıkımın içerisinde doğru sürüklendiğini doğruluyor. 2017 yılının daha ilk saatlerinde İstanbul'da IŞİD tarafından gerçekleştirilen kitle katliamı, bu olguyu tüm acımasızlığı ile bir kez daha gözler önüne serdi.

Katliamın ardından bir dizi senaryo ortaya atıldı, burjuva medya toplumun algısını yönlendirmek için alabildiğine manipülatif haberler yayınladı. Katliam için seçilen mekandan tutun da katilin kullandığı silahın donanımına kadar, bir dizi "ayrıntı" boyalı basın son dakika manşetlerini süsledi.

AKP, İKTİDARINI KANLA AYAKTA TUTUYOR

AKP iktidarı ve burjuva medya, yaratıkları bu bilgi kirliliği ile Türkiye'yi katliamlar ülkesine çeviren savaş politikalarının üzerine ince bir yalan perdesi örtmek istiyor. Sefil iktidarını ayakta tutmak için her türlü barbarlığı göze almış bulunan AKP; işçi ve emekçilerin bilinçlerini dumura uğratmak, toplumsal yaşamın her alanında korku duvarlarını yükseltmek ve en nihayetinde "terör" demagojisi eşliğinde tırmandırılan "güvenlikçi politikalara" kılıf uydurmak için adeta kanla besleniyor.

İşçi ve emekçiler her yeni gelişme ile kendisini ortaya koyan bu çıplak gerçeği görmeli, kirli yöntemlerle pompalanan yalanlara artık kanmamalıdır. Zira, diğerlerinde olduğu gibi son IŞİD katliamının sorumlusu da, tırmandırdığı savaş politikalarıyla sermaye devleti ve onun dümenini elinde tutan AKP iktidarıdır. Bu toprakların cihatçı, ırkçı çetelerin cirit attığı bir coğrafyaya dönmesinin gerisinde de yine sermaye devleti ile emperyalist

güçler yer almaktadır. Çünkü, başta IŞİD olmak üzere, cihatçı çeteleri Kırşehir'de toplayıp eğiten ve donatan onlardır. Sınır boylarını bu gerici-faşist çetelerin cephe gerisine çeviren, "mülteci kamplarını" cihatçı devşirmek için toplama merkezlerine dönüştürenler de onlardır. Özetle, dün beslenen-büyütülen IŞİD ve benzeri cihatçı çeteler, bugün barbarca katliamların altına imza atmaktadır. MİT tırları ile bu çetelere gönderilen silah ve bombalar, bugün Ankara'da, İstanbul'da patlamaktadır.

BARBARCA KATLIAMLARI BİLE FIRSATA ÇEVİRİYORLAR

AKP'nin kendine has fırsatçılığı pek çok pratiği üzerinden biliniyor. Lakin, içeride ve dışarıda birçok açıdan sıkışmış bulunan AKP iktidarı, geline sürece barbarca yöntemler üzerinden gerici iktidarını tahkim etmeye yönelmiş bulunuyor. IŞİD'in yılbaşı gecesi İstanbul'da gerçekleştirdiği katliamın ardından buna bir kez daha tanıklık ettik.

Daha onlarca insanın cenazesi yerden kalkmamışken AKP iktidarının ilk işi "güvenlikçi politikalar" adı altında faşist baskıyı tırmandırmak oldu. Cihatçı çeteler elini kolunu sallayarak İstanbul'un göbeğinde katliam gerçekleştirirken, katliamı protesto edenler polis terörüne maruz kaldı; gözaltına alındı, tutuklandı. Katliamcı çeteler ile sermaye devletinin ilişkilerini ortaya koyan basın yayın kuruluşları ve sosyal medya kullanıcıları hedef haline getirildi. Muhalif olan herkes AKP şefleri tarafından açık açık tehdit edildi. Kendi iç hukuklarını bile işletmeden, apar topar OHAL'in süresini uzattılar. Ardından da "kimse bizden OHAL'i kaldırmamızı ve anti-terör yasalarımızı değiştirmemizi beklemesin" türünden

açıklamalar yaptılar. Örnekler çoğaltılabilir...

Tüm bu olup bitenler AKP iktidarı adına tam bir gözü dönmüşlük örneğidir. Bu böyle olmakla birlikte, aynı olgular içeride ve dışarıda açmazları derinleşen AKP iktidarının aczinin de açık göstergeleridir. Zira sermaye devleti ve onun dümenini elinde tutan AKP iktidarı her açıdan batık içerisinde ve çırpındıkça derinliklere doğru yol almaktadır. Bu nedenle kanlı iktidarlarını katliamlarla, baskı ve zorbalıkla ayakta tutmaktan başka bir çare bulamamaktadır.

İŞÇİ VE EMEKÇİLER, BARBARLIĞA VE KATLIAMLARA BOYUN EĞMEMELİ

İçinden geçmekte olduğumuz süreçte giderek tırmandırılan savaş ve saldırganlık politikaları dolaysız olarak emekçileri ve ezilen halkları hedef almaktadır, hem iktisadi-sosyal açıdan hem de kan ve can bedeli olarak. Zira bugün Ortadoğu'da oluk oluk akan kan, yoksul emekçi halkların kanıdır. Bugün savaşa ve silahlanmaya harcanan paralar, işçi ve emekçilerin sömürsü üzerinden elde edilmektedir. Bugün barbarca gerçekleştirilen katliamlar ve faşist devlet terörü ile sindirilmek istenen de emekçilerdir.

Bu nedenle, sermaye düzeninin savaş ve saldırganlık politikalarına, faşist baskı ve devlet terörüne karşı mücadeleyi büyütmek, işçi ve emekçiler için güncel ve yaşamsal bir önem taşımaktadır. Çünkü, işçi sınıfı ve emekçi kitleler adına başkaca bir çıkış yolu bulunmamaktadır: Ya kapitalist-emperyalist sistemin kölelik dayatmalarına, savaş politikalarına, katliamlara, sömürüye ve barbarlığa boyun eğmek, ya da özgür ve eşit bir dünya için sosyalizm kavgasını büyütmek!

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2017/01 * 6 Ocak 2017 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15

Şişli / İstanbul

Tlf. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak1.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Kitle katliamlarını “lütfa” çevirenler

Reina katliamının ardından devlet erkânından bildik açıklamalar geldi. “Birlik beraberlik” vurguları eşliğinde, “teröre” boyun eğmeyeceklerini açıkladılar. Bu açıklamalara bakıldığında sanki iktidarda kendileri yokmuş, savaş eksenli sürdürülen iç ve dış politikayı başkaları belirlemiş, emperyalizmin hizmetinde Suriye’de aktif taşeronluğu hevesle sürdürmemiş, gerici cihatçı çeteleri desteklememiş oldukları sanılabilir.

Bu karanlık atmosferin sorumlusu olarak AKP, kitle katliamlarını kendi kirli çıkarları için kullanmayı da gayet iyi biliyor. Nasıl ki 15 Temmuz darbe girişimini “lütuf” saymışlarsa, kitle katliamlarını da “lütfa” dönüştürerek “terör” demagojisini tırmandırıyorlar. Bu yolla kitlelerin bilincini bulandırarak, yaratılan karanlık, kaotik savaş ortamındaki sorumluluklarını gizlemeye çalışıyor, öte yandan “teröre karşı birlik” söylemiyle kanlı iktidarlarını kalıcı hale getirmenin fırsatını kolluyorlar.

Biliniyor ki emperyalizm çağdaş dünyadaki her türlü gericiiliğin temel dayanağıdır. Bu çerçevede, farklı dönem ya da coğrafyalarda gerici odakları besleyen büyüten ve insanlığın başına musallat eden de emperyalizmin ta kendisidir. Bugün Ortadoğu’da adı ister El Kaide, El Nusra olsun ister IŞİD; gerici çeteler de emperyalizmin kirli savaş politikalarının sonucu olarak beslenip, büyütüldüler. Afganistan’da, Irak’ta, Suriye’de, Libya’da emperyalistler ve işbirlikçi ülkelerince kullanılmak üzere hep el altında tutuldular ve tutulmaya da devam ediliyorlar. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin kucağında büyütülen, IŞİD ve benzeri gerici çetelerin şimdilerde, gerek işlevleri bittiğinden gerekse politika değişikliğinden “terörist” ilan edilmeleri ise inandırıcı değildir.

Bahsi geçen cihatçı çetelerin emperyalizmin himayesinde gelişme imkânları

bulması, bu çetelerin toplumsal yapıya dair gerici hayalleri olduğunu ve bu uğurda gerçekleştirdikleri katliamlar gerçeğini değiştirmiyor. Egemen olabildikleri yerlerde gerici hayallerini gerçekleştiren vahşi savaş yöntemlerini, kitlesel tecavüzleri, köle pazarlarını “modern dünyaya” gösterdiler. Öte yandan bu gerici örgütler dünyanın pek çok yerinde ve de Türkiye’de, çeşitli saldırılar gerçekleştirdi. Fransa’da Paris, Nice katliamları, Berlin’de ya da Türkiye’de kitle katliamları bir sonuç olarak yaşandı ve yaşanmaya devam edecek gibi görünüyor. Zira emperyalist gericilik sürekli olarak böylesi karanlık ve kaotik ortamlar yaratmakta ve buradan beslenmektedir.

Bu nedenle böylesi gerici saldırıların sorumluluğunu gerici cihatçı çetelerle birlikte emperyalist güçlerin ve işbirlikçi ülkelerin taşıdığını önemle vurgulamak gerekmektedir. Reina katliamında da tetikçi IŞİD’di. Ancak IŞİD’i yaratan ve onunla kirli pazarlıklar güden emperyalizmle işbirliği halindeki Türk sermaye devleti ve onun dümenindeki Erdoğan AKP’sinin sorumluluğu asla unutulmamalıdır.

Türk sermaye devleti, emperyalizmin

bir taşeronu olarak ve de ‘yeni Osmanlı’ hayalleriyle yaşayan Erdoğan ve AKP’sinin yayılcı politikaları nedeniyle Suriye’de kirli ve kanlı politikaların hayata geçmesinde aktif rol oynadı. Bu kirli politikaların bir gereği olarak gerici cihatçı çeteler desteklendi, eğitildi, donatıldı. Bugün “terör” demagojisi yapan Erdoğan ve AKP’si düne kadar IŞİD ve benzeri gerici çetelerden beklenti halindeydi. Yayılcı Suriye politikasını gerçekleştirmek ve Kürt halkının Suriye’deki kazanımlarını sabote etmek için işbirliği içindeydiler. Bu çetelere TIR’lar dolusu silahlar gönderildi, ülke sınırları açıldı vb. Aynı kumaştan oldukları için ülke içinde de bu gerici çetelere fazlasıyla alan açıldı. İstanbul’un göbeğinde toplu bayram namazı kılarak cihat çağrısı yapan ve Türkiye’ye ‘Aklınızı başınıza alın’ uyarısı yapanlar, çeşitli illerde irtibat büroları kuranlar bunu AKP ile aynı kumaştan olmanın kolaylığıyla yaptılar.

Öte yandan Tayyip Erdoğan Reina katliamı sonrası; “Ülke ve millet olarak, terör örgütlerinin ve arkalarındaki güçlerin sadece silahlı saldırılarına değil, onların ekonomik, siyasi, sosyal saldırılarına

karşı da sonuna kadar mücadele edeceğiz” diyerek başka bir demagoji örneği sergiliyor, bilinç bulandırmaya devam ediyor. Bilindiği gibi kendi tabanını “üst akıl”, “Türkiye’yi çekemeyen dış güçler” vb. argümanlarla oyalayan Erdoğan, Reina katliamının ardından “IŞİD’in ardındaki güçler” söylemi üzerinden toplumu manipüle etmeye çalışıyor, yaşanan çok yönlü krizin sorumlusu olarak “bu güçleri” göstereceğinin sinyalini veriyor. Esasta IŞİD’in ardındaki güç, emperyalizmle birlikte kendisinin de içinde olduğu işbirlikçi ülkelerdir.

Özetle, AKP gericiliği terör argümanı üzerinden iktidarını korumanın yollarını aramaktadır. Kitle katliamlarının ardından arttırılan “güvenlik” önlemleri kendine muhalif kesimleri hedeflemektedir. Terör demagojisini ise kendilerine yönelik en ufak eleştiriye bastırmanın, OHAL’i uzatmanın, baskı ve zorbalığı daha da arttırmanın aracına dönüştürmüş bulunmaktadır. Görülen o ki, AKP iktidarı önümüzdeki günlerde de devlet terörünü meşrulaştırmak için Reina katliamı gibi saldırıları “lütuf” olarak değerlendirmeye devam edecektir.

Yılbaşındaki katliamın ardından yine ikiyeüzüzlük

İstanbul Ortaköy’de bulunan Reina adlı gece kulübündeki yılbaşı kutlaması sırasında gerçekleşen katliamın ardından sermaye devleti yine ikiyeüzüzlüğe sarıldı. Sermaye devletinin sözcüleri, olaya ilişkin yaptıkları açıklamalarda sözde üzüntülerini dile getirdiler, “teröre karşı kararlılık” mesajları verdiler, “milli birlik ve kardeşlik” demagojileri yaptılar.

Oysa böylesi saldırıların nedeni ve sorumluları ortada. Emperyalizmin hizmetinde Suriye savaşının ateşine odun atıp harlayanlar, alevleri kendi ülkelerine de taşıdılar. Dinci-gerici-cihatçı çetelere her türlü desteği verdiler, eğitip donattılar, beslediler. Tüm bunları yapan sermaye devletinin sözcüleri, benzer her saldırının ardından televizyon ekranlarında boy göstererek işçi ve emek-

çileri kandırmaya çalıştılar.

Yandaş basınından Diyanet İşleri Başkanlığı’na kadar tüm gerici cenah da sanki günlerdir yılbaşı kutlamalarını hedef göstermiyormuş gibi, riyakarlık yapmaya başladı.

Yalnız Türk sermaye devleti değil, emperyalist efendileri de aynı ikiyeüzüzlüğü sergilediler. Kirli emelleri uğruna dinci-cihatçı çeteleri insanlığın başına

bela eden emperyalistler, İstanbul’da yaşamını yitiren 39 kişinin cansız bedeni üzerinden hamasi söylemlerde bulundular.

2017’nin ilk saatlerinde gerçekleşen bu katliam göstermiştir ki, yeni yıl da bir önceki gibi kanlı saldırılara ve kirli savaşa tanık olacaktır.

Emperyalist kapitalist sistemin insanlığı yok oluşturma sürükleyen bu kanlı oyununu bozabilecek olan tek güç ise devrimci işçi hareketidir.

İşçi sınıfı mücadeleyi 2017'ye taşıyor

2016'yı grev ve direnişlerle geride bırakan işçi sınıfı 2017'de de daha büyük mücadelelere hazırlanıyor.

Sınıfa yönelik kapsamlı saldırıların yaşandığı 2016 yılında işçi sınıfı grev, direniş ve eylemlerle sermayeye karşı mücadelesini sürdürdü.

2016 yılına ek zam talepleri ekseninde eylemlerle başlayan metal işçileri yıl boyunca hayata geçirdiği grev ve direnişlerle mücadelenin lokomotif gücü oldu.

Yeni yıla TİS süreciyle giren **EKU Fren Kampına** işçileri patronun yüzde 3-5 zam dayatmasına karşı kendi birliklerini kurarak yüzde 17,5 zam talep ettiler. Gebze TAYSAD'da bulunan fabrikada talepleri için eylemler yapan işçiler patrona geri adım attırırken, Çelik-İş Sendikası Şubat ayı başında işçilerden gizlice yüzde 15 oranındaki zam sözleşmesini imzaladı.

Ocak ayında asgari ücrete yapılan zamlarla birlikte başta metal fırınlarının yaşandığı fabrikalar olmak üzere bir dizi fabrikada ek zam talebiyle işçiler eylemlere başladı. Birleşik Metal-İş ve Çelik-İş bürokratlarının MESS'e mektup yazarak zam dilendiği bu süreçte işçiler fiili mücadele ile haklarını istedi. Eylemlerin sürdüğü **Renault**'da sermayenin gerçekleştirdiği işten atma saldırısına karşı işçiler 29 Şubat'ta üretimi durdurdu. İşten atma saldırısını engellemek için Renault işçileri fabrika önünde toplanırken polis saldırdı, 21 işçi ve 2 MİB'li gözaltına alındı. Diğer 2 MİB'li ise ev baskınıyla gözaltına alındı. Polis saldırısı ve baskılar neticesinde Renault'da 1 Mart'ta üretim başladı.

İşten atma saldırısına karşı işçiler fabrika önünde direnişlerini sürdürdüler, içerideki işçiler ise vardiya değişimlerinin de arkadaşlarına destek verdiler. Polislin

baskı ve tehditleri yine eksik olmazken işçiler daha sonra yasal süreç başlattılar. İşe iade davası açan işçilerin mahkemesi 12 Aralık'ta sonuçlandı. Bursa 3 No'lu İş Mahkemesi'nde görülen duruşma neticesinde işçilerin haksız şekilde sendikal nedenlerle işten atıldığına hükmedilerek 4+12 maaş tazminat ödenmesi kararlaştırıldı.

Antep'te **Naksan** ve **Nakpilsa**'da ise ek zam için 19 Şubat'ta üretimi durduran yaklaşık 2 bin işçi, eylemlerini kazanımla sonuçlandırdı. 20 Şubat'ta yapılan anlaşmayla işçiler 200 TL civarında ek zammı elde ettiler.

ÇİMTAŞ işçileri de yaptıkları eylemler sonucunda ek zammı elde etti. İşçilerin yaptığı eylemler neticesinde ÇİMTAŞ yönetimi, 6 Şubat'ta açıklama yayınlamak 100 TL ek zam ücreti vereceğini belirtti.

Ülker grubuna ait **SCA Yıldız**'ın Gebze'deki fabrikasında TİS sürecinde yaşanan uyuşmazlık nedeniyle 23 Aralık 2015'te başlayan grev 5 ayın ardından patronun grevi kırma hamleleriyle sona erdi. İşçilerin 12 Mayıs'ta işbaşı yapmasının ardından işçileri ücretsiz izne çıkararak patron 18 Mayıs'ta 11 işçinin işine son verdi.

İşten atma saldırısına karşı Mersin ve Eskişehir'de başlattıkları direnişi üyesi oldukları Kristal-İş Sendikası'nın İstanbul Beykoz'daki genel merkezi önüne taşıyan **Şişecam** işçileri direnişlerini 140. gününde (29 Mayıs) sonlandırdılar. İşçiler direnişlerine Mersin'de devam edeceklerini belirttiler. Sendika içinde direnişe başlayan işçiler sendika bürokratlarının ardından onların yönlendirmeleriyle polis saldırısına uğramalarına rağmen aylarca direnişe devam etmişlerdi.

Gebze'de bulunan **İnci Plastik**'te işçiler Öz İplik-İş'e baskı yaparak kendi

temsilcilerini seçmiş, seçilen temsilciler bir TİS taslağı hazırlayarak sözleşme kapsamındaki diğer fabrikalara göndermişti. Bunun karşısında sendika ağaları 8 Mart'ta temsilcileri görevden aldı, patron ise işten atma saldırısını devreye soktu. Bu saldırıya karşı diğer işçiler de temsilcileriyle birlikte direnişe başladılar.

İzmir AOSB'de bulunan **Kastaş Kauçuk** fabrikasında sömürü, baskı, taciz, mobbing ve eşitsiz ücret gibi sorunlara karşı örgütlenme çalışması yürüten Sonay Tezcan ve Kardelen Yoğungan 25 Mart günü işten atılmış ve direnişe geçmişti. 71 gün boyunca fabrika önünde süren direniş 3 Haziran'da yapılan basın açıklaması ile sonlandırıldı. Direniş sürecinde fabrika müfettişler tarafından denetlenmiş ve sigortaların gerçek ücret üzerinden yatırılması vb. kazanımlar elde edilmişti. Ancak direnişin sonlandırılmasının ardından patron işten atma saldırısına devam etti. İşçilerin üye olduğu Petrol-İş İzmir 1 No'lu Şube yöneticileri ise direniş alanına tek bir gün dahi uğramayarak direnişin karşısında olduklarını gösterdiler.

Amasya'nın Merzifon ve Suluova ilçelerinde faaliyet gösteren **Yeni Çelteç** Maden Ocağı İşletmesi'nin kapatılması ve buralarda çalışan madencilerin Soma'ya gönderilmek istenmesi işçilerin tepkisine neden oldu. Saldırıya karşı günlerce eylem yapan işçiler eylemlerinin 12. gününde (4 Nisan) ocağa inerek açlık grevine başladılar. Açlık grevi devam ederken bakanlık müsteşarlarının ocağın kapatılmayacağını ve tekrar faaliyete geçeceğini açıklaması üzerine işçiler açlık grevini 13 Nisan'da sonlandırdı.

Avcılar Belediyesi'nde çalışan temizlik işçileri sendikalaştıkları için 9 Nisan'da işten atma saldırısıyla karşılaştı. Atılan

işçiler 3 Mayıs itibarıyla belediye önüne kurdukları direniş çadırıyla işlerini geri istediler. Ancak sendikal örgütlülüğe saldıran belediye yönetimi 28 Ağustos'tan itibaren yüzlerce işçiyi daha işten attı. 6 ay süren direnişin sonucunda işçiler 7 Kasım'dan itibaren işe geri çağırıldı. Ancak tüm işçiler kendi bölümleri dışındaki Fen İşleri Müdürlüğü bünyesinde işe alındılar. Direnişe aktif katılan işçilerin ise "çalışma kampı" olarak adlandırılan Firüzköy'deki şantiyede işe başlatılması işçiler tarafından temkinlilikle karşılandı.

Zonguldak Kilimli'deki **Balçınlar Madencilik**'te çalışan işçiler gasp edilen hakları için 18 Mayıs'ta kendilerini ocağa kilitleyerek başlattıkları açlık grevini 11. gününde sonlandırdı. İşçiler ödenmeyen ücretlerinin tamamını aldıklarını, tazminat hakları için ise yasal süreci işleteceklerini açıkladılar.

Taşeron çalışmaya ve kölelik uygulamalarına karşı **Swiss Otel**'de 19 Nisan'da direnişe başlayan 6 bahçe işçisi 13 Mayıs'ta yaptıkları açıklamayla direnişi sonlandırdı. Açıklamada 10 yıldır sözleşme imzalanan taşeron şirketin işine son verildiği ve içeride kalan haklarının büyük oranda kendilerine ödendiği belirtildi.

18 ve 19 Mayıs tarihlerinde işten atılan **AVON Kozmetik** işçileri, 23 Mayıs'ta fabrika önünde gerçekleştirdikleri eylemle direnişe başladılar. İşten atılan DGD-Sen üyesi 8 işçi hem depo önünde hem de şirketin Kağıthane'deki genel merkezi önünde direnişlerini sürdürdü. Direniş sayesinde taşeronların gönderilmesi ve çalışma koşullarında bazı kazanımlar elde edilmesi ile birlikte AVON'da kapı önü direnişi 25 Temmuz'da sonlandırıldı.

Tuzla Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan **Altherm Klima**'da aylardır ala-

madıkları maaşlar için iş bırakma eylemi yapan işçiler işten atma saldırısıyla karşılaştılar. İlk saldırıda atılan 10 işçi 2 Haziran'da fabrika önünde direnişe başlarken sonrasında atılan işçiler de direnişteki yerlerini aldılar. Tehditlere rağmen fabrika önündeki direnişlerini iki ayı aşkın bir süre devam ettiren işçiler Altherm Klima patronu Ümit Özcan'ın Koşuyolu'ndaki evinin önünü de eylem alanına çevirdiler.

Nestle ile Tek Gıda-İş Sendikası arasında süren TİS görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması nedeniyle 21 Haziran'da grev başladı. 900 işçiyi kapsayan grev 11. gününde yapılan anlaşmayla sona erdi. Anlaşma kapsamında maaşlara seyyanen 475 TL zam yapıldığı, çağrı üzerine sözleşmeli çalıştırılan işçilerin haklarında iyileştirme olacağı ve daha bir dizi kazanım olduğu belirtildi.

Adana'da iflas gerekçesiyle kapanan ve kayyım atanan **Ekorama** marketler zincirinde işçiler gasp edilen 4 aylık ücretleri ve tazminatları için 22 Temmuz'da başlattıkları eylemlerle haklarını aramaya başladı. Ekorama patronu ve kayyım işçilerin taleplerini görmezden gelirken işçiler yaptıkları eylemlerle haftalarca haklarını aramaya devam etti.

Şişli Belediyesi'ne ait Kent-Yol AŞ bünyesinde 10 yıldır çalışan Nilüfer Parlar, aldığı 9 günlük iş göremezlik raporunun sahte olduğu iddiasıyla 31 Mayıs'ta işten atıldı. 1 Ağustos itibarıyla belediye önünde direnişe başlayan Parlar, 15 Ağustos'ta açık greviyle eylemini devam ettirirken ekonomik ve sağlık nedenleriyle direnişini sonlandırdı.

Tek Gıda-İş Sendikası ile **LSG Sky Chefs** yönetimi arasında yürütülen toplu sözleşmede ücret zamları konusunda anlaşma sağlanamaması üzerine 2 Ağustos'ta başlayan grev 8 Ağustos'ta anlaşmayla sonuçlandı. Sendika bütün çalışanlara 250 TL zam alındığını açıkladı.

Tuzla'da bulunan **TEDİ**'de Limter-İş Sendikası'nda örgütlenen işçiler işten atma saldırısına karşı 2 Ağustos'tan itibaren fabrika önünde ve Topkapı'da direnişe başladı. Polis ve özel güvenlik

saldırısına karşı direnişlerini uzun süre devam ettiren işçiler ekonomik zorluklar nedeniyle 14 Ekim'de basın açıklaması yaparak direnişi sonlandırdıklarını duyurdu.

Gemlik Gübre patronu ve Petrol-İş Sendikası arasındaki TİS görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine 550 işçiyi kapsayan grev 22 Ağustos'ta grev pankartının asılmasıyla başladı. Sıfır zam dayatmasında bulunan patronun OHAL tehditlerine rağmen işçilerin grevi devam ediyor.

MSC/Medlog Lojistik'te düşük ücretlere ve kötü çalışma koşullarına karşı DİSK'e bağlı Nakliyat-İş Sendikası'nda örgütlenen işçiler Eylül ayı başında sendikal yetkinin gelmesiyle birlikte işten atma saldırısıyla karşılaştı. Farklı illerde 150 civarında işçi işten atılırken işçiler hem iş yerlerinin önünde hem de İstanbul Zincirlikuyu'daki şirketin genel merkezi önünde yaptıkları eylemlerle direnişlerini sürdürdüler.

Nutella'ya da üretim yapan **Ferrero Çikolata**'nın Manisa'daki fabrikasında 10 Ekim'de başlayan grev 38. gününde yapılan anlaşmayla sona erdi. 2017-2018 için geçerli olan sözleşmede ilk yıl yüzde 20, ikinci yıl için ise enflasyon artı yüzde 3 zam alındığı açıklandı.

İstanbul İkitelli'de kurulu **Uğur Konfeksiyon** işçilerinin, DEV TEKSTİL'de örgütlendiklerini duyan patron Ekim ayının ikinci haftasında işten atma saldırısını hayata geçirdi. Sendika üyesi işçiler "daralmaya gidildiği" bahanesiyle işten atıldı. İşten atma saldırısı karşısında fabrika önünde yapılan eylemlerin yanı sıra dağıtılan bülten ve bildirilerle işçilere örgütlenme ve mücadele çağrısı sürdürülüyor. Buna karşın patronun işten atma saldırısı da devam ediyor.

Gebze'de bulunan **Cem Bialetti** fabrikasında patronun yüzde 3 zam dayatması nedeniyle TİS'te anlaşma sağlanamaması üzerine 17 Ekim'de grev başladı. 130 işçiyi kapsayan grevin 3. gününde fabrika yönetiminin yüzde 21 zam önermesi üzerine anlaşma imzalanarak grev sona erdirildi.

Bakırköy Belediyesi ve Belediye-İş Sendikası arasında 530 işçiyi kapsayan TİS görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine 17 Ekim'de grev başladı. Grevin 3. gününde sendika anlaşmaya varıldığını duyurmuş ancak belediye yönetimi ek protokol dayatmasında bulununca greve devam edilmisti. Belediye yönetiminin bu dayatmadan da geri adım atması üzerine grevin 5. gününde TİS imzalandı. TİS'te 312 işçinin sözleşme dışı bırakılmak istenmesi konusunda da belediyenin geri adım attığı belirtildi.

Tuzla'daki **Bomi Depo**'da işten atma saldırısıyla karşılaşan DGD-SEN Genel Başkanı Murat Bostancı 17 Ekim'de iş yeri önünde direnişe başladı. Özel güvenliklerin saldırısına karşı direniş devam ederken işten atılan Pervin Karakaya da 1 Kasım'da direnişe başladı. 15 Kasım'da ise direniş şirketin bağlı olduğu Roche'un Levent'teki genel merkezi önüne taşındı.

Kandıra'da kurulu bulunan **Yüksel Endüstri** fabrikasında Ekim ayının sonunda bir işçinin atılmasına karşı işçiler üretimi durdurmuştu. Birleşik Metal-İş ve patron arasında yapılan görüşmede atılan işçinin geri alınacağını söylenmesi üzerine işçiler işbaşı yapmıştı. Ancak patronun sözünü tutmaması üzerine iş durdurma eylemlerine devam eden 70 işçi 31 Ekim akşamı işten atıldı. Bu saldırıya karşı işçilerin fabrika önünde başlattığı direniş polis saldırısıyla karşılaşırken eylemler devam etti.

İzmir'de **İZBAN AŞ** ve Demiryol-İş Sendikası arasında süren TİS görüşmelerinde sonuç alınamaması üzerine 8 Kasım'da başlayan grev 15 Kasım'da yapılan anlaşmayla sonlandırıldı. 340 işçiyi kapsayan grev sürecinde ulaşım tamamen dururken işçilerin eylemleri ise OHAL bahanesiyle engellendi. İZBAN'ın yüzde 15'lik zam teklifinde bulunduğu süreçte, ortalama yüzde 16,5'lik zam ile anlaşma sağlandı.

KHK ile açığa alma saldırısına karşı Ankara Yüksel Caddesi'nde 9 Kasım'dan itibaren oturma eylemine başlayan akademisyen **Nuriye Gülmen**, defalarca polis saldırısıyla karşılaşmasına rağmen direnişini devam ettirdi. Direnişin ikinci

haftasında Mardin'de öğretmenlikten ihraç edilen Semih Özakça da eyleme katıldı. Polis saldırısı ve gözaltılara rağmen direniş kararlılığı sonucunda eylem alanı kazanıldı, direniş ise devam ediyor.

Günsan Elektrik fabrikasında 14 Kasım'da sendikal örgütlenmeye tahammül edemeyen patron 6 işçiyi işten attı. 2 gün boyunca üretimin durdurulduğu fabrikada fabrika yönetimi ve Birleşik Metal-İş arasında yapılan görüşmenin ardından atılan işçiler kapı önüne çıkarak direnişlerine burada devam ettiler. Ancak patron bakanlıktan gelen yetkiye itiraz etti. Kapı önü direnişi ise devam ediyor.

Ankara'da bulunan **Matek Medikal**'de işçilerin talepleri karşısında 6 işçinin 22 Kasım'da işten atılması üzerine işçiler 23 Kasım'da üretimi durdurdu. Zam, ücretlerin bordroya gerçek ücret üzerinden yansıtılması, baskılara son verilmesi taleplerinin dile getirildiği eylem sonucunda atılan işçiler geri alınırken patron diğer talepler için de zaman istedi.

Kocaeli'de bulunan **Bekaert** fabrikasında 8 Aralık'ta başlayan grev tarafların anlaşmasıyla 15. gününde sona erdi. Birleşik Metal-İş ve fabrika yönetimi arasında 22 Aralık'ta yapılan yeni görüşme sonucunda yapılan oylamada anlaşma imzalanarak grev sonlandırıldı. Ancak bir dizi işçi yeni teklifin greve çıkmadan önceki teklif ile aynı olmasından kaynaklı tepki gösterdi.

İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi'nde işçi sağlığı mücadelesi yürütmesi nedeniyle işten atılan taşeron işçisi **Cemal Bilgin**, 2016'nın son 15 haftasında her Cuma günü yaptığı eylemlerle rektörlüğün haksız, hukuksuz uygulamalarını protesto ederken işine geri dönmek için mücadelesini sürdürdü.

Nedlloyd Polar Depo'da DGD-Sen üyesi iki işçi 12 Aralık'ta kriz bahanesiyle işten atıldı. Tuzla Orhanlı'daki depo önünde 12 gün boyunca direnen işçiler 24 Aralık'ta yaptıkları basın açıklamasıyla kapı önü direnişine son verdiklerini, sendikalaşmak için mücadele etmeye devam edeceklerini ifade ettiler.

İşçi derneklerine yönelik saldırılar ve devrimci sorumluluk

Faaliyetlerinin Kayseri Valiliği OHAL Bürosu tarafından durdurulduğuna dair yazı 30 Aralık'ta Kayseri İşçi Derneği'ne tebliğ edildi. Derneğe gelen görevliler derneği mühürlediler. Bu arada mühürleme sırasında kolluk da görevlilerin yanındaydı. Derneğin mühürlenmesi saldırısının ardından dernek yöneticisi Haydar Baran yasadışı yayın bulundurma gerekçesiyle savcılık talebiyle gözaltına alındı. İfadesinin ardından serbest bıraktı.

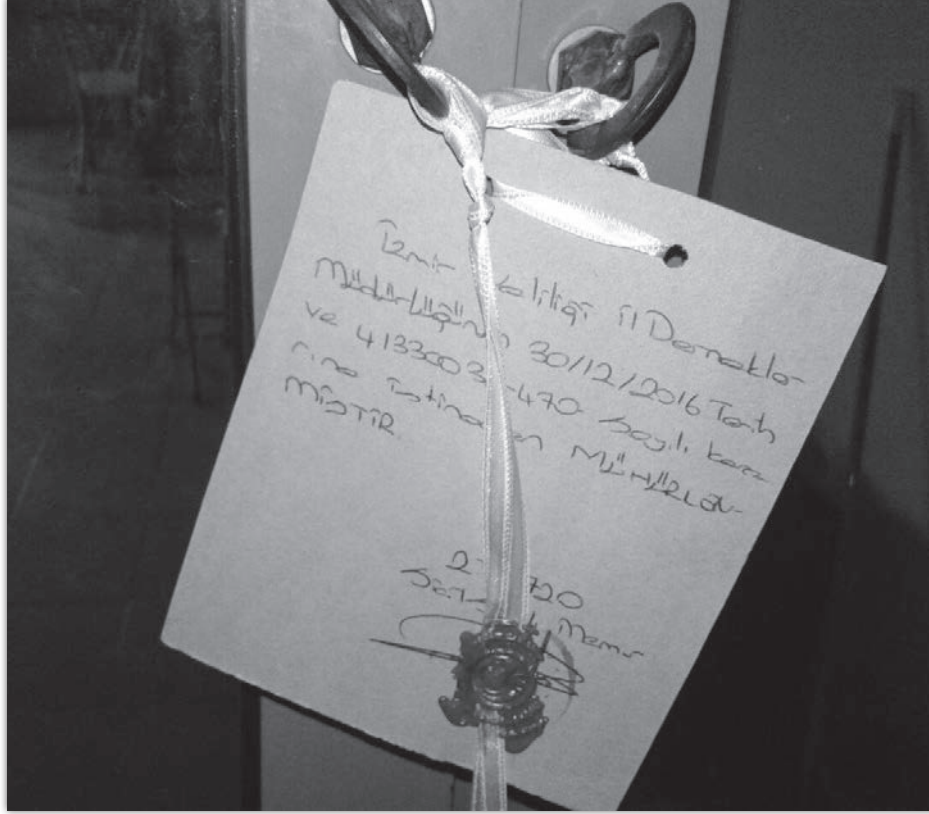
Erdoğan "Başka dönemlerde yapma imkanı bulamadığımız şeyleri yapabiliyoruz" diyerek, OHAL'in düzene sağladığı imkanı kısaca özetlemişti. Yine Erdoğan AB'ye yönelik beylik sözler sarf ettiği konuşmalarından birinde OHAL'in uzatılacağını söylemişti. AB'ye "Size ne?" diye seslenen Erdoğan "Belki de OHAL 3 ay daha uzatılacak" diyerek, OHAL'den duyduğu memnuniyeti, daha doğrusu hizmetinde olduğu tekeli burjuvazinin memnuniyetini kısaca özetlemişti.

Bu açıklamanın ardından gözaltı ve tutuklama terörü ayyuka çıktı. Onlarca aydın gözaltı terörüne maruz kaldı. Düzen hukukunun ayaklar altına alınması pahasına tutuklandılar. Sosyal medyada AKP iktidarına karşı eleştirel her ifadenin karşılığı gözaltı ve tutuklama terörü oldu. AKP'nin maaşlı elemanları sosyal medyada muhalif avına çıkıp, cumhuriyet savcılıklarına ihbarlarda bulundular.

OHAL karanlığı ile boğulmak istenen ses, sadece AKP'nin siyasal emellerine muhalefet edenlerden ibaret değildi. Zira OHAL işçi sınıfına ve emekçilere karşı da bir savaş ilanındı. Bunun için yüzlerce kamu işçisi işten atıldı, binlerce kamu emekçisi işinden ekmeğinden oldu.

İşçi sınıfı örgütlerinin de saldırılardan payını aldığı tüm çıplaklığı ile ortaya çıktı. İzmir'de İşçi Kültür Sanat Evi Derneği ve Kayseri'de İşçi Derneği mühürlendi. Her ne kadar Valilik OHAL büroları yaşanan mühürleme saldırısının kapatma anlamına gelmediğini söyleseler de bunun zerrece inandırıcılığı yoktur. Zira faaliyeti durdurma kararının ardından kapatma kararının geldiğinin kanıtı yüzlerce örnek var.

OHAL'in işçiye karşı olduğu, işçi sınıfının örgütlü mücadelesini durdurmak için kullanılacağı bilinmez değildi. Yaşanan mühürleme saldırıları bu durumun pratikte tescillenmesidir. Emegın korunması mücadelesinin mevzisi olan işçi derneklerini kapatma saldırısıyla düzen cephesi devrimci sınıf mücadelesini zayıflatmayı, güçten düşürmeyi hedefliyor.

Kapatma saldırısına maruz kalan işçi dernekleri işçi sınıfının hakları ve gelecekleri için mücadeleyi büyütme konusunda özel bir çaba içindeydiler. Bu çaba sınıf devrimcilerinin işçi sınıfının bilinç ve örgütlenme düzeyini yükseltmeye yönelik sistematik çabasının parçasıydı.

İşçi derneklerinin kapatılması saldırısının nedeni kapitalistlerin ve devletin her gün daha fazla artan korkularıdır. Korkuları büyüdükçe saldırganlıkları artıyor. İşçi sınıfının devrimcileştirilmesine hizmet eden kurum ve yayınlara ilişkin tehditleri büyüyor. Zira 2017 yılının kazasız belasız atlatılması sermaye cephesinin ortak kaygısıdır.

2017'de metal sektöründeki toplu sözleşme sürecinin MESS patronlarının isteği doğrultusunda sonuçlandırılması, keza kıdem tazminatının fona devri saldırısının başarıyla tamamlanması sermaye cephesi açısından temel önceliklerdir. Sermaye cephesi, başarısının önünde engel olarak gördüğü her mücadele ve örgütlenmenin, bu doğrultuda yoğun bir çaba içinde olan sınıf devrimcilerinin ve sınıfa devrimci ruhu taşıyan kurumların etkisizleştirilmesine özel önem veriyor. İşçi sınıfının bilinç ve örgütlenme düzeyini yükseltmeye yönelik her türden devrimci girişimin engellenmesini hayati bir sorun olarak görüyor.

Ülkenin dört bir yanında sınıf devrimcileri gerek asgari ücret, gerek kiralık işçilik, gerekse de kıdem tazminatının fona devri saldırılarına karşı mücadele

konusunda yoğun bir faaliyet yürütüyorlardı. Kayseri'de de sınıf devrimcilerinin faaliyetleri artarak sürüyordu. Kayseri İşçi Birliği Temsilciler Kurulu kısa bir süre önce toplanmış, aylık periyodik toplantı kararları almıştı. Asgari ücret ve kıdem tazminatı konulu toplantılara 25 iş yerinden temsilci işçiler katılmıştı. Tüm bu süreçlerde Kayseri İşçi Derneği, kolluk güçlerinin özel ilgisine mazhar olmuştu.

Baskılara rağmen İşçi Derneği'nin kervanı yürüyordu. Her gün daha fazla işçi haklarına sahip çıkıyordu. Emegın korunması mücadelesi yeni katılımlarla büyüyordu. İşçilerin hak arama, geleceğine sahip çıkma tutumu geliyordu. Bunun doğal sonucu olarak işçilerin bilinci geliyor, örgütlenme ve mücadele isteği artıyordu.

İşçi dernekleri işçilerin yanı başındaydı. Dernekler her gün daha fazla güçleniyordu. Gün geçtikçe daha fazla işçi, gözlerini derneklerine çeviriyordu. Daha fazla işçi derneklerine bağlanıyordu. Öte yandan işçilere ulaşmak için, bilinç ve örgütlenme düzeylerini yükseltmek için dernek yöneticileri çabalarını arttırıyorlardı. İnsanca yaşamaya yeten ücret için mücadeleye katılan işçi sayısı artıyordu. Kölelik yasası ve kıdem tazminatı fonu yasasına karşı işçi tepkisini örgütlemeye yönelik çaba büyüyordu. Dahası işçi sınıfının öncü unsurları şahsında, işçi sınıfının iktidarı için mücadele zemini geliyordu.

Emegın korunması mücadelesinde

önemli bir yere sahip olan işçi örgütlerine karşı sermaye ve devletin boş durmayacağı aşıkardı. Onlar da görevlerini yapmak için OHAL silahına sarıldılar. Emegın korunması mücadelesinde öne çıkan işçi derneklerini mühürlediler. Aynı zamanda derneklerin işçilerin gözündeki imajını yıpratmayı hedeflediler.

İşçi derneklerine yönelik saldırıların asıl hedefi işçileri hakları ve geleceği için mücadele edemez, örgütlenemez, birlikte davranamaz hale getirmektir. Zira düzen cephesi sigortasız, işçi sağlığı ve güvenliğinden yoksun, asgari sefalet koşullarında işçi çalıştırmayı, işçilerin kazanımlarını sıfırlamayı hedefliyor. Yani sermaye için ülkeyi dikensiz bir gül bahçesine çevirmek istiyor. Diken olarak gördüğü işçi örgütlerini bunun için kapatıyor.

İşçi derneklerine yönelik kapatma saldırıları OHAL'in işçi düşmanı uygulamalarından, onun arkasındaki burjuvazinin planlarından ayrı ele alınamaz. Kapatmalar kapitalistlerin ve devletlerinin gerçek niteliğini anlamak için fazlasıyla yeterlidir. Kapatma saldırıları kapitalizmin ve sermaye devletin doğasının zorbalık hamuru ile yoğrulduğu gerçeğinin en açık göstergesidir.

Emegın örgütsüzlüğe mahkum edilmesi sermaye açısından beka sorunudur. Zira emegın örgütsüz olduğu koşullarda işçi sınıfı ve emekçileri yönetmek, yönlendirmek, her gün daha fazla hissedilen krizin faturasını işçi sınıfı ve emekçilere ödetmek çok daha kolaydır.

Sınıf devrimcileri ve devrimci sınıf mücadelesinin öznesi tüm örgütlülükler, emegın korunması mücadelesinin, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinin örülmesi yolunda daha yoğun bir çaba içinde olacaktırlar. Bu yolda bedel ödemeleri gerekiyorsa, tereddütsüzce bedel ödeyeceklerdir. İşçi sınıfının onurlu evlatları olma misyonunu layıkıyla taşımayı sürdürecektirler.

Elbette ki işçi derneklerine yönelik saldırılar işçi sınıfının devrimcileştirilmesini darbelemeye yöneliktir. Ancak çokça bilinen ve tarihsel olarak defalarca kanıtlanmış olan gerçek, devirmeyen darbenin sınıf mücadelesini daha da güçlendirdiğidir. Devirmeyen darbenin işçi sınıfının kurtuluş mücadelesini daha da büyüttüğüdür. Şimdi başta sınıf devrimcileri olmak üzere, öncü ve ilerici işçilerin kazanımlara daha fazla sahip çıkması zamanıdır. Şimdi işçi sınıfının örgütlü birliği için daha fazla çaba gösterme zamanıdır.

Asgari ücret AGİ dahil 1404 TL oldu

İşçi sınıfı ile dalga geçiyorlar!

2017 yılı için geçerli olacak asgari ücret 29 Aralık günü Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun son toplantısı ile belli oldu. Bakan Müezzinoğlu'nun "Az veren candan, çok veren maldan. İnşallah maaşımız çoğalınca daha fazla veriliriz" sözleri ile adeta dalga geçercesine açıkladığı asgari ücret AGİ dâhil olmak üzere 1404,06 TL oldu. AGİ hariç gerçek asgari ücret ise 1270,75 TL. Asgari ücretten yapılan kesintiler ise 226,63 TL'si gelir vergisi olmak üzere, toplam 506,75 TL'ye yükseldi.

6. AY ZAMLARI

BİR KEZ DAHA GASP EDİLDİ

Gerçekleştirilen 4 toplantının ardından işçilerin aklı ile alay edercesine açıkladıkları asgari ücret zammı ile bir kez daha 6. ay zammını da gasp etmiş oldular.

Hatırlanacağı üzere 2016 yılı asgari ücreti belirlenirken yapılan zammın tüm yılı kapsadığını ve 6. ay zammının yapılmayacağını söylemişlerdi. Yapılan teşviklerle sermayeye hiçbir yük getirmeyen, temel tüketim maddelerine yapılan zamlarla işçiler için anında eriyen 300 TL'lik artış 2016 yılının tamamı için geçerli olmuştu. Geçtiğimiz yıl yolu düzleyen sermaye iktidarı bu yıl da asgari ücret zammını tüm yıl geçerli olacak şekilde belirledi ve 6. ay zammını gasp etti.

DOLAR KARŞISINDA ERİYEN ASGARİ ÜCRET

Temel tüketim maddelerinde yaşanan fiyat artışları ile asgari ücret zammı, her yıl daha ilk ayında eriyip gidiyor.

Ancak bu yıl, asgari ücret tartışmaları doların yükselişi ile aynı döneme geldi ve asgari ücretin dolar karşısında yaşadığı değer kaybı çok daha fazla tartışıldı. 2015 yılında AGİ dahil 1000 TL olan asgari ücret ile 454 dolar alınabiliyordu. 2016 yılında 300 TL'lik "büyük zam" söylemlerine rağmen dolar 1 Ocak 2016'da 2,91 TL idi ve 1300 TL ile 446 dolar alınabiliyordu. 2017 asgari ücretinin belirlendiği 29 Aralık günü ise dolar 3,54 TL idi ve AGİ dâhil 1404 TL'lik asgari ücretin karşılığı 396 dolara denk düşüyordu.

Yani TL bazında 104 TL'lik artışın karşılığı 50 dolarlık bir gerileme oldu. Bu ise gerçekte asgari ücrette 175 TL'lik bir erime yaşandığı anlamına geliyor.

DURMAK YOK, KIRPMAYA DEVAM

Asgari ücret 1 Ocak 2017 ile birlikte AGİ dahil 1404 TL'ye yükselirken, 1 Ocak'ta yürürlüğe giren başka bir düzen-

leme ise Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) oldu.

Geçtiğimiz aylarda meclis genel kurulunda kabul edilen BES düzenlemesi kademeli olarak yürürlüğe kondu. 1000 ve üzeri işçi çalıştırılan yerlerde BES kesintileri 1 Ocak 2017 tarihi itibarı ile başladı. 250-1000 arası işçi çalıştırılan işyerlerinde 1 Nisan 2017, 100-250 arası işçi çalıştırılan işyerlerinde 1 Temmuz 2017, 50-100 arası işçi çalıştırılan işyerlerinde 1 Ocak 2018, 10-50 arası işçi çalıştırılan işyerlerinde 1 Temmuz 2018, 10'dan az işçi çalıştırılan işyerlerinde 1 Ocak 2019'da başlanacak BES uygulamasına göre her ay çalışanların brüt ücretinden %3'lük bir dilim kesilerek fona aktarılacak.

Bu demek oluyor ki, AGİ dahil 1404 TL'lik asgari ücret için 104 TL'lik zammı karşılık her ay 53 TL'lik bir kesinti yapılacaktır.

Yine, gelir vergisi kesintileri de 2017 yılında asgari ücretliyi vurmaya devam edecek. 2016 yılında Eylül ayında gelir vergisi dilimi yükselen asgari ücretliler bu yıl daha erken bir zamanda vergi dilimine girecekler.

Başbakan, vergi diliminden asgari ücretlinin etkilenmeyeceğini iddia etse de gelir vergisi matrahlarında değişiklik yapılmadığı için hem ücretlerde azalma yaşanacak, hem de bu yük yine işçi ve emekçilerin sırtına binecek.

2016 yılında gelir vergisi diliminde değişiklik yapmak yerine 1300 TL'nin altında kalan miktar devlet katkısı ile 1300 TL'ye tamamlanmıştı. Öngörülen düzenlemeye göre 2017 yılında da bu işleyiş devam edecek. Böylece bekâr olmayan asgari ücretlilerin tamamı vergi dilimine girmeleri ile birlikte AGİ katkılarında düşüş yaşayacaklar ve aldıkları ücret AGİ'li bekar asgari ücretine gerileyecek. Ayrıca

aradaki fark bir kez daha İşsizlik Sigorta Fonu'ndan karşılanacak.

SERMAYEYE TEŞVİK, İŞÇİYE SEFALET

Daha Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun ilk toplantısında sermaye cephesi "0" zam dayatmasında bulunmuş, 2016 yılında yapılan zam nedeni ile 2 yıl zam yapmak "istemediklerini" söylemişlerdi. DİSK'in 2000 TL'lik, Türk İş'in 1600 TL'lik asgari ücret talebine karşılık bakanın cevabı ise "İstemenin sonu yok!" olmuştu.

Yapılan zammın ardından ise sermaye cephesi "memnuniyetini" dile getirdi. Yani ilk andan itibaren yaptığı baskı kurmaktan başka bir şey değildi. İlk başta söylediğimiz gibi, devlet cephesinin yaptığı ise adeta işçilerin aklı ile dalga geçmek oldu.

Kaldı ki, yapılan komik zammı karşılık sermayeye verilen teşvikler de tüm hızı ile devam ediyor. Geçtiğimiz yıl asgari ücret için verilen 100 TL'lik teşviklerin İşsizlik Sigorta Fonu'ndan verilmeye devam edileceği söyleniyor. Yine gelir vergisi matrahını değiştirmeyerek işçiyi %20'lik vergi dilimine sokan hükümet patronlara vergi indirimlerine devam ediyor. Birkaç hafta önce açıklanan yeni teşvik paketi ile İŞKUR üzerinden işçi çalıştırma da 2017 ve 2018 yıllarında da devam edecek.

SENDİKA AĞALARI SUSKUN

Sermaye ve hükümet cephesi birlikte bu pervasız saldırganlığı yaparken sendikalar cephesi ise asgari ücret sürecini büyük bir suskunlukla geçirdi. Türk-İş, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda karara "şerh düşerek" imza atmadı. Sermaye cephesinde baskı kuracak hiçbir eylemliliğe girişmediği için doğal olarak bu "şerhin" de hiçbir karşılığı olmadı. Türk İş'in

"şerhi" Çalışma Bakanı Müezzinoğlu'nu "üzmekten" başka hiçbir sonuç üretmedi.

DİSK ise asgari ücretin 2000 TL olmasını söyledi, ancak bu mücadele için sınırlı birkaç basın açıklaması dışında dişe dokunur hiçbir şey yapmadı.

Sendika ağalarının bu suskunluğu nedeniyle sermaye ve hükümet cephesi elini kolunu sallayarak ve işçiler ile adeta dalga geçerek asgari ücret zammını belirlemiş oldular.

İNSANCA YAŞAMAYA YETEN VERGİDEN MUAF ASGARİ ÜCRET MÜCADELESİ DEVAM EDECEK

Sermaye ve hükümet cephesinin pişkince saldırılarına, sendika ağalarının suskunluğuna rağmen insanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret mücadelesi devam edecek. Hem asgari ücretin insanca yaşamaya yeten bir seviyeye yükselmesi, hem de vergi dışı bırakılması bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da işçi sınıfının en temel mücadele taleplerinden biri olacak.

Asgari ücretin belirlenmesi ile birlikte fabrikalarda yapılacak zamlar da tartışılmaya başlandı. Patronlar bir kez daha asgari ücret oranında zam dayatmasında bulunmak için kolları sıvadılar. Birçok işyerinde işçiler üzerinde baskı kurmak için işçi alımları durduruldu, işten çıkarılmalar yaşandı.

Buna rağmen yaşam koşullarının ağırlaşması nedeni ile işçiler içinde büyük bir hoşnutsuzluk da mayalanıyor. Bu hoşnutsuzluğun örgütlü ve bilinçli bir tepkiye dönüştürülebildiği koşullarda insanca yaşam koşulları mücadelesi ile birlikte toplumu saran kör karanlığa karşı mücadele de güçlenecektir.

İşçi sınıfı yasalara değil, kendi tarihine sırtını dayamalı!

Metal işçileri 2017 yılının hemen başında hareketli bir süreç içerisine giriyorlar. EMİS (Elektromekanik Metal İşverenleri Sendikası) kapsamındaki 26 işyerine Toplu İş Sözleşmesi (TİS) dönemindeki uyuşmazlık nedeniyle Birleşik Metal-İş Sendikası tarafından grev kararı asıldı. 20 Ocak'a kadar EMİS üyesi patronlar geri adım atmazlarsa 2.200 işçi greve çıkacak.

Bir başka patron sendikası olan MESS (Madeni Eşya İşverenleri Sendikası) ile metal iş kolundaki işçi sendikaları arasındaki TİS süreci de 2017 yılının ilk aylarında başlayacak.

TÜRKİYE'DE GREV YASAKLARI VE METAL SÜRECİ

Türkiye'de grev dendiği vakit akıllara ilk gelen hususlardan birisi de grev yasaklarıdır. Bu yasaklar sermayenin ve onun devletinin işçi sınıfına dönük keyfi uygulamalarıdır.

Türkiye'de 1963-1980 yılları arasında 252 grev, 1983-2016 yılları arasında ise 30 grev "Milli güvenliği ve genel sağlığı tehlikeye atmak" gerekçesiyle hükümetler tarafından ertelenmiş/yasaklanmıştır.

AKP döneminde ise 9 grev yasaklandı. En son yasaklanan grev ise hatırlanacağı gibi 29 Ocak 2015 yılında Birleşik Metal-İş üyesi 15 bin metal işçisinin 10 kentte 22 fabrikada başlattığı grevdi. Birleşik Metal-İş bütün yasal prosedürlere uyarak 29 Ocak günü greve çıkmış, ancak 2 gün sonra bu grev Bakanlar Kurulu'nun aldığı karar ile "Milli Güvenliği Bozmak" gerekçesiyle "ertelenmişti." Birleşik Metal-İş yönetimi ise bu keyfi saldırı karşısında fiili-meşru mücadele yoluna başvurmak yerine işçileri grevi sonlandırmaya ikna etmeye çalıştı. Birkaç fabrikada işçiler işgal girişiminde bulunmuş, ancak Birleşik Metal-İş bürokratlarının çabalarıyla bu militan tutumdan işçiler vazgeçirilmişti. Ancak Birleşik Metal-İş üyesi işçiler fabrikalarına geri çekilse de yüksek mücadele potansiyeline sahip olduklarını coşkularıyla ve hep bir ağızdan sahip oldukları "işgal, grev, direniş!" şiarıyla

gösterdiler. Sendikal bürokrasinin duvarı bu mücadele selinin akışını ertelemiş ama durduramamıştır. İlerleyen süreçte işçilerin basıncıyla ya bu duvarlar baraj kapakları gibi açılmak zorunda kalacaktır ya da sular altında kalacaktır.

METAL İŞÇİSİ BASKI VE YASAKLAMALARA KARŞI GREV İRADESİNİ KUŞANMALI

İşçi sınıfı ve bu yakın dönemde metal işçisi şunu iyi bilmelidir ki, Türkiye tarihindeki tüm hükümetler gibi AKP de bir sermaye partisidir. 14 yılda 9 grev yasasıyla karnesi ortadadır. Mevcut OHAL koşulları da hesaba katıldığında metal işçisinin grevlerinin yasaklarla karşılaşması hiç de sürpriz değildir. Metal işçisi bunu bilmeli, grev hazırlığını buna göre yapmalıdır. Düenden bugüne tüm düzen partileri 1982 Anayasası'nın bir cunta anayasası olduğunu ve anti demokratik olduğunu söylemektedir. Ama hiç utanmadan hükümetler 12 Eylül darbesi ve 1982 Anayasası'nın onlara sağladığı nimetlerden faydalanmaktadır. AKP hükümeti de 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası'na dayanarak bugüne kadar 9 grevi yasaklamıştır. Yine

aynı yasaya göre OHAL dönemlerinde grevler bir ay ertelenebilmektedir. Bu erteleme nedeniyle sendikanın Danıştay'a başvuru hakkı da bulunmamaktadır.

İşçi sınıfının mücadele yol ve yöntemlerini belirleyen şey mevcut yasalar değil, fiili-meşru mücadele olmalıdır. Bilinmelidir ki mevcut hak kırıntıları bile o yasalara hükümetlerin lütfu olarak değil işçilerin zorlu çetin "yasadışı" mücadeleleriyle girmiştir.

KAZANMAK İÇİN FİİLİ-MEŞRU MÜCADELE

Türkiye'de ilk olarak 1961 Anayasası ile tanınan grev hakkının nasıl uygulanabileceğine dair herhangi bir yasal düzenleme yoktu. Yani kelimenin asıl anlamıyla bu kâğıt üzerinde bir grev hakkı idi. Peki fiili olarak nasıl kazanıldı? 1963 yılında Kavel işçilerinin fabrikalarını işgal ederek gerçekleştirdikleri "yasadışı" grev sonucunda 275 sayılı yasa çıkartılarak devlet zorunlu bir düzenlemeye gitti. Kavel işçisi haklıydı. Bu haklılıktan doğan meşruluk ile fiili mücadeleye girişti. Hem kendi için, hem de Türkiye işçi sınıfı için grev hakkını söke söke aldı.

Bakıldığında grev hakkının yasalas-

ması sermaye ve onun devleti için "grev hakkının kontrol edilmesi" dışında bir anlam da ifade etmiyor. Sermaye sınıfı için durum gayet net. Grevleri engellemeyeceğini biliyor ve en azından belirli sınırlarda tutabilmek adına ona yasal prosedürler getiriyor. 275 sayılı yasanın çıktığı 1963 yılından beri yasaklanmış olan toplam 282 grev bu durumun en net örneğidir. 2014'teki Greif fabrika işgali ve 2015 Metal Fırtınası ise işçi sınıfının sermaye düzenine ve yasaklarına karşı nasıl bir mücadele yolu izlemesi gerektiğinin en net örnekleridir.

İşçi sınıfının haklarını güvenceye alacak olan şey yasalar değildir. Yasalar sermaye sınıfı ve onların hükümetleri için bile "gerekirse bir kenara bırakılan" kâğıt parçalarıdır. İşçi sınıfı grev hakkı dahil olmak üzere, haklarını tek bir yolla güvenceye alabilir. O yol da örgütlü fiili-meşru mücadeledir. Metal işçisinin bu yolda Metal İşçileri Birliği (MİB) ile buluşmaktan, onun öncülüğünde fabrika ve bölge komitelerini kurarak örgütlenmekten, gücünü bu taban örgütlülüğünden yükselen; söz, yetki, karar hakkının işçilerde olduğu Fabrikalar Arası Kurul'da birleştirmekten başka çaresi yoktur.

Gebze Schneider'deki grev oylamasında zafer işçinin!

EMİS ile Birleşik Metal-İş arasında süren TİS görüşmelerinin tıkanmasının ardından fabrikalara grev ilanı asan metal işçileri 20 Ocak'ta greve başlayacak. Grev öncesi grev oylamaları başlarken çeşitli fabrikalarda ise eylemler sürüyor. Gebze Schneider fabrikasında 4

Ocak'ta grev oylaması gerçekleştirildi. 451 işçinin çalıştığı Gebze Schneider fabrikasında 424 kişi oylamaya katıldı. Grev oylamasına katılanlardan 110'u greve 'hayır' oyu verirken 309 işçi 'evet' oyu kullandı, 5 oy ise geçersiz sayıldı. 20 Ocak'ta çıkılacak grev için yapılan ilk

oylamada Gebze Schneider fabrikasında beyaz yakalı işçiler de mavi yakalı işçilerin yanında yer aldılar. Grev oylamasından önce işçiler EMİS patronlarına "grev" sloganı ile sandıktan çıkacak sonucunu haykırdı.

EMİS kapsamındaki diğer fabrikalar-

da da işçilerin eylemleri devam etti. ABB Kartal fabrikasında işçiler fabrika içinde toplu yürüyüş yaparak kararlılıklarını gösterdiler. Sloganlarla fabrika içinde başlayan yürüyüş bahçede devam etti.

ABB Elmek fabrikasında da eylem vardı. Kadın ve erkek işçilerin çalıştığı fabrikada toplanan işçiler sloganlar eşliğinde fabrikada yürüyüş gerçekleştirdi.

Metal Fırtına ruhunu kuşanmaya!

Metal sektöründe grev yeniden kapıda. Geçtiğimiz dönem MESS'ten kopan patronların oluşturduğu EMİS ile Birleşik Metal-İş arasında uyuşmazlık zaptı tutuldu, grev ilanları fabrikalara asıldı. Türkiye'nin ve dünyanın içinde olduğu ekonomik krizin faturası işçi sınıfına işten atmalarla düşük ücretlerle, ağır vergi yüküyle ve tüketim malzemelerine gelen zamlar ile ödettilirmeye çalışılıyor. Bu nedenle MESS ile TİS görüşmelerinin hemen öncesinde başlayıp grev aşamasına gelen grev süreci, hem sözleşmeler kapsamındaki binlerce metal işçisini hem de yaşamı köleleştirilmeye çalışılan milyonlarca işçiyi dolaysız olarak ilgilendiriyor. EMİS fabrikalarında sözleşme görüşmeleri başladığından beridir yaptıkları eylemlerle taleplerdeki kararlılıklarını gösteren metal işçileri sözleşme sürecinin gelip dayandığı grev aşamasına da bu gözle bakmalıdır. EMİS'ten koparılıp alınacak tüm haklar, sadece sözleşme kapsamındaki işçiler için değil diğer metal fabrikalarındaki işçiler için de yol açıcı nitelikte olacaktır.

Bu önemden dolayı greve yürüyen metal işçileri geçmişinden dersler çıkarılmalı ve grevin zaferi için yolunu deneyimleri ile aydınlatmalıdır. Bilindiği gibi 2015 TİS görüşmeleri tıkandığında metal işçisinin doğrudan basıncı ile sendika genel merkezi grev kararı almıştı. Greve çıkılan günün akşamında Bakanlar Kurulu apar topar bir şekilde 'milli güvenlik' gerekçesi ile grevi yasaklamış, Birleşik

Metal-İş yönetimi ise işçilere sormadan, hatta onayını almadan grev yasağına boyun eğmiş, greve devam diyen metal işçilerini ise fabrikalara sokmuştu. Grev gibi kazanım için etkili bir silahı kullanmak, metal işçisinin iradesini taşımak yerine süreci fabrikalarda mesaiye kalmama gibi pasif biçimlere büründürmüş, işçilerin iradesini ezmişti. Sonuç olarak, işçilerin fabrikalar arası birliğini, ortak mücadelesini ve taleplerini esas almak yerine patronlarla yapılan tekil protokollere imza atmıştı.

EMİS kapsamındaki metal işçileri bu

sene grevin yasaklanma ihtimalini göz önüne alarak sürece hazırlanmalıdır. Zira OHAL'i fırsatçılığa çevirip patronlara sınırsız destek sunan AKP iktidarı, metal işçisinin yoluna taş koymaktan geri durmayacaktır. Bunu şimdiden görebiliyoruz. AKP iktidarı işçilerin Gebze'de bir düğün salonunda toplantı yapmasına dahi tahammül edemedi, OHAL gerekçesi ile toplantıyı yasakladı. Fabrikalarda yapılan yürüyüşlere polis ordularını yığarak metal işçisine korku salmaya çalıştı. Yarın grev günü geldiğinde hükümetin grevi yasaklaması hiç de şaşırtıcı olmayacaktır.

Metal işçisi grevin yasaklanmasına karşı greve devam iradesi ile cevap vermeli, bu kararı tek başına sendika yönetimine bırakmamalıdır. Böylesi bir tutuma girenlerden ise hesap sormalıdır.

Bugüne kadar süreci TİS komiteleri ile sürdüren metal işçileri, komitelerini göstermelik olmaktan çıkartıp grev komitelerine çevirmeli ve komitelerini alta doğru yayarak birliğini çelikleştirilmelidir. 'Söz, yetki, karar' hakkının hakim olduğu bir anlayış yaratarak grevi sonuna kadar götürme iradesi ile davranmalıdır. Birleşik Metal-İş yönetiminin son yıllarda sadece fabrikalara sıkıştırmaya çalıştığı eylem anlayışı yerine grevi yayma, çevre fabrikalara, şehir merkezlerine taşıma perspektifiyle hareket etmelidir.

OHAL'le beraber kontrolden çıkan tüm düzen güçlerini karşısına alacak olan metal işçisi, yasağcı ve yasalıcı zihniyetlere karşı 2015 yılının Mayıs ayında başlayan Metal Fırtına'yı kendine rehber almalıdır. Metal Fırtına sürecinde ihanet sözleşmesinin imzalanmasına rağmen Bursa, Kocaeli, Ankara, Eskişehir ve Sakarya gibi illerde metal işçileri fabrikalarını işgal ederek yasalara takılmadan belli kazanımlar elde ettiler. Metal fırtınada olduğu gibi, kendi karar alma mekanizmalarını kuran ve işleten, işçinin iradesinden bağımsız hareket eden sendikal anlayışları mahkum edip grev yasaklarına karşı fiili-meşru mücadele ruhunu kuşanan metal işçisi, EMİS patronlarını dize getirmeyi başaracaktır.

Türkiye'de uzun süredir yaşanmakta olan siyasal krize, son zamanlarda doların durdurulamaz yükselişi, üretimin ve ihracatın daralması ile birlikte ekonomik kriz de eklenmiş bulunuyor. Henüz sadece öncü sarsıntıları yaşadığımız krizin etkileri 2017'de Türkiye kapitalizmini daha da derinden sarsacağı bekleniyor.

Düzen cephesi krize karşı belli "tedbirler" almaya şimdiden başladı ve yeni "tedbirlerin" kapıda olduğu burjuva basına yansımış bulunuyor. Fakat sermaye sınıfı krizi engelleme şansının olmadığını çok iyi biliyor ve tedbir olarak krizin ortaya çıkaracağı zararı işçi ve emekçilere fatura etmeyi hedefliyor. Sermaye devleti adına yapılan açıklamalar bunu daha net göstermiştir. Örneğin, geçtiğimiz günlerde işçi ve emekçilerden kesilen paralarla oluşan fonların olası iflas ve kapanma durumlarına karşı güvence olarak kullanılacağı duyuruldu. Ayrıca AKP iktidarı yeni yatırımlara teşvik olarak ülke zenginlikleri ve var olan

Krizin faturasını patronlar ödesin

birikimleri sermayeye peşkeş çekmeye hazırlanırken, işçi ve emekçilere ise kemer sıkma politikaları dayatıyor. Asgari ücrete yapılan komik zamma karşılık, temel ihtiyaçlara yapılan zamlar krize karşı alınan tedbirlerin ne anlama geldiğini somut bir şekilde gösteriyor.

Sermaye adına alınan "tedbirlerin" devamında ise toplu işten çıkarmalar, ücretsiz izinler, çalışma koşullarının ağırlaşması ve uzaması, kazanılmış hakların bir bir gasp edilmesi gelecektir.

GÜNCEL TALEPLER ETRAFINDA MÜCADELEYİ BÜYÜTELİM

İşçi ve emekçiler cephesinde ise, bu kapsamlı saldırılar karşısında örgütsüz ve dağınık bir tablo karşımıza çıkmaktadır. Son dönemki baskı, yasaklama ve

saldırılarla birlikte zaten işlemez olan sendikalar iyice köreltilmiştir. Hal böyleyken, hem krizin faturası işçi ve emekçilere kesilmek isteniyor hem de kriz bahanesi ile bir dizi saldırı politikası hayata geçirilerek en temel haklara göz dikiliyor. AKP iktidarının bu saldırıları hayata geçirmedeki rahatlığı işçi ve emekçilerin güçsüzlüğünden gelmektedir.

İşçi ve emekçilerin bu saldırılara karşı kendi somut talepleri etrafında birleşmek ve mücadeleye atılmaktan başka çaresi yoktur. Yapılması gerekenler ise çok açıktır: Temel tüketim mallarına ve ulaşım, sağlık, eğitim gibi hizmetlere yapılan zamlar kabul edilmemeli ve zamların geri çekilmesi için kampanyalar örgütlenmelidir. Asgari ücrete yapılan ve açlık sınırının bile altında kalan zam oranı reddedilmeli ve insanca yaşamaya

yetecek vergiden muaf bir asgari ücret için mücadele büyütülmelidir.

Bunların yanı sıra, krizle birlikte yaygınlaşacak olan işten atmaların ve ücretsiz izinlerin yasaklanması talebi ile çalışmalar yürütülmeli, "krizin faturası patronlara" şiarı işçi ve emekçilerin bilincine taşınmalıdır. Yine aynı bütünlük içerisinde "Herkese iş, tüm çalışanlara iş güvencesi!", "7 saatlik işgünü, 35 saatlik çalışma haftası!", "OHAL kaldırılсын", "Artan oranlı gelir ve servet vergisi!" vb. talep ve şiarları öne çıkaran somut bir mücadele hattı örülmelidir.

Son dönem yaşanan direnişler ve grevler sınıf açısından olumludur ama yeterli değildir. Sermayenin saldırıları arttığı oranda sınıfın birçok bölümünde de mücadele yükselecek ve yeni direniş mevzileri açılacaktır. Bunu şimdiden görebilmeli ve yukarıda saydığımız talepler etrafında örgütlü, birleşik ve fiili mücadele hattını baz alan bir sürece hazırlanmalıyız.

Metal işçisinin mücadele tarihi yol gösteriyor!

MESS'i ve Türk Metal'i yenmek için dişe diş mücadeleye hazırlanalım!

Türkiye işçi sınıfının tarihi aynı zamanda metal işçisinin mücadele tarihidir. İşçi sınıfının en örgütlü, en dinamik ve en direngen bölüğü olarak metal işçileri, deyim yerindeyse, zafer ve yenilgilerle dolu tarihin hep ön cephesinde durmuş, ilk kıvılcımı çakmış, sermayeye karşı girişilen mücadelenin dinamosu olmuştur.

Metal işçilerinin sınıflar mücadelesinde tuttuğu bu rol, sermaye tarafından her dönem isabetli bir değerlendirmeye konu edilmiştir. Sermaye sahipleri, metal işçisini teslim almayı, saflarını dağıtıp kötürümleştirmeyi özel bir uğraş haline getirmiştir. Burjuva sınıf refleksiyle, işçi sınıfının bütününün mücadele gücü ve enerjisini bu yolla frenleyebileceği varsayımıyla davranmıştır.

Metal işçileriyle metal patronları arasında gerçekleşen her savaşım, kazanan ya da kaybedenin durumuna göre sınıflar mücadelesinin seyrini belirlemiştir. Bu gerçeklik bugün de devam etmektedir. İçinden geçtiğimiz süreçte ortaya çıkan siyasal gelişmelerin ağırlığına rağmen yaşanan hareketli süreçlerde, eylemlerde, grevlerde metal işçisinin belirgin ağırlığı göze çarpmaktadır. 2015 yılında Metal Fırtına'nın dinamizmi ve ortaya çıkarttığı sonuçlar, işçi sınıfına olduğu kadar toplumun geniş kesimlerine de umut olmuş, çözümün yolunu göstermiştir.

Türkiye'de '60'lı yıllarda daha görünür hale gelmeye başlayan işçi sınıfı mücadelesinde önemli sayılabilecek adımlar metal işçileri şahsında hayat bulmuştur. Grev hakkını greve giderek kazanan ve sınıfın fiili-meşru mücadele hattının önemli bir pratiği olan Kavel Grevi kritik bir eşik olarak yaşanmıştır. Aynı yıllar içinde gelişen ve sınıfın farklı bölüklerini etkileyen genel hareketlilikte yine metal işçileri önemli grev/direnış süreçlerinin örgütleyicisi olmuştur. Devlet sendikası olan Türk-İş'e karşı işçi sınıfının mücadele istemlerine yanıt üretebilmenin çabası olarak hayat bulan DİSK'in kuruluşunda yine metal işçileri dinamik ve sürükleyici bir güç olarak ön cephede yerini almış, sınıf hareketi açısından önemli bir evre olarak ifade edilebilecek DİSK'in kuruluş sürecinde kritik bir misyon üstlenmiştir. Türkiye işçi sınıfının en görkemli direniş olarak tarihe geçen 15-16 Haziran'da da sendikalarına sahip çıkmak için militan bir irade ortaya koyan işçi kitlelerinin ana gövdesi yine metal işçilerinden oluşmaktaydı.

Metal işçileri 2017 TİS sürecine hazırlanırken, MESS-Türk Metal ve sermaye devletinin karşısında kazanımla çıkabilmek için kendi öz deneyimlerinden yararlanabilmek, kendi mücadele tarihini bilince çıkartabilmek sorumluluğu ile karşı karşıya.

'70'li yıllar boyunca giderek kitlesellenen toplumsal hareket içinde işçi sınıfı önemli grevler, direnişlerle mücadele gücü ve enerjisini açığa çıkartmaya devam etti. O dönem sermayeden haklarını söküp alan, önemli kazanımlar elde eden işçi sınıfı; darbelere, sıkıyönetim uygulamalarına, baskı ve faşist saldırılara karşı kitlesel tepkiler ortaya koydu. '80 darbesi geldiğinde metal işçileri birçok fabrikada militan bir grev sürecinin içinden geçiyorlardı. Dönemin MESS yöneticilerinden Halit Narin'in "bugüne kadar işçiler güldü, artık gülme sırası bizde" sözleri '80 darbesinin ekonomi-politiğini özetleyen bir cümle ve asıl hedefi işaretleyen temelli bir vurgu olarak tarihe geçti. 12 Eylül karanlığını parçalayan ilk ses Netaş işçileri şahsında yine metal işçilerinden geldi. O günden bugüne metal işçisinin mücadelesi kimi zaman tek tek fabrikalarda yaşanan hak arama mücadeleleri şeklinde, kimi zaman ise genel bir eylem/direnış karakteri kazanarak devam etti. 2015 yılında patlayan Metal Fırtına bunun en yakın örneği olarak tarihe kaydedildi.

Metal işçilerinin bu uzun ve zorlu mücadele tarihi, aynı zamanda metal işçisinin sınıflar mücadelesinde tuttuğu özel yerin bilincinde olan sermayenin çok yönlü saldırılarının tarihidir. Örneğin sermayenin koç başı olarak MESS, metal işçisinin mücadelesini zayıflatma çabası eşliğinde kuruldu. Birden fazla fabrikada greve çıkıldığında başarı şansının azalacağını, birçok fabrikada aynı anda grevin yönetilemeyeceğini düşünen metal patronları, işçi sınıfın karşısına MESS ile çıktı. MESS'in kurulması, metal işçisinin mücadele gücünü zayıflatmak bir kenara, sermayeye karşı topyekûn mücadelesini güçlendiren bir zemin yarattı. Süren direnişlerin genel bir karakter kazanmasını sağladı. Tek tek fabrikalarda süren mücadeleler, MESS ile birlikte başlayan Grup TİS süreçlerinde birçok fabrikayı içine alarak toplum düzeyinde çok daha etkili olan işçi eylemleri haline geldi. '70'li yılların sonuna doğru yaşanan MESS grevleri buna örnek verilebilir.

Sermayenin metal işçilerini hedef alan saldırıları MESS'in kurulmasının yanı

sıra sendikal alanda da devam etti. Türk Metal Sendikası metal işçisini denetim altına almak için önemli bir koz olarak bu dönemlerden itibaren gündeme getirilmeye başlandı. Türk Metal'in fabrikalara sokulma çabası o dönem metal işçisinin mücadele dinamizmiyle boşa düşürülmüş oldu. 12 Eylül darbesi MESS'in önünü düzlerken, fabrika kapılarını da Türk Metal çetesine açmış oldu. 12 Eylül'den bugüne devlet-MESS-Türk Metal ittifakı, metal işçisinin mücadelesinin karşısına dikilen odak olarak varlığını sürdürüyor.

İşçi sınıfı ve emekçilerin bütünlüklü bir saldırı dalgası altında tutulduğu, ekonomik krizin ağırlığının giderek arttığı bir dönemde metal işçisinin ortaya koyacağı mücadele pratiği, süreci tayin edecek bir nitelik taşıyor. Metal işçileri 2017 TİS sürecine hazırlanırken, MESS-Türk Metal ve sermaye devletinin karşısında kazanımla çıkabilmek için kendi öz deneyimlerinden yararlanabilmek, kendi mücadele tarihini bilince çıkartabilmek sorumluluğu ile karşı karşıya.

“Hep birlikte tekstil işçilerinin birliğini ve mücadelesini örelim!”

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL), “Baskı ve sömürüye karşı tekstil işçilerinin birliği için ileri” şiarıyla açıklama yayınlayarak öncü, ilerici tekstil işçilerini bu yolda adım atmaya çağırıyor. Açıklamada sürecin ilk adımı olarak İstanbul’da yerel sempozyum gerçekleştirileceği duyuruldu. Oluşturulan Sempozyum Hazırlık Komitesi (SHK) Sözcü’süyle konuştu.

- Sempozyum neyin ihtiyacı, gündemi ve hedefleri nelerdir?

- Dünya genelinde çok yönlü bir kriz var. Bu krizin Türkiye’ye yansımaları olarak da bütün fatura işçi ve emekçilere kesiliyor. Suriye’ye, Ortadoğu’ya baktığımızda oradaki kirli savaşta hep mazlum halklar bedel ödüyor. Ön cephele sürülenler hep işçi, emekçi çocukları oluyor. Bunun dışında krizin maddi, ekonomik boyutu da hep yine işçilere kesiliyor. Bunlar çalışma şartlarının ağırlaştırılması, yeni vergiler, zamlar vb. biçiminde yansımış oluyor. Tabi kapitalistler yaratıkları bu krizin faturasını işçi ve emekçilere ödetmek için çalışma şartlarını ağırlaştırıyorlar, güvencesiz çalışmayı yaygınlaştırıyorlar. Türkiye’de olduğu gibi mülteci işçiler kayıt dışı çalıştırılıyor. Bu sorunlar Türkiye’de, özellikle tekstil sektöründe çok daha belirgin bir şekilde yaşanıyor. Geçmiş kriz dönemlerine baktığımızda ilk elden krizlerin faturasını tekstil işçilerinin ödediğini görüyoruz. Burada her türlü kural dışı hayata geçiriliyor. Şimdi de benzer bir tabloyla karşı karşıyayız. Böyle bir tablo karşısında tekstil işçilerinin de kendi yaşadıkları sorunlara karşı bir yanıt üretmesi gerekir. Kendini umutsuz ya da herhangi bir çıkıştan yoksun olarak görmemesi gerekir. Biz de tekstil işçilerine yapacakları çok fazla şey olduğunu göstermek hedefiyle ve buradan doğru tekstil işçilerinin birliğini sağlamak amacıyla sempozyumu gündemimize aldık. Sempozyumda temel olarak krizin faturasını kapitalistlerin ödemesi vurgusu olacak. Bunun araçlarını ve yöntemlerini de orada tanımlamaya çalışacağız. Tabi bunun en önemli aracı sınıfın örgütlülüğü. Greif deneyimi örgütlü işçilerin neler yapabileceğini göstermiş oldu. Aslında bu sempozyumun ana hatını oradaki deneyim oluşturacak.

- Sempozyum çalışmasını işçilere nasıl taşıyacaksınız?

- DEV TEKSTİL olarak bir toplantı çağırısı yaptık. Ama biz sempozyum çalışmasını sadece DEV TEKSTİL’le sınırlandırmak

gibi bir bakışla hareket ediyoruz. Bunun için bu yaşanan sorunlara karşı mücadele edilmesi gerektiğini düşünen tüm tekstil işçilerine dönük bir çağrı yaptık. Sempozyumda öne çıkartacağımız vurguların neler olması gerektiğine dair konuşmuş olduk. Şunlar somutlanmış durumda artık; tekstil işçilerinin mücadele talepleri ne olmalı, bu talepler doğrultusunda hangi araç ve yöntemlerle mücadele etmeli. En temel gündemler bunlar olacak.

Tabi sempozyumda hedeflediğimiz verimliliği alabilmek için ön sürecinde fabrikalara, havzalara taşınan bir çalışma örgütlemek gerekir. Tekstil işçilerine şunu diyebilmek gerekir; yaşadığın en ufak sorunun çözümü için bile birlik olmalısın, mücadele etmelisin, haklarına sahip çıkmalıydın. Yoksa hiçbir hak alamazsın, sürekli ezilirsin. Bunu taşımak için de çeşitli araç ve yöntemler tanımlamış olduk. Birincisi sanayi havzalarında, fabrikalarda işçi toplantıları yapmak. Bildiri, afiş vb. materyalleri kullanmak. Çeşitli sorunlarla ilgili temel mücadele taleplerimizi içeren bir broşür hazırlamak. Duvar gazeteleri gibi araçları yaygın biçimde kullanmak, sosyal medyayı kullanmak, video gibi görseller kullanmak... Tabi bu süreçte en önemlisi, en fazla sonuç alacağımız aracın işçi toplantıları, bilgilendirme, eğitim toplantıları ve sempozyumun fabrikalara dayanan komitelerini oluşturmak olduğunun farkındayız. Buradan sonuç alırsak sempozyum başarılı gerçekleşmiş olacak. Biz tekstil işçilerinin tabandan birliğini yaratma hedefiyle hareket ediyoruz. İlk toplantımızda DEV TEKSTİL üyesi, TEKSİF üyesi ve sendikası işçiler vardı. Daha geniş öncü tekstil işçileri kitlelerini de işin içine katma hedefiyle hareket etmeye devam edeceğiz.

Sempozyum çalışmamız İstanbul yerelinde bir çalışma olacak. Buradan doğru işçi sınıfının, tekstil işçilerinin gündemine birliği, birlik olmayı, bunun önemini sokabilirsek genel planda da Tekstil İşçileri Birliği’nin zeminlerini döşeyen bir süreci de hayata geçirmiş oluruz.

- SHK’da farklı sendikalar-dan işçiler var. DEV TEKSTİL’le, sendikalarla bu çalışmanın bütünlüğünü nasıl kuracaksınız? Tekstil İşçileri Birliği’yle ilişki nasıl olacak?

- Sempozyumun çağırısını DEV TEKSTİL yapmış oldu. Ama bugün tekstil iş kolunda birçok sendika var. Ve sendikalı olma hakkı elde edememiş binlerce, milyonlarca tekstil işçisi var. Sığortasız çalışan işçilerin hiçbir sendikaya üye olamıyor. DEV TEKSTİL’e daralttığımız zaman biz bütün tekstil işçilerini kucaklayan ve onların sorunlarına yanıt üreten bir çalışma örgütleyemeyiz. Onun için SHK’ı DEV TEKSTİL’in dışında şekillendirdik. TEKSİF’ten arkadaşlarımız var, sendikası arkadaşlarımız var.

Sonuçta bugün işçi sınıfının çeşitli mücadele araçlarına ihtiyacı var. Bu araçlardan sendikalar belli bir ihtiyacı karşılayabiliyor. Ama daha köklü ve temelli ihtiyacı karşılayabilecek, bugünün koşullarında, başka araçlara da ihtiyaç var. Bunlar da sendika ayrımı yapmaksızın bütün işçileri birleştirecek çeşitli birlikler, örgütlenmelerdir. Fabrika komiteleri, havza birlikleri ya da genel planda sektörel birlikler gibi. Sonuçta tekstil işçilerinin genel planda merkezi bir birliğe ihtiyacı var. Sempozyumu da en azından İstanbul yerelinde bu ihtiyaca işaret edecek şekilde örgütlemek gibi bir niyetimiz var. Biz buradan genel planda Tekstil İşçileri Birliği çıkartmayacağız. Ama böyle bir birliğe ihtiyaç olduğuna işaret edeceğiz.

- Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

- Tekstil iş kolu Türkiye’de kapsam ve çalışan sayısı açısından resmi rakamlara göre ikinci büyük iş kolu. Kiralık işçilik, taşeron, fason çalışmayla işçi sınıfının en atomize halde çalıştığı, parçalı, yığın olarak sendikalı olma hakkından bile mahrum şekilde çalışılan, merdiven altı, yasadışı diyebileceğimiz çalışma biçiminin en yoğun hayata geçirildiği bir iş kolu. Ortaçağ koşulları dediğimiz çalışma koşullarının hüküm sürdüğü bir iş kolu. Bunun yanında tekstil işçileri büyük bir örgütsüzlükle yüz yüze. 2016 yılında

3 bin sendikalı tekstil işçisi fabrikaların kapatılması gibi nedenler öne sürülerek işten çıkarıldı. Ama aynı yıl içinde maalesef ki 3 bin tekstil işçisi sendikalı olmadı. Yıllar içinde baktığımızda büyük bir kayıp var, sınıf bilinci, sınıf kimliği açısından. Bırakalım onu, en insani değerler üzerinden büyük bir yozlaşma var. Elbette ki bu nasıl yaratıldı, çok ağır koşullar ve örgütsüzlükle yaratıldı. Bunu aşmanın da temel yolu elbette ki kaç kişilik işyeri olursa olsun, nerede olursa olsun işçilerin bir araya gelmesidir. Biz de bu açıdan sempozyumu buna vesile olabilecek bir ön süreçle örgütlemeyi düşünüyoruz. Sempozyumda da işçilerin bu bahsettiğimiz örgütsüzlük durumuna çubuk bükme istiyoruz.

Bugün metal iş kolunda yaşanan belli mücadele süreçleri var. Fakat tekstil iş kolunda böyle bir mücadele sürecini maalesef göremiyoruz. Tekstil işçilerinin bugün maruz kaldığı sefalet koşullarının bir nedeni de bu. Evet örgütlü işçiler var. Toplu sözleşme imzalanan tekstil fabrikaları var fakat bu alanda sendikal bürokrasinin tekstil işçilerinin mücadelesini önleyen büyük bir kontrol mekanizması var. Dolayısıyla tekstil işçileri bu sefalet koşullarına karşı birleşmek zorunda, mücadele etmek zorunda. Aksi takdirde ne kazanma şansı var, ne de koşullarını değiştirebilme adına patronla yapabileceği bir pazarlık var. Çünkü örgütsüz işçi henüz gücünü birleştirememiş demektir. Öncelikle güç olmak için birlik olmak gerekir. Bununla birlikte insanca yaşam, insanca ücret, insani çalışma koşulları, onurumuzu koruyabilmek, sınıf kimliğimizi geliştirebilmek adına örgütlenmek zorunda tekstil işçileri. Biz sempozyum çalışmasını da öncesi ve sonrası ile birlikte tekstil işçilerinin birleşeceği, talepleri için mücadele edeceği bir süreç olarak düşünüyoruz.

Hangi sendikaya üye olursa olsun, nerede ne biçimde çalışıyor olursa olsun tüm tekstil işçilerini bu kölelik koşullarını yıkmak için, insanca çalışma ve yaşam koşullarını oluşturabilmek için birleşmeye, mücadele etmeye çağırıyoruz. Sempozyum çalışmalarına tüm tekstil işçilerini katılmaya, omuz vermeye davet ediyoruz. Gelin hep birlikte tekstil işçilerinin birliğini ve mücadelesini örelim. Kapitalist düzenin bize dayattığı köleliğe, barbarca düzene karşı çıkalım. İnsanca yaşam ve çalışma koşulları için birleşelim.

Temel özellikleriyle k

Kapitalist emperyalizm yeni bir hegemonya krizinin eşiğine gelmiş görünüyor. Bu dönemlerde 'dünya jandarması' olan emperyalist güç zayıflarken, sahneye güç kazanan yeni aktörler çıkmaya başlar. Egemenlik alanlarının yeniden paylaşımını kaçınılmaz kılan bu süreçler 20. yüzyılda iki dünya savaşı ile sayısız bölgesel savaşa yol açtı. Afganistan ile Irak'ın işgaliyle başlayan yeni savaş dalgası Libya, Suriye, Yemen gibi Arap ülkelerinde devam ediyor. Ortadoğu'daki etkisini korumak için savaş kundakçılığı yapan ABD'ye karşı, Rusya'nın başını çektiği güçlerin sergilediği direniş, hegemonya krizinin derinleşme eğiliminde olduğuna işaret ediyor.

Kriz, bunalım, savaş gibi felaketlerin birbirini izlemesi, sisteme içerilmiş yapısal sorunlardan kaynaklanıyor. Bölgede cereyan eden çatışmalarda etnik, dinsel, mezhepsel söylemin öne çıkarılması, kapitalist emperyalizmin koyu gericiliğin dip çukurunda olduğunu, aristokrasiye karşı savaşında burjuvazinin yarattığı ilerici değerlere tamamen yabancılaştığını kanıtlıyor. Bundan dolayı "uygar batının" hegemonya savaşında İŞİD, El Nusra gibi vahşi katil sürüleri vazgeçilmez hale gelmiş görünüyor.

Sistemin sınırları içinde kalınarak bu felaketler zincirine çözüm üretilemez. Yapısal niteliğinden dolayı bu felaketleri yaratan kapitalist emperyalizm yıkılmadan kalıcı bir çözüm olası değil. Artık insan soyunun önündeki temel sorun, bu sistemin dayattığı barbarlık içinde çöküşü engelleyebilecek birleşik/enternasyonal bir direniş örgütlemektir.

ÖZELLİKLER AYNI, YIKIM TARİFSİZ

Sovyetler Birliği'nin dağılmasına istinaden "tarihin sonu" safsatası piyasaya sürüldü, "emperyalizm" kavramı ise tabir caizse tedavülden kaldırıldı. Gerçekliği kavramlarla tersyüz etme seferberliğine kafa karışıklığı yaşayan kimi solcularla, sol liberal kalem erbapları da katıldı. Bu gericici cereyana kapılıp sistemin hizmetine giren sol liberal entelijensiya, "post emperyalist" dönemin teorisini yapabilecek noktaya kadar düştü.

"Emperyalizm sonrası" döneme girildiğine dair safsatalar ortalığı bulandırırken, emperyalist güçler, icraatlarıyla "temel özelliklerinin" hiçbirinden vazgeçemediklerini, işgal ederek, yakıp yıkararak, katlederek kanıtlıyorlardı. Kapitalizmin

üst aşaması olan emperyalizm, emperyalizm olarak kaldığı sürece temel özelliklerinden vazgeçemez. Zira bu özellikleri yaratan sistem, onlarsız devam edemez. Emperyalizmin yüz yılı aşan tarihi de insan soyunun halen maruz kaldığı ağır yıkımlar da bunu ispatlayan sayısız kanıt içerir.

Lenin'in *Emperyalizm (Kapitalizmin en yüksek aşaması)* kitabını yayınlamasının üzerinden yüz yıl geçti. Halen konuya dair temel kaynak niteliği taşıyan bu eser, -dönemin verileri sınırlı olmasına rağmen- kapitalist emperyalizmin karakteristik özelliklerini saptamayı başarmıştır. Marksist yöntemin gücüne dayalı bu başarı, günümüz dünyasında yaşananları yerli yerine oturtmak için de yol göstericidir. Kuşkusuz ki sistem, bir asırlık sürede büyük değişimler, dönüşümler yaşadı. Ancak bunlar özde değil, biçim ve yoğunlaşma alanlarında gerçekleşti. Bundan dolayı emperyalizmin temel özellikleri yerli yerinde dururken, bunların yarattığı yıkım ve felaketlerin haddi hesabı bulunmuyor.

EMPERYALİZMİN ÖZELLİKLERİ İNSANLIĞIN FELAKETİ

Lenin, emperyalizmi 'kapitalizmin en yüksek aşaması', 'tekelci kapitalizm', 'kapitalizmin özel bir aşaması' gibi tanımlarla ele alır. Daha kapsamlı beş maddelik tanımı ise şöyledir:

"(1) Üretimde ve sermayede görülen yoğunlaşma öyle yüksek bir gelişme derecesine ulaşmıştır ki, ekonomik yaşamda kesin rol oynayan tekelleri yaratmıştır; (2) banka sermayesi sınav sermayeyle kaynaşmış ve bu "mali-sermaye" temel üzerinde bir mali-oligarşi yaratılmıştır; (3) sermaye ihracı, meta ihracından ayrı olarak, özel bir önem kazanmıştır; (4) dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekelci kapitalist birlikler kurulmuştur; (5) en büyük kapitalist güçlerce dünyanın toprak bakımından bölüşülmesi tamamlanmıştır." ¹

Kapitalist emperyalizmin çağımızdaki temel özelliklerine baktığımızda, Lenin'in yaptığı tanımın, özü itibarıyla geçerli olduğunu görürüz. Elbette her alanda daha karmaşık, daha yoğun, daha kurumsal, daha vahşi, daha yıkıcı bir emperyalist sistemle karşı karşıyayız. Yapısal sorunlarına rağmen yüzyıllık bir aradan sonra halen dünyaya egemen olan bu sistem, varlığını sürdürmek için

sayısız araç, yöntem, kurum yarattığı gibi sömürü, yağma, yıkım, savaş, işgal vb. alanlarda da yüz yıl öncesinden çok daha tehlikeli, daha kurnasız, daha acımasız bir niteliğe bürünmüştür.

İşçi sınıfı, emekçiler, yoksul köylüler, ezilen halklar, kadınlar, çocuklar başta olmak üzere ancak bir bütün olarak insan soyunun bir asırdan beri yaşadığı tüm felaketlerin esas kaynağı, emperyalizmin bu temel özelliklerinde saklıdır. Varılan yerde ise kapitalist emperyalizm, artık yerkürenin üzerindeki yaşam alanını da bir bütün olarak tehdit ediyor. Devasa boyutlara varan silahlanma yarışı (artarak devam ediyor), küresel ısınma, ekolojik dengenin bozulması, dünya nüfusunun yarısı açlık sınırında yaşarken trilyonlarca dolarlık serveti ele geçiren büyük tekeller ve daha pek çok musibet... Tüm bunlar, insan soyunun, kapitalist emperyalizmi ortadan kaldırmak ya da yok olmak ikilemiyle karşı karşıya bulunduğu somut verileridir.

Diğer bir ifadeyle; "Emperyalizm çürüten ve asalak kapitalizmdir. Emperyalist tekeller, azami kârın gerektirdiği her durumda teknik gelişmeyi sınırlandırarak ya da yıkıcı alanlarda kullanarak, üretici güçlerin özgürce gelişmesini engellerler... Açlık, hastalık ve bakımsızlıktan yüz milyonlarca insanın perişan olması ve kitlesel ölümler, sistemdeki aşırı çürümenin trajik yansımalarıdır." ²

ÖZDE DEĞİL, BİÇİM VE KAPSAMDA DÖNÜŞÜM

Lenin'in çalışmasından önce emperyalizme dair iki yapıt yayınlanır. İlki, 1902'de Londra ve New York'ta yayınlanan İngiliz iktisatçısı J. A. Hobson'un *Emperyalizm* adlı yapıtıdır. İkincisi, 1910'da Viyana'da yayınlanan Avusturyalı marksist Rudolf Hilferding'in *Mali Sermaye* adlı eseridir. Lenin her iki yapıtı eleştirel bir şekilde referans alır. Tekelci kapitalizme dair vurgular ise Marx'a kadar uzanır, Lenin'in vurguladığı gibi, "Kapitalizmin teorik ve tarihsel bir tahlilini yaparak, serbest rekabetin üretimin yoğunlaşmasına yol açtığını, bunun ise, belirli bir gelişme aşamasında, tekelcilğe götürdüğünü tanımlayan Marx'ın yapıtı"dır. ³ Engels'in de son dönem yazılarında tekelleşme ve mali sermayeye vurgu yaptığı görülür. Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin Erfurt programıyla ilgili öneri/eleştirilerinde bu nok-

taya özellikle vurgu yapar. Yine de genel hatlarıyla emperyalizmin dünyaya hakimiyeti, 1900'de belirginleşmeye başlar.

Sömürgecilik ve emperyalizm, geçmişin büyük imparatorluklarında da görülen bir eğilimdi. Ancak dünyaya hakim bir sistem olarak tarih sahnesine çıkması kapitalizmin tekelci aşamasıyla gerçekleşmiştir. O tarihten bu yana sistem elbette büyük dönüşümlere uğradı. Yaşanan değişimler Lenin'in saptadığı temel özelliklerin hiçbirini geçersiz kılmamıştır. Ancak bu değişimler sistemin temel özelliklerini çok daha karmaşık, daha yoğun, daha kapsamlı, daha yıkıcı vb. hale getirmiştir. Kısaca örnekeyelim...

1) Üretimin yoğunlaşması ve tekeller

"Marx'ın, *Kapital*'i yazdığı sırada, serbest rekabet, iktisatçıların büyük çoğunluğunca, bir 'doğa yasası' gibi görüyordu." Oysa "üretimin yoğunlaşmasının bir sonucu olarak tekellerin doğması, kapitalizmin gelişmesinin içinde bulunduğumuz evresinde genel ve temel bir yasadır." ⁴

Çağımızda üretimin yoğunlaşması ve tekelleşmenin vardığı boyut, Lenin dönemiyle kıyaslanmayacak bir noktaya ulaşmıştır. Öyle ki, dünyanın büyük tekellerinin denetiminde bulunan servet, trilyonlarca dolarla ifade ediliyor, servet artışı tüm hızıyla devam ediyor. "Tekelleşmede ölçek olarak artık bütün bir dünya pazarı hedef alınmaktadır. Tekellerin büyüklük ölçeği dünya pazarının toplamına göre hesaplanmaktadır. Eğer bir tekelin pazarı bir kıta ile sınırlıysa, o hep yutulma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

"Chrysler tekeli, 200 milyonu aşkın nüfusu olan Endonezya'dan çok daha fazla mali olanağa sahiptir." ⁵

Her yıl yayınlanan dünyadaki servet dağılımına dair raporlarda büyük tekellere düşen payın hızla arttığı gözlenmektedir. Bu durum kapitalizmin tekelleşmeyi koşullayan, serveti bir tarafta sefaleti öte tarafta biriktiren bir sistem olduğunu kanıtlamaktadır.

2) Bankalar ve yeni rolleri

"Bankalar geliştikçe ve az sayıda kurumlarda yoğunlaştıkça, mütevazı araçlar olmaktan çıkıp, belli bir ülkenin ya da birçok ülkenin hammadde kaynaklarının ve üretim araçlarının çoğunu, kapitalistlerin ve küçük patronların para sermayelerinin hemen hemen tamamını

apitalist emperyalizm

E. Bahri

emirlerinde bulunduran muazzam tekel-
ler haline gelirler...”⁶

Yüz yıl öncesinin tekel konumun-
da bulunan bankaların servetleri, bu-
günküyle kıyaslansa, ‘mütevazî’ kalır.
Devasa boyutlara ulaşan servet birikimi,
bankaların yanı sıra sigorta şirketlerini
ve fonları sistemin en etkili mali güçle-
ri haline getirmiştir. Artık günümüzde,
“Üretimin yanı sıra finans alanında da
dev boyutlarda bir tekelleşme söz konu-
su. Dünyada dev bir finans sermayesi do-
laşıyor. Kapitalizmin esas motor gücünü
günümüzde mali sermaye oluşturmakta-
dır...”⁷

Artı-değerin yatırıma dönüştürülme-
yen kısmından biriktirilen mali sermaye
trilyonlarca dolara ulaşmıştır. Bu ser-
maye ile dev kumarhanelere dönüşen
borsalarda kumar oynanıyor, sadece şir-
ketler değil, ülkeler bile bu sınır tanıma-
yan sermaye vampirleri tarafından batırılıyor.
Birbirlerini de yutan bu yamyam
şirketler artık dünyanın dört bir tarafında
cirit atıyor.

3) Mali sermaye ve mali oligarşi

“Üretimin yoğunlaşması, bunun so-
nucu olarak tekeller; sanayinin ve ban-
kaların kaynaşması ya da iç içe girmesi
işte mali-sermayenin oluşum tarihi ve bu
kavramın özü.”⁸ “Birkaç elde toplanmış
olan ve fiilen tekel durumu yaratan ma-
li-sermaye, mali-oligarşi egemenliğini
güçlendirerek bütün bir toplumu tekelli-
ler yararına haraca keser...”⁹

Mali-sermayeden aldığı güçle siyasi
yönetime müdahale eden mali-oligarşi,
ülkelerin hem iç hem dış politikasının be-
lirleyici aktörlerinden biridir. Hem resmi
devlet kurumlarında hem siyasi partiler-
de hem medyada etkili ajanlar konum-
landıran mali-oligarşi, emperyalist sal-
dırganlık ve savaşların da kundakçısıdır.
Farklı kılıflarla icra edilen savaşlar, ma-
li-sermayenin/mali-oligarşinin çıkarlarını
esas alıyor. Büyük şirketlerin hemen her
alandaki faaliyet yürütmelerinden dolayı
bu sermaye kesiminde bankaların, sigor-
ta şirketlerinin, fonların yanı sıra büyük
silah, otomotiv, petro-kimya vb. şirketler
de yer alıyor.

Kimi zaman hem ülkeler içinde hem
ülkeler arasında nüfuz ve çıkar çatışma-
larının tarafı olan bu şirketler, yaşanan
felaketlerin de baş sorumlularıdır. “Emperyalist tekeller arasında dünya öl-
çüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük
emperyalist devletler arasında pazar-

lar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım
alanları ve genel olarak nüfuz alanları
uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı.
Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu
mücadele, görülmemiş boyutlara varan
militarizmin ve dünya egemenliği uğru-
na verilen emperyalist savaşların kayna-
ğı haline geldi.”¹⁰

4) Sermaye ihracı

“Serbest rekabetin tam olarak hü-
küm sürdüğü eski kapitalizmin ayırdedici
niteliği meta ihracıydı. Tekellerin hüküm
sürdüğü bugünkü kapitalizmin ayırdedici
niteliği ise, sermaye ihracıdır.”¹¹

Sermaye ihracının çağımızda vardığı
devasa boyut, yüz yıl öncesiyile kıyasla-
namaz noktadadır. Zira artık sermaye
ihraç etmenin sayısız biçimi mevcuttur.
IMF, DB (Dünya Bankası) gibi uluslararası
finans kuruluşlarının yanı sıra, bankalar,
sigorta şirketleri, fonlar, borsa oyuncu-
ları vb... Tüm bunlar, emperyalistlerin
dünyayı sömürme ve yağmalama araç-
ları haline gelmiştir. Buna emperyalist
metropollerdeki fabrikaların sökölüp iş
gücünün ucuz olduğu ülkelere taşınması
da ekleniyor. Bir diğer yaygın yöntem ise
borçtur. Örneğin Türkiye’nin halihazırda
emperyalist finans kuruluşlarına olan
toplam (resmi/özel sektör) borcu 400
milyar doları aşmıştır. Bu oran değişse
bile, bağımlı ülkelerin büyük çoğunluğu
borç yükü altında bulunuyor.

5) Kapitalist gruplar arasında dün- yanın paylaşılması

Lenin, verilere dayanarak 1903 yılı-
nda dünyanın kapitalist gruplar arasında
paylaşımının tamamlandığını kanıtıyor.
Oysa kapitalizmin “eşitsiz gelişim yasası”
hiçbir paylaşımın kalıcı olmasına izin ver-
mez. Çünkü “Kapitalistler dünyayı pay-
laşıyorlarsa, bunu, kendilerinde bulunan
hain duygulardan ötürü değil, ulaştıkları
yoğunlaşma düzeyi, kâr sağlamak için
kendilerini bu yola başvurma zorunda bı-
raktığından yapıyorlar.”¹²

Emperyalist ülkelerin ulaştıkları yo-
ğunlaşma düzeyi sürekli değişim halinde
olduğu için paylaşım savaşları kaçınıl-
mazdır. Zira paylaşımından pay alamayan
ya da payını yetersiz gören emperyalist
bir devlet, gücü belli bir noktaya var-
dığında yeni bir paylaşım talep ediyor.
Diğerleri paylarından vazgeçemedikleri
için savaşlar patlak veriyor. Yeniden pay-
laşım süreçleri, kapitalist emperyalizmin
insanlığı en ağır yıkımlara uğrattığı dö-

nemlerdir aynı zamanda.

6) Büyük güçler arasında dünyanın paylaşılması

Büyük tekeller dünya pazarlarını pay-
laşırken, emperyalist devletler ise dün-
yayı toprak bakımından aralarında payla-
şıyor. “Dünya paylaşılmış bulunmaktadır,
öyle ki, topraklar ileride ancak yeniden
paylaşma konusu olabilir; yani efendisi
bulunmayan toprağa bir ‘efendi’nin sa-
hip olması yerine, toprak bir ‘sahip’ten
diğerine geçebilir.”¹³

Yeniden paylaşım dönemlerinde ka-
pitalist emperyalizm en yıkıcı, en kıyıcı
halini gösterir. Dünya savaşları, bölgesel
savaşlar ve yanı başımızda devam eden
savaşlarda olduğu gibi...

Devasa ordular, yeni silah teknolo-
jileri, yıkımlar, katliamlar büyük tekel-
lerin çıkarlarını korumak içindir. Çünkü,
“Tehditler, savaşlar, sömürgeci işgal
gibi diğer politik araçlar da yabancı bir
ülkede ayrıcalıklı ticari pozisyonlar elde
etmek, mineral kaynaklarının mülkiyeti-
ni ele geçirmek, yabancı ticaret ve yatırı-
mların önündeki engelleri ortadan kal-
dırmak, kapıları ekonomik giriş ve işgali
kolaylaştıran yabancı bankalara ve diğer
mali kuramlara açmak için yeterli poli-
tik etki icra etmenin önünü açan değerli
araçlardır.”¹⁴

Emperyalist saldırganlığın asıl hedef-
leri bu kadar açıkken, celladın kurbanlar
için ‘timsah gözyaşları’ dökmesi ise, son
yıllarda adetten oldu. Tıpkı Suriye’yi ya-
kıp yıkan batılı emperyalistlerle uşakları-
nın bu ülkenin çocukları için gözyaşı dö-
ker görünme çabalarında olduğu gibi...

“DEMOKRASİ İHRACI” BUNUN NERESİNDE?

Emperyalist saldırganlık ve savaş
“demokrasi/özgürlük ihracı” diye pa-
zarlama modasına tanık olmaktadır.
Afganistan’dan Irak’a, Libya’dan Suriye’ye
kadar barbarlık bu söylemlerle pazarlanı-
yor. Örneğin eski ABD başkanı oğul Bush
emperyalist işgali şöyle tanımlıyordu:

“Eşsiz gücümüzü ve etkimizi, birçok
ulusun kalkınıp zenginleşeceği samimi
uluslararası bir düzen kurmak için kul-
lanacağız. Barış dolu özgür bir dünya,
Amerika’nın uzun dönemdeki çıkarlarına
hizmet eder, Amerika’nın kalıcı ideallerini
yansıtır ve müttefiklerini birleştirir...”¹⁵

Özellikle Irak işgalinde önce bu söy-
lem medya tekelleri tarafından arsızca

pazarlandı. Sanki ABD’nin tek derdi “Irak
halkını Saddam diktasından kurtarmak-
tı.” Oysa “Emperyalizmin şu veya bu
ülkeye özgürlük ve demokrasi götürme-
si iddiası teorik olarak saçma, tarihsel
olarak da her türlü dayanaktan yoksun-
dur. Tarihte bunun örneği görülmemiş-
tir.” Vurgulamak gerekiyor ki, “Faşizm
emperyalizmin en dolaysız ürünüdür;
emperyalist çağda burjuva gericiliğinin
yoğunlaşmış ve burjuva devlette kurum-
laşmış şekli başka bir şey değildir.”¹⁶
Emperyalizm faşizm üretebilir ama de-
mokrasi değil...

“Demokrasi götürme” söyleminin
en rezil versiyonu Suriye’ye karşı savaşa
kullanıldı. Emperyalistlerin yanı sıra
Ortadoğu’da bağnaz gericiliğin azılı tem-
silcileri olan Suudi Arabistan, Katar, AKP
Türkiye’si üçlünün hizmetindeki İŞİD
ile El Nusra eliyle Suriye’ye demokrasi
götürüleceği söylendi. Elbette bu kepa-
zelik tutmadı ve adı geçen devletlerle
emperyalist efendileri demokrasiyle de-
ğil, İŞİD-El Nusra ikiliyle birlikte anılı-
yorlar.

Elbette bütün halkların demokra-
tik hak ve özgürlüklere, sosyal haklara,
onurlu bir yaşama ulaşma özlemleri var.
Ancak bu emperyalistler sayesinde ger-
çekleşemez. Tersine, hak kazanmanın
tek yolu emperyalistlerle işbirlikçilerine
karşı meşru/birleşik direniştir.

Notlar:

- ¹ Lenin, *Emperyalizm*, s. 100, Sol Yayınları,
11. Baskı
- ² TKİP Programı, s. 22, Eksen Yayıncılık
- ³ Lenin, a.g.e, s. 24
- ⁴ Lenin, a.g.e, s. 24
- ⁵ *Uluslararası Durum Üzerine*
Değerlendirmeler, sf. 16, Eksen Yayıncılık
- ⁶ Lenin, a.g.e, s. 35
- ⁷ *Uluslararası Durum Üzerine*
Değerlendirmeler, sf. 17
- ⁸ Lenin, a.g.e, s. 54
- ⁹ Lenin, a.g.e, s. 60
- ¹⁰ TKİP Programı s. 21
- ¹¹ Lenin, a.g.e, s. 69
- ¹² Lenin, a.g.e, s. 85
- ¹³ Lenin, a.g.e, s. 87
- ¹⁴ Harry Magdoff, *Sömürgeci*
Emperyalizm, s. 81, Devin Yayınları, birinci
baskı
- ¹⁵ David Harvey, *Yeni Emperyalizm*, s. 4,
Everest Yayınları
- ¹⁶ H. Fırat, *Dünya Türkiye ve Sol Hareket*, s.
105-106, Eksen Yayıncılık

Türkiye-AB ilişkilerinde “yeni” gelişmeler

Avrupa Birliği-Türkiye arasındaki ilişkiler 2016 yılı boyunca büyük gerilimlere konu oldu. Avrupa Parlamentosu’nun (AP) “Türkiye ile müzakerelerin geçici olarak dondurulması” kararı almasıyla da doruk noktasına çıktı. Bunu tarafların karşılıklı şantaj ve tehditleri izlemiş, ilişkiler karşılıklı meydan okumalarla “kopma” noktasına gelmişti. Kapılar arkasındaki kirli pazarlıklar bir yana bırakıldığında kamuoyuna yansıyan buydu.

Tam da böylesi bir aşamada Gümrük Birliği’nin genişletilmesi gündeme geldi ve böylece yüreklere su serpildi. İlişkilerin artık normalleşmeye başlayacağı, tarafların birbirinden vazgeçemeyeceği ve müzakerelere kalındığı yerden devam edileceği umutları yeniden pomalandı.

TÜRKİYE’NİN AB SERÜVENİ

AP’nin “Türkiye ile süren müzakereler dondurulsun” kararının ardından, “dünya lideri” Erdoğan, AB’ye efelenirken şantaj ve tehdit içeren çeşitli açıklamalarının yanı sıra, “1963 yılından beri kapıda bekletiliyoruz” demiş ve bekletilen kapıdan içeri alınmayacağını da ima etmişti. İngiltere Başbakanı David Cameron ise Türkiye’nin üyeliğine itiraz eden rakiplerine seslenirken, bu gerçeği, “1987’de başvurdular. Bugünkü ilerleme hızıyla AB’ye girmeleri, 3000 yılı civarında olur muhtemelen” biçiminde ironiyle özetlemişti.

Türkiye’nin AB serüveni, 1959 yılında AET ile yakın işbirliği içinde olmak istediğini bildirmesi ve bunu 1963 yılında Ankara antlaşması olarak bilinen “ortaklık antlaşması” biçiminde somutlamasıyla başlamıştı. 1987 yılında ise Türkiye üyelik başvurusunu sunmuş, Avrupa Konseyi de 1999’daki Helsinki Zirvesi’nde Türkiye’ye AB üyeliği için aday ülke statüsünü vermişti. Serüvenin kronolojik gelişmesi bir tarafa bırakılırsa, maceranın umut ve heyecan veren aşaması, 2004 yılında Avrupa Konseyi’nin Türkiye ile üyelik görüşmelerini başlatmasıyla oldu. Ardından Ekim 2005’te Türkiye’nin AB’ye katılım müzakereleri başladı ve aynı yılın Aralık ayında Konsey, Türkiye için yeni katılım ortaklığı belgesini kabul etti.

Bu adımları izleyen sonraki süreçte, tarafların karşılıklı olarak birbirlerine duydukları ihtiyaç temelinde ilişkilerin yakın döneme kadar sorunsuz olarak ilerlediği görünüyordu. Dolayısıyla Türkiye bekletildiği kapıdan nihayet içeri alınacağı konusundaki iyimserliğini koruyordu.

Ne var ki 2016’nın ilk aylarından itibaren Türkiye AB ilişkileri arasında gerilim alanları sürekli çoğaldı. Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tüm bir yıla yayılarak süren gerilim, Avrupa Parlamentosu’nun “Türkiye ile müzakerelerin geçici olarak dondurulması” kararı almasıyla zirveye çıktı. Bilindiği üzere AP, 479 oyla kabul edilen “müzakerelerin geçici olarak dondurulması” kararını Türkiye’deki olağanüstü hal uygulaması ile demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü konularındaki gelişmelere dayandırmıştı. Tekellerin barbarlığını temsil eden emperyalist bir odak olarak AB’yi insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün ilgilendirmedeği biliniyor. Zira geline aşamada bunların bizzat AB tarafından çiğnendiği ve adım adım tasfiye girişimlerine konu edildiği görülmektedir. Dolayısıyla gerilimin gerisinde sayısız kirli emperyalist çıkar ve hesap vardır. Aynı iğrenç hesap ve çıkarların tersten Türkiye için geçerli olduğu da sır değil.

Erdoğan, karar öncesi AB’ye hitaben “*Kapıkule’ye 50 bin mülteci dayandığı zaman feryat ettiniz. Acaba Türkiye sınır kapılarını açarsa ne yaparız demeye başladınız*” demiş ve kararın ardından AB’ye “*Daha ileri giderseniz sınır kapıları da açılır, bunu bilesiniz*” tehdidinde bulunarak, mültecileri bir kez daha tiksindirici bir şantaj malzemesi yapmıştı. Daha da ileri giderek, kararı AB’nin “*terör örgütlerinin yanında saf tuttuğunun ifadesi*” sayıp “yok hükmünde” ilan etmiş, mülteci anlaşmasını askıya alabileceği şantajında bulunmuş ve muhataplarına Şanghay İşbirliği Örgütü’nü alternatif olarak göstermişti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın şantaj ve tehdit içeren bu türden açıklamasının ardından AB’den “itidal” çağrıları yapılmıştı.

Ankara’nın tehditlerine ilk yanıtlardan biri, Almanya Savunma Bakanlığı’ndan gelmişti. Bakanlığın sözcüsü Sawsan Chebli, müzakerelerin dondurulmasının ilişkilere daha fazla zarar vereceğini, bunun da hem Türkiye’nin hem de Avrupa’nın çıkarına olmayacağını belirtmişti. Merkel’in sözcüsü Ulrike Demmer, “*Biz, AB-Türkiye anlaşmasını her iki taraf için de bir başarı olarak görüyoruz ve bu anlaşmanın devam etmesini tüm tarafların çıkarına görüyoruz*” demişti. Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Avrupa’nın Türkiye’ye göç sorununu üzerine ders vermeyi bırakması gerektiğini buyurmuş, Türkiye’yi “çok önemli bir müttefik” olarak tanımlamıştı.

Almanya Dışişleri Bakanı Steinmeier ise yaşananları basiresizlik olarak nitelemiş ve “*Sonuçlarının ne olacağını açıklamadan kalkıp görüşmeleri bitiriyoruz demek dış politika açısından sorumsuzluk olur*” demişti.

Efelenmeler, şantaj ve tehditlerin ardından Erdoğan, “*Biz Avrupa’nın bir parçasıyız, kimse bizi oradan çıkaramaz, adım atılırsa biz de hazırız*” vb. açıklamalarla mavi boncuk dağıttı. AB’nin beşinci büyük ticaret ortağı olan Türkiye’nin AB ile karşılıklı ticaretinin yıllık 140 milyar avroyu bulduğu, Türkiye’nin toplam ticaretinin yüzde 40’tan fazlasının AB ülkeleriyle gerçekleştiği ve Türkiye’ye yapılan doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık üçte birinin de AB’den geldiği düşünüldüğünde, Türkiye’nin AB’ye muhtaçlığı daha iyi anlaşılacaktır.

AB, GÜMRÜK BİRLİĞİ ANLAŞMASIYLA KAPILARINI AÇIYOR MU?

Türkiye-AB arasındaki Gümrük Birliği müzakereleri 1993 yılında başlamış, 1995’te ise yürürlüğe girmişti. AB üyesi olmamasına rağmen Gümrük Birliği’ne üye olan Türkiye, kararların alındığı masada bulunmamakta ve dolayısıyla kendi dışında alınan kararlara uymak zorunda kalmaktadır. Yanı sıra Gümrük Birliği mevcut durumuyla sadece sanayi ürünlerini kapsamakta, tarım ürünleri bu anlaşmanın dışında tutulmaktadır. Dolayısıyla Türkiye, gerek karar alma mekanizmalarında yer almak ve gerekse de anlaşmanın kapsamını genişletmek hedefiyle Gümrük Birliği anlaşmasını güncellemek istemektedir. Türkiye’nin uzun süreden beri her fırsatta talep ettiği güncelleme talebi, son olarak Erdoğan

tarafından, Ekim 2015’te Brüksel’deki toplantıda gündeme getirilmişti.

Aralık 1995’te yürürlüğe giren Gümrük Birliği’nin günümüz şartlarına uyarlanıp yenilenmesi aynı zamanda AB’nin de talebidir. Dolayısıyla AB, 21 yıllık antlaşmanın güncelleştirilmesini hedefleyen müzakerelere başlamak için AB Konseyi’nden yetki talep etme kararı aldığını açıkladı. Açıklamada, Gümrük Birliği’nin güncelleştirilmesinin 29 Kasım 2015 ve 18 Mart 2016 tarihlerinde yapılan AB-Türkiye zirve kararlarında yer aldığı hatırlatılarak, AB Komisyonu tarafından verilen sözlerin yerine getirilmeye devam edildiği ileri sürülüyor ve bunun tüm taraflara önemli ekonomik faydalar sağlayacağı ifade ediliyor. Anlaşmanın güncellenmesi durumunda, Gümrük Birliği tarım, sanayi, hizmetler ve kamu alımları alanlarını kapsayacak şekilde genişleyecek. Yanı sıra AB’nin üçüncü ülkelerle imzalayacağı serbest ticaret anlaşmalarında Türkiye’nin çıkarları da gözetilecek.

Gümrük Birliği’nin güncellenmesi doğrultusunda yeni adımlar atmak için AB’nin ticaretten sorumlu komiseri Cecilia Malmström’ün kendisini telefonla aradığını bildiren Nihat Zeybekçi, Malmström’ün kendisine AB’nin Türkiye ile Gümrük Birliği’nin güncellenmesine ilişkin sürecin başlatılmasına yönelik kararı bildirdiğini aktardıktan sonra, “*Bu çok sevinçli, önemli bir haber. İhracatımızın yüzde 48,5’ini yaptığımız bir blok ile bunu sadece sanayi ürünlerindeki bir kapsamla yapılabiliyorduk. Bu kapsamı tarım ürünleri, hizmetler ve kamu alımları da dahil olacak şekilde genişleteceğiz. İkincisi Türkiye karar alma mekanizmalarına dahil olacak.*”

Üçüncüsü AB'nin üçüncü ülkelerle imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması ve benzerlerine otomatik olarak taraf olacak. Son derece önemli, tarihi, olumlu bir süreç başlıyor" diye konuştu.

Türk sermaye rejiminin tarihi önemde gördüğü Gümrük Birliği'nin güncellenmesiyle, özellikle karşılıklı ticarette ve genel refah seviyelerinde milyarlarca avro artış beklendiğini AB kaynakları dile getiriyor. AB'nin Türkiye'ye yıllık ihracatında 27 milyar avro, Türkiye'nin AB'ye yıllık ihracatında da 5 milyar avro artış gerçekleşmesinin öngörüldüğüne dikkat çekiliyor. AB kaynakları, ayrıca Gümrük Birliği güncellemesinin Türkiye'de 12 milyar avro, AB'de de 5 milyar avro toplam refah artışı sağlayacağını belirtiyor. Sözü edilen "refah seviyesinin" işçi ve emekçilerin yaşamına sefalet olarak yansıtacağını belirtmeye ise gerek yok.

Gümrük Birliği'nin yenilenmesi süreci, Türkiye-AB ilişkilerine yeni bir soluk kazandıracağı ve müzakerelerin kaldığı yerden devam edeceği konusunda bir umut yaratmış ve AB'nin kapılarını yeniden açtığına ilişkin inançların tazelenmesine vesile olmuş bulunuyor. İlişkilerin bundan sonraki seyrini elbette ki birçok faktör bir arada belirleyecektir. Burada şu gerçeklerin altını çizmekle yetinebiliriz.

Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki ilişkiler 2016 yılı boyunca büyük gerilimlere sahne oldu. Bunu koşullayan nedenlerin hemen hepsi yerli yerinde duruyor. Mülteci anlaşmasında yaşanan sorunlar, vize serbestisi, fiilen dondurulmuş bulunan katılım müzakereleri, Kıbrıs sorunu, anayasa değişikliği, idam tartışmaları, Türkiye'nin "değişen" dış politikası, "terörizmle mücadele", özellikle Avrupa'da patlayan bombalarla birlikte AB'nin güvenlik sorunu, İngiltere'nin Brexit kararı sonucu AB'nin dağılma ihtimaline ilişkin kaygılar, Avrupa'da yükselen sağ dalga vb. sorunlar, öne çıkan başlıklardır. Böylesi bir dönemde AB'nin omurgasını oluşturan iki ülkesinde, Almanya ve Fransa'da 2017 yılı içerisinde yapılacak olan iki önemli seçimi de öne çıkan başlıklara eklemek gerekmektedir. Fransa'daki cumhurbaşkanlığı seçiminde ırkçı Le Pen'in, Almanya'da ise ırkçı akım olan Almanya İçin Alternatif partisinin seçime katılacak olması, "AB ideallerine" karşı ciddi bir tehdit olarak gösterilmekte, bunların kazanması durumunda AB hılyasının ağır bir darbe alacağı öngörülmektedir. Tüm bu olgular ve burada belirtilmeyenler Türkiye-AB ilişkilerinin nasıl bir seyir izleyeceği üzerinde önemli etkide bulunacaktır.

Bu ilişkilerin kazanacağı içerik ve alacağı biçim ne olursa olsun, sermayenin pazar ihtiyacı ve kapitalist tekellerin sermaye gerçeği, sorunun özünü ve esasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu ilişkiler alanında atılacak her adım, işçilerin ve emekçi sınıfların yaşamına büyük bir sosyal yıkım olarak yansıtacaktır.

“Operasyonel mekanizma”dan “Fırat Kalkanı”na...

Emperyalist devletlerin, bölgesel politikalarını hayata geçirebilmek için Afganistan, Irak ve Libya'nın ardından Suriye'yi de nasıl kanlı bir satranç tahtasına çevirdiğine tanık oluyoruz. Hem çeşitli medya kuruluşlarında hem de çeşitli vesilelerle verilen brifinglerde "uzman" sıfatıyla konuşanların "sahadaki gelişmelerden" kast ettikleri "saha", yani Suriye işte bu kanlı coğrafyayı ifade ediyor. Binlerce insanın yaşamını yitirdiği, milyonlarca insanın ölüm yolculuklarını göze alarak terk etmek zorunda kaldığı, kan gölüne dönen topraklar onlar için sadece bir "saha." Sanki sanal bir savaş oyununun oynandığı, rakip oyun kurucularının taktik mücadelesi verdiği gerçek olmayan bir bilgisayar ekranı.

*

Suriye'de ABD emperyalizmi karşısında elini güçlendiren Rusya'nın bölgede daha çok söz sahibi olması ve Türk sermaye devletinin rotasını Rusya'ya çevirmesi yeni sonuçlar yaratmakta. Rus uçağı düşürüldüğünde Rusya'ya karşı NATO'yu yardıma çağıran Erdoğan ve AKP, şimdi gittikçe saplandığı Suriye bataklığında daha hızlı ilerleyebilmek için "müttefikleri" göreve çağırıyor. TÜBİTAK ödül töreninde konuşan Erdoğan şunları söyledi: *"Bugün de El Bab operasyonumuzda ne NATO'nun ne de bölgede güç bulunduran güya müttefik ülkelerin en küçük bir desteğini görmüyoruz. Sözüm ona DEAŞ'a karşı mücadele için kurulan koalisyon bugün DEAŞ'a en büyük zayıflık verdiren, örgütün belini kıran El Bab harekâtına hiçbir katkı sunmuyor."* ÖSO'ya Türkiye'de terör örgütü denmesine tepki göstererek, "Özgür Suriye Ordusu terör örgütü falan değil" diyen Erdoğan, ÖSO'yu "Amerika'nın başında 'birlikte kuralım' dediği bir örgüttür. İlimli muhaliflerden oluşan direniş hareketidir" diye açıklamaktadır.

Bu açıklama kapitalist-emperyalist sistemin "terör" ve terörist" tanımıdır.

Çıkarlarına göre en alçakça cinayetler gerçekleştirenler "direnişçi", sadece facebook hesaplarından hak ve özgürlük talep edenler "teröristtir." Vaktiyle Afganistan'da Sovyet işgaline karşı, içinden El Kaide'yi doğuran Taliban da bir "direniş hareketiydi." Saddam devrildikten sonra Irak'ta bu cinayet şebekelerinin palazlanması için ABD emperyalizminin sarf ettiği çabalar biliniyor. Emperyalistlerin bu "direniş" örgütlerinin cihatçı katiller olduğunun ortaya çıkması çok uzun sürmedi. Zira Libya'da Kaddafi'yi devirip, sonrasında linç edip öldürenlerin kanlı ayak izlerinin Suriye'de görülmesi tümüyle emperyalist politikaların sonucuydu.

İlk başlarda "Suriyeli devrimciler" olarak yutturulmaya çalışılan bu sapkınlar sürüsü emperyalist politikanın başariya ulaşması uzadıkça kendi içinde de farklılaştı. Şimdilerde emperyalistler ve uşakları IŞİD, El Nusra gibilerine terör örgütü deme lütfunda bulunuyorlar. Fakat bunlarla aynı kanlı hamurdan yoğrulan, aynı kanlı kumaştan örülen ve aynı karanlıktan beslenen bir kısmı ise sözde "ılımlı muhalifler" olarak emperyalistler ve işbirlikçileri tarafından desteklenmeye devam ediliyor.

Suriye'ye demokrasi getireceği söylenen ve ölenlerinin "şehit" olduğu iddia edilen bu güruhla birlikte Türk ordusu Fırat Kalkanı adı altında El Bab'a doğru işgal hareketini genişletmeyi amaçlıyor. Yazının başında belirtildiği üzere Erdoğan'ın ABD'ye, NATO'ya ve diğer müttefik güçlerine çatmasına neden olan tepkisi bu operasyonun geldiği noktayla ilgili. "Hani birlikte kurmuştuk" dediği ÖSO'ya destek isterken, haklı olarak öncesinde müşterek oldukları planları hatırlatıyor.

ABD emperyalizmi, Libya'nın işgaline kadar bir nebze olsun işletilebilen BM, NATO vb. emperyalist kuruluşların Suriye sürecinde ciddi bir tıkanıklık yaşamamasından dolayı yeni taktikler hayata geçirdi. Suriye'ye yönelik doğrudan bir

müdahaleye girişmek yerine savaş politikasını bölgedeki taşeronları ve ÖSO gibi çeteler üzerine kurdu. Afganistan, Irak ve Libya işgallerinde olduğu gibi Suriye'de de Türk sermaye devleti ABD'nin aktif taşeronuydu.

Suriye'ye dönük emperyalist müdahalenin ilk günlerinde gündeme getirilen "operasyonel mekanizma"dan "eğit-dotat" projesine kadar ÖSO denen çete bizzat emperyalist koalisyon tarafından desteklendi. Türk sermaye devleti ise bu sürecin en aktif unsuru olarak hareket etti. Neo Osmanlı hayalleri gözlerini öyle bürümüşü ki, Erdoğan ve AKP'si kraldan daha çok kralcıydı. Suriye'de "bir Emevi camisinde kılınacak namaz" an meselesi idi.

İşte bugün Erdoğan'ın sukût-u hayale uğramışçasına, ÖSO vesilesiyle serzenişte bulunmasının gerisinde bu süreçler yer almaktadır. "Lider ülke" Türkiye ise bu terazide ağırlık ne tarafta ise o tarafa kayan bir durumdadır. Suriye'de ağırlık merkezi Rusya lehine kayınca, Türk sermaye devleti içte ve dışta yaşadığı diğer sorunların da etkisiyle bu yeni duruma boyun eğmek zorunda kalmış bulunuyor. Rusya'ya verdiği ciddi tavizler sonucu bir parça kuyruğu dik tutmaya çalışan sermaye devleti, içerisine düştüğü pespaye durum nedeniyle ikide bir stratejik efen-disine serzenişte bulunuyor.

Güncel tabloya bakarak ABD emperyalizminin Suriye savaşında tümüyle pes ettiği sonucuna varmak doğru olmayacaktır. Zira ABD ve müttefikleri bölgedeki savaşı derinleştirmek için fırsat kollamakta, yeni hamleler yapmanın zeminlerini oluşturmaya çalışmaktadır. Bu karmaşa içinde, her telde oynamaya çalışan bir ip cambazına dönen sermaye devletinin akıbeti ise belirsizliğini koruyor.

Halep düğümü çözüldü, sırada Rojava var

Suriye savaşı yeni bir aşamada

Halep, son dönemlerde Rusya ile ABD arasındaki ilişkilerde tehlikeli bir tırmanışa neden olan Suriye krizinin seyrinde kilit rol oynuyordu. Suriye'deki iç savaşın akıbeti Halep'in, kimin ya da hangi güçlerin elinde olacağına bağlıydı. Soru nihayet cevabını buldu. Halep kent merkezi, Rusya destekli Suriye'nin eline geçti.

Başta isim değiştirmiş El Nusra çeteleri olmak üzere, uzun süredir Halep merkezinin kimi bölümlerinde yuvalanan bilumum cinayet çeteleri umutsuz bir direnişin ardından ve bu arada da Türk sermaye devletinin telkinleri ile şimdilik Halep merkezini terk ettiler. Konvoylar halindeki bu terk ediş Rusya ve sermaye devletinin denetimi/garantörlüğü altında gerçekleşti.

Adı geçen cinayet çetelerinin ilk elden sığınacakları yer, öteden beridir yerleşik oldukları, El Nusra canilerinin hakimiyetindeki İdlib'di. Onlar da bunu yaptılar. Suriye iç savaşında her daim aktif rol oynamış olan IŞİD adlı cinayet çetesi ise esas olarak Rakka'da konuşlanmış bulunuyor.

ABD ve batılı müttefiklerinin, fakat en çok da bölgedeki en kadim işbirlikçisi siyonist İsrail'in eskiden beri Suriye'yi etnik ve mezhepsel temelde en az üçe bölmek şeklinde her bakımdan kirli ve karanlık planları vardı. Halep kenti işte bu planda merkezi bir yer işgal ediyordu. Bu plan Suriye'yi bitap düşüren iç savaş vesilesiyle nihayet hayata geçirilebilseydi, eş deyişle merkezi ve kırsalı ile Halep ABD ve işbirlikçilerinin, elbette ki adı geçen cinayet örgütlerinin eline geçseydi eğer, kurulmasını arzuladıkları üçüncü bölgenin merkezi Halep olacaktı.

Sonuçta ABD, Rusya ile doğrudan karşı karşıya gelmesini kaçınılmaz kılacak, Suriye'ye doğrudan müdahale girişimi de dahil pek çok çaba göstermesine rağmen, Halep savaşını Rusya ve desteklediği Suriye, yanı sıra da İran kazandı. Bu, Suriye ama en fazla Rusya için tartışmasız olarak politik, askeri ve moral bir zafer oldu. Buna karşın, bu aynı gelişme, ABD, batılı emperyalist müttefikleri, hâlâ mesai halinde oldukları cinayet örgütleri, fakat en çok da siyonist İsrail için politik, askeri ve moral darbe oldu. Bu güçler deyim uygunsa Suriye savaşında stratejik denebilecek bir yenilgi aldılar.

Halep zaferinin sağladığı ek imkanlarla Rusya, geline aşamada Suriye ve

Ortadoğu'daki gücünü ve etkisini daha bir arttırmıştır. Rusya, geçmişten farklı olarak, artık bölgede kalıcı bir güçtür. Bunun kendisi, önemli bir gerilim nedendir.

GERİLİMİN TIRMANMASININ ESAS NEDENİ DÜNYA ÇAPINDAKİ HEGEMONYA KAVGASIDIR

Halep düğümünün çözülmesi ve Rusya'nın bundaki rolü, bu vesileyle elde edilen politik, askeri ve moral zafer, Gürcistan ve Ukrayna'dan sonra ABD ve batılı emperyalist koalisyona vurulmuş bir yeni darbe olmuştur. Bunun, sadece Suriye ve Ortadoğu ile sınırlı bir etkisi olmayacaktır. Güçler dengesinde Rusya aleyhine ciddi bir gelişme yaşanmaz ise eğer, bu durum, genel hegemonya kavgasının seyrinde de önemli bir rol oynayacaktır.

Halep düğümü çözülmüş, ancak, Suriye krizi henüz tam olarak çözülmüştür. Suriye'de fay hatları oldukça kırık, iç savaş bunu ayrıca kırık hale getirmiştir. İstikrarsızlık buranın da bir gerçeğidir. Halep'in hakimiyetinin Suriye'nin eline geçmesi tam zafer değildir. El Nusra ve Ahrar'ı Şam gibi cinayet örgütlerinin buradan sürülmesi bir şeydir, ama iç savaşın sonu demek de değildir. Bu, olsa olsa savaşın yeni bir aşaması anlamına gelmektedir. İç savaş buna rağmen devam edecektir. Bu arada, Rusya ve Türk sermaye devletinin garantörlüğü koşulu ile ilan edilen ateşkes ve sözde barışın da bir hükmü yoktur. Söz konusu olan son derece kırılmalı bir ateşkestir. Nitekim imzaların daha mürekkebi kurumamışken, ateşkes bozulmuştur. El Nusra ve Ahrar'ı Şam bir yana, Türk sermaye devletinin sözde denetimindeki ÖSO adlı çeteler dahi ateşkese uymayacaklarını ve Rusya, Türkiye ve İran'ın katılacağı Suriye'nin geleceğinin tartışılacağı Astana toplantısına katılmayacaklarını açıklamış bulunuyorlar.

Gerçek şu ki, bölgenin geleceğini çok büyük ölçüde, emperyalist bloklar arasındaki hegemonya mücadelesi tayin edecektir. Bu mücadelenin bundan sonraki seyri ve sonuçları hakkında şimdiden kesin şeyler söylenemez. ABD'de devlet başkanlığını resmen devralmasıyla Trump'ın ne gibi hamleler yapacağı büyük merak konusudur ve bu ancak

önümüzdeki süreçte açıklık kazanacaktır.

ABD'YE MAHKUMİYET VE RUSYA'YA MECBURİYETİN AĞIR FATURASI

Türk sermaye devletinin olayların gelip dayandığı bugünkü tablodaki yerine gelince... Ne kadar gizlenirse gizlensin Halep'in Rusya destekli Suriye rejiminin eline geçmesi, Türk sermaye devleti için de politik ve moral bir darbe olmuştur. Daha başka bir anlatımla bu gelişme, sermaye devletinin saldırgan ve maceracı politikalarının iflasının yeni bir kanıtıdır. Türk sermaye devleti bunu, Rusya ile geline yerde flörtü de aşan ilişkisi ile dengelemeye çalışmaktadır.

Bilindiği gibi Türk sermaye devleti ABD'nin kıskırtması ile tarihinin en akıl almaz macerasına girişti, Rus uçağını düşürdü. Maceranın seyri ve sonu biliniyor. Türk sermaye devleti, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından keskin bir U dönüşü yaparak ve efelenmeyi bir yana bırakarak Rusya ile yeniden ilişki kurdu. Kelimenin en tam anlamıyla Rusya'nın önünde diz çöktü. Türk sermaye devletinin, kahramanlık menkıbeleri eşliğinde ballandıra ballandıra anlattığı Cerablus seferi karşısında Rusya'nın sessiz kalması tam da bu sayede mümkün olmuştur. Sermaye devleti yeniden Suriye'nin geleceğinin konuşulduğu ve konuşulacağı masalarda kendisine yer bulmasını da bu ilişkiye borçludur. Türk sermaye devleti hâlâ Rusya'ya büyük rüşvetler vermeyi sürdürüyor. O kadar ki adeta Rusya'nın bir dediğini iki etmiyor. Kimi çevreler bu gelişmeyi Türk sermaye devletinin Avrasya kampına geçişi ya da bir eksen kayması olarak niteliyor. Şüphesiz ki, gerçek böyle değildir.

Sermaye devleti elbette ki, ilk elden ABD'nin izni ile Cerablus seferine çıktı. ABD, sermaye devletinin adını "Fırat Kalkanı" olarak kodladığı bu seferin gerçek hedefinin Kürt halkının kazanımları olduğunu biliyordu. Bu nedenle onun bölgeye girişine belli kayıtlar koymuştu. Yani iznin sınırları vardı. Bu sınırları ihlal ettiği her durumda ona dur dedi. Örneğin Menbic'e girmekten söz etti, ABD engelledi. Cerablus çevresindeki Kürt yerleşim birimlerine ve zaman zaman da dosdoğru YPG'ye dönük saldırılara müdahale etti. Musul seferine katılmasına daha baştan onay vermedi. Rakka seferine katılma talebine de henüz onay vermiş de-

ğil. Vereceğe de pek benzemiyor. Ve dahası, El Bab'daki IŞİD karşıtı operasyona da çok gönüllü ve aktif destek sunmuyor. Bunların tümü birden bir mesafeli duruşun ifadesidir ve Türk sermaye devleti ile efendileri arasında sorunlar olduğunu ve burnu sürtülünceye dek bu durumun süreceğini anlatıyor.

Sonuç olarak, Türk sermaye devleti ile Rusya arasında, Rusya'ya büyük rüşvetler verilerek kurulan bu ilişki stratejik olmayıp konjonktürelidir. Gitgide büyüyen bir açmazın, her defasında daha da ağırlaşan bir faturaya mal olan bir mecburiyetin sonucudur. Hesapsız planlar ve dayanaksız hayallerden oluşan saldırgan ve maceracı politikalar onu bir yandan ABD'ye mahkum ederken, diğer yandan da Rusya'yla sözü edilen ilişkiye girerek iki arada bir derede durmaya mecbur etmiştir.

KÜRT SORUNU: SERMAYE DEVLETİNİN YAKICI BİR BAŞKA AÇMAZI

Emperyalizmin taşeronluğunda girilen bu kirli maceranın Türk devleti payına asıl acı meyvesi, buna ağır faturası da denebilir, kendini Kürt sorunu üzerinden ortaya koydu. "Kürt sorunu, Suriye-Irak krizlerinin de yarattığı uygun ortamda, artık tamamen bölgesel bir karakter kazanmış bulunmaktadır. Bu aynı gelişmenin temel önemdeki öteki boyutu ise, yaşanan gelişmelere paralel olarak fırsatları en iyi biçimde değerlendiren, böylece gücünü ve etkisini sürekli pekiştiren, bu arada uluslararası ilişkiler alanında gitgide daha çok meşrulaşan Kürt hareketi gerçeğidir. Sorunun bölgesel bir nitelik kazanmasına paralel biçimde Kürt hareketi artık her bakımdan bölgesel bir güç konumundadır." (Geçiş Sürecinde Türkiye, EKİM, Sayı: 295, Şubat 2015)

"Günümüz Ortadoğu'sunda bazı statükolar, özellikle de Kürt sorunuyla bağlantılı olarak, kaçınılmaz olarak değişecektir. Fakat Türk sermaye devletinin bunu kendi hesabına 'hamle' ya da 'atılım'lara dönüştürmekte herhangi bir şansı yoktur. Tayyip Erdoğan iktidarının buna yönelik yeni hesapsız maceraları, Türkiye halkları için yaratacağı acı faturalarla birlikte, muhtemeldir ki onun beklenmedik bir yoldan ve biçimde yıkılışının da bir vesilesi olacaktır yalnızca." (Ortadoğu'da gerilim ve Türkiye, EKİM, Sayı: 304, Ekim 2016)

Kapitalizmin “küreselleşme” efsanesinin çöküşü

D. Baran

Emperyalist kapitalizmin “küreselleşme” efsanesinin çöküşe doğru yol aldığı bir dönemden geçiyoruz. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın ardından, emperyalist tekellerin dünyanın dört bir yanında IMF ve Dünya Bankası politikalarıyla egemenliğini pekiştirdiği, sermayenin önündeki uluslararası çaptaki her türlü engeli kaldırarak dünyada nüfuz edilmedik alan bırakmadığı dönemde, “küreselleşme” kavramı emperyalist kapitalist düzenin allanıp pullanması için kullanıldı. Oysa ki bu kavram özel mülkiyete dayalı düzenin dünya çapındaki hakimiyetine dayanıyordu ve uzun bir geçmişe sahipti.

BURJUVA DEVRİMLERİNDEN “KÜRESELLEŞME” EFSANESİNE

Kapitalizm, 17 ve 19. yüzyıllar arasında gerçekleşen burjuva devrimleri ile dünya çapında egemenliğini kurmuş oldu. Bu devrimlerle hukuki bir niteliğe kavuşan “ticaret özgürlüğü” eşitsizliği ve özel mülkiyetin korunması ise kapitalizmin kağıt üzerinde dayandığı temeller oldu. Buna göre herkes, sözde her şeyi dilediğince alıp satabilme ve kâr edebilme hakkına sahipti ve herkesin mülkü güvence altındaydı.

Kağıt üzerindeki bu yasalar ise esasta özel mülkiyetin korunduğu, piyasa ilişkilerinin ve kapitalizmin hakim olduğu düzenin tüm çarpıklığını açıkça gözler önüne seriyordu. Zira bu, herkesin eşitliği ya da özgürlüğü değil, yalnızca mülk sahiplerinin diledikleri gibi alıp satarak kâr etme özgürlüğü; sömürülen sınıfların ise ancak yeteneklerini, emek güçlerini satarak ücretli köle, yani işçi haline gelmeleri demekti.

19. yüzyılın sonlarına doğru gelindiğinde, sermaye birikimlerini ve siyasal birliklerini erken kuran devletler ve bunların hakimiyetini ellerinde bulunduran emperyalist tekeller, söz konusu eşitsizliğin de ötesinde, kölecilik, barbarlık vb. yöntemlerle yalnızca kendi ülkelerinde değil, fakat dünya çapında egemen hale geliyordu. Sömürgelerde “ticaret özgürlüğü” yoktu, fakat bu tekellerin egemenliklerini her türlü barbarlıkla pekiştirme özgürlüğü vardı. Bu şekilde tüm dünyada paylaşılmadık alan bırakmayan tekeller, bu paylaşımın sınırlarına dayandıkça, esasta da kapitalizmin çıkmazlarıyla karşı karşıya kaldıkça adım adım Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'na doğru yol aldılar. Yatırımlar düşüyor, büyük projeler erteleniyor, dünya ticareti daralıyor

ve kapitalizm işlemez hale geliyorken, sermaye, rekabetin de kızıştırdığı bu çıkmazı aşmak için yıkıcı güçlere, savaş aygıtlarına ve militarizme akarak ve kendi önünü Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı ile açarak yoluna devam etti.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'na giden sürecin temelinde yatan çıkmazlara gelmeden önce şunu hatırlatmakta fayda var: Bugün de sermayedarlar, burjuva ekonomistler ya da çeşitli temsilcileri, bu dönemde benzer bir sürecin içerisinden geçildiğine dikkat çekiyor. Onların laflarından da öte, dünya kapitalizminin bunalımı, benzer eğilimlerle görünür hale geliyor. Bu gidişat ise “küreselleşme” efsanesinin çöküşünün yakın olduğunu gözler önüne seriyor.

En basit örnek, dünya ticaretinin 2016'nın ilk 10 ayında yaşadığı yüzde 4'lük daralmadır. Bununla birlikte yatırımlarda düşüşle ve artan rekabetle yaygınlaşan iflaslar; sermayenin daha da merkezileşmesi ve yoğunlaşması ile kızışan rekabet ve son olarak da bu rekabetle birlikte savaş aygıtlarına yapılan yatırımların artması gibi olgular, kapitalizmin karşı karşıya bulunduğu çıkmaza ve “küreselleşme” efsanesinin sonuna gelindiğine işaret etmektedir.

“KÜRESELLEŞMENİN” KRİZİ

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın ardından dünya çapındaki hegemonyasının sefasını süren ve son dönemde ise bu hegemonyası ağır darbeler alan ABD, tekellerinin çıkarlarını korumak adına rakip olarak gördüğü güçlerin kendi pazarındaki etkinliğini sınırlamayı tartışıyor. Bu açıdan Çin'i hedef gösteren ABD, gerek Asya-Pasifik'teki saldırgan hamlelerini, gerekse de kendi ülkesinde ciddi paya sahip olan Çinli tekelleri, korumacı

ve rekabeti kızıştıracak önlemlerle sıkıştırma gündeme getirmiş durumda. Asya-Pasifik'e Amerikan sermayesinin nüfuz etmesini amaçlayan Transpasifik Ticaret Ortaklığı'ndan vazgeçileceği dile getirilirken, doların değerinin yükseltilmesine hizmet eden Amerikan Merkez Bankası (FED) kararları ve para politikaları da dolar üzerinden borçlanan “gelişen ülke ekonomileri” kategorisinde yer alan başta Çin'in bulunduğu ülkeler üzerindeki ekonomik kriz baskısını artırıyor.

Amerikan tekellerinin hegemonyasını tehdit eden Çin'e karşı “korumacı önlemler”, Trump'ın kişisel politikaları ya da çılgınca önerileri değil. Zira Trump, Wall Street'in bir kuklası olduğunu, yeni hükümetin bakanlığına önerdiği sermayedarlarla bir kez daha göstermiş oldu.

“Küreselleşmenin” çöküşünün bir diğer temel göstergesi de AB'nin dağılması tartışmalarını gündeme getiren Brexit oldu. Brexit referandumundan çıkan AB'den ayrılma kararının ardından, Yunanistan, İtalya, İspanya başta olmak üzere pek çok AB ülkesinde birlikten çıkış tartışmaları temel bir gündem haline geldi. Aynı zamanda AB'den çıkış çağrıları, son dönemde yükselişe geçen, ırkçı-şoven gerici kışkırtan partilerin popülist politikalarının da temel bir başlığını oluşturdu.

AB'nin bu krizi 2000'li yılların başından bu yana Yunanistan'daki krizle görünür olurken, İspanya, İtalya ve hatta Fransa'ya da krizin yayılması, AB içerisinde kârlarını katlayan Alman tekellerine ve dolayısıyla da birliğe karşı diğer ülke burjuvazilerini “çıkış” tartışmalarına sürüklüyor. Kısacası sermayenin hareketlerinde ve ticarete engellerin tamamen ortadan kalktığı AB'nin yaşadığı bu kriz “küreselleşme” mitinin çöküşünü açıkça

ortaya sermiş bulunuyor.

“KÜRESELLEŞMENİN” SON DÖNEMİ: SAVAŞ VE SALDIRGANLIK

Bu tabloda hegemonyalarının zayıfladığı gerçeğiyle yüzleşen Avrupa ve Amerikan tekelleri, ekonomik alanda rekabeti kızıştıran, kendi pazar paylarını korumaya dönük hamlelerinin yanı sıra savaş ve saldırganlığı tırmandırarak, bu alandaki yatırımlarını arttırarak da “çözüm” arıyorlar. “Küreselleşme” efsanesini yayararak bu dönemde etkinliklerini arttıran emperyalistler, yeni paylaşım savaşlarına hazırlık yapıyor.

Suriye'de, Ukrayna'da, Yemen'de, Afrika ülkelerinde “terör” bahanesiyle devam eden emperyalist kuşatmalar ve savaşların yanı sıra, bu savaşlarda üstünlük sağlayabilmek için daha fazla savaş ve saldırganlık kusan sermaye devletlerinin şefleri, bir kez daha dünya çapında bir emperyalist paylaşım savaşının yolunu düzlüyor.

AB, “kemer sıkma” politikalarıyla işçi ve emekçilerin haklarını sonuna kadar tırpanlamayı krizine “çözüm” olarak sunarken, diğer yandan da siyasi ve askeri birliğini pekiştirmeye dönük kararlar alıyor. Son örnekler arasında “mülteci krizi” bahanesiyle arttırılan baskı uygulamaları ve Avrupa Ordusu oluşturulması kararı yer alırken, ırkçı-şoven partiler de buna paralel, Avrupa çapında etkinliklerini arttırıyor.

ABD Ortadoğu'nun yanı sıra Asya-Pasifik'e, Avrupa'ya, Afrika'ya ve Latin Amerika'ya da saldırgan hamlelerle müdahale etmeye çalışıyor. Bir süredir Asya-Pasifik'e yönelen ABD, savaş aygıtlarıyla Çin'i kuşatmaya çalışırken, Rusya'ya karşı Avrupa ülkelerindeki NATO yığınağını organize ediyor. Dünyada ABD askerlerinin konuşlandırıldığı bölgeler arasında Afrika'nın payı son yıllarda önemli oranda yükselirken, ABD Latin Amerika ülkelerine yönelik hem kuşatma hem de teslim alma politikalarını hayata geçiriyor. ABD bunlara ek olarak işbirlikçisi devletlerin de kendi ülkelerinde uyguladığı baskı ve devlet terörüne destek sunuyor.

Kısacası emperyalist kapitalizmin “barış” ve “demokrasi” yalanlarıyla, öve öve bitiremediği sözde “küreselleşme”, dünya çapındaki eşitsizlikleri, sosyal ve ekonomik bunalımları pekiştirerek çöküşe doğru adım adım ilerlerken “terör” demagojisiyle de savaş ve saldırganlık göz göre göre tırmandırılıyor.

(Devam edecek)

Kadın işçi grevlerinin gösterdikleri:3

Latin Amerika'da "Kara Çarşamba"

2016 yılının Ekim ayında üst üste kendisinden söz ettiren kadın işçi eylemlerinden biri de Polonya'nın ardından Latin Amerika ülkelerinde gerçekleşti. Polonya'da kısıtlı kürtaj hakkını tamamen ortadan kaldıran yasa tasarısına karşı "Kara Pazartesi" ilan eden kadınların izinden giden Latin Amerikalı kadınlar tecavüz edilerek katledilen 16 yaşındaki Lucia Pérez için "Kara Çarşamba" grevini örgütlediler.

LATİN AMERİKA'DA OLAĞANLAŞAN ŞİDDET

Latin Amerika'da kadına yönelik şiddet olağan bir hal almış bulunuyor. Dünyada kadın cinayetleri konusunda listenin başını tutan 25 ülkeden 14'ü Latin Amerika ve Karayipler'de yer alırken işlenen kadın cinayetlerinin %98'i "cezasız" kalıyor. 15-44 yaş arası kadınlar arasında yaralanma olaylarının başlıca nedenini aile içi şiddet oluştururken, kadınların yüzde 30-40'ı aile içi şiddetin mağduru oluyor. Her beş kadından biri, aile içi şiddet nedeniyle kalıcı ya da geçici iş göremez durumuna geliyor. İstatistiklerin dilinden konuşmaya devam edersek eğer; El Salvador'da savcılıkta kayıtlı 6.656 cinayetin %8,6'sı kadın cinayeti. Guatemala'da 2014 yılında 846 kadın katledildi. Brezilya'da her 11 dakikada bir kadına tecavüz ediliyor ve tecavüz en az iki erkek tarafından gerçekleştiriliyor. 2015'in ilk 10 ayında ise 63.090 kadın katledildi. Ülkede kadın cinayetlerine 12-30 yıl hapis cezası öneren yasa ancak 2015'te kabul edildi. Meksika'da her yıl uyuşturulmuş ve bilinçsizken 300'den fazla kadın tecavüze uğruyor, 7185 kadın ise kayıp. 2014 yılında Orta Amerika'dan Meksika'ya göç eden çoğunluğu göçmen kadınların ve kız çocuklarının yüzde 80'i seyahatleri sırasında tecavüze uğradı. Tecavüz ve katliamların yüzde 24'ü soruşturulurken yalnızca yüzde 1,6'sı yargılanıyor. Arjantin'de ise 2008 ile 2015 yılları arasında katledilen 2041 kadının tümü 18 yaş altı kız çocuğu. Ayrıca ülkede her 30 saatte bir kadın katlediliyor.

Son yılların istatistikleri Latin Amerika'da kadınların ve çocukların karşı karşıya kaldığı cinsel şiddetin boyutunu gözler önüne sererken, "Kara Çarşamba" eylemlerinin öncesinde de Latin Amerika'da kadın cinayetleri durulmadı. 2016 yılının sadece ilk 5 ayı içerisinde 275 ka-

dın cinayeti işlendi. Mayıs 2016'nın sonlarında Brezilya'nın Río de Janeiro kentinde 16 yaşındaki bir kız çocuğu, eski sevgilisinin "intikam almak" için yaptığı plan dahilinde 30 kişinin tecavüzüne uğradı. Arjantinli bir başka genç kadın eski erkek arkadaşı tarafından 49 yerinden bıçaklanarak katledildi. Aynı tarihlerde yine Arjantinli olan Marina Menegazzo ve María José Conique adlı kadınlar çıktıkları tatilde benzodiazepin ile uyuşturularak Ekvador'un Montañita kasabasında katledildiler. Bardağı taşıran son olay ise Ekim ayında tecavüz edilen ve hunharca öldürülen 16 yaşındaki Lucía Pérez'in maruz kaldığı vahşet oldu.

"KARA ÇARŞAMBA" İLK DEĞİL!

Lucia'nın vahşice katledilmesi ilk olmadı gibi Latin Amerikalı kadınların tecavüzlere karşı sokaklara çıkışı da ilk değil. 10 Mayıs 2015 tarihinde Arjantin'de Chiara adlı 14 yaşındaki hamile çocuk, sevgilisi tarafından dövülerek katledilmişti. Kadın cinayeti üzerine başta başkent Buenos Aires olmak üzere, büyük kentlerde on binler sokaklara dökülmüştü. Sosyal medya üzerinden #NiUnaMenos etiketiyle ("birimiz daha eksilmeyeceğiz") örgütlenen eylem, komşu ülkelerden Şili ve Uruguay'ın başkentlerinde de yankılandı. Santiago ve Montevideo'da da çeşitli eylemler düzenlendi.

"KARA ÇARŞAMBA": KADINLARIN BİR SAATLİK GENEL GREVİ

Arjantin'de kadın cinayetlerini görür nür kılan, aynı zamanda emniyet görevlileri ile adliye çalışanlarına daha iyi bir eğitim verilmesi, okullarda cinsel eğitim verilmesi ve cinsel şiddet kurbanları için gerçek koruma önlemlerinin alınması için mücadele eden kadın hakları örgütü Casa del Encuentro (Toplantı Evi), #NiUnaMenos ve #MiercolesNegro (Kara Çarşamba) başlıklarıyla Lucía Pérez'in ailesinin de dahil olduğu bir kampanya örgütledi. 19 Ekim Çarşamba günü sadece kadınların katıldığı bir saatlik genel greve gidildi. Kadın işçilerin ağırlıklı olarak katıldığı eylemlerde siyahlara bürünen kadınlar sadece Arjantin'de değil Latin Amerika'nın Paraguay, Peru, Ekvador, Bolivya, Uruguay, Şili, Guatemala, Kolombiya, Brezilya ve Meksika gibi ülkelerinde de sokaklardaydılar.

LATİN AMERİKA'DA KADINLAR

Birleşmiş Milletler'in (BM) çeşitli vesilelerle yayınladığı raporlarda Latin Amerikalı kadınlar açısından eğitim, istihdam ve siyasal hayata katılım gibi başlıklarda "olumlu ilerlemeler" kaydedildiği belirtiliyor. Lakin kağıt üzerinde kalan "olumlu ilerlemeler" gerçekte hayal arasında perde işlevi görmektedir. Şöyle ki; Latin Amerikalı kadınların eğitim düzeyleri yükselmekle beraber aldıkları eğitim insanca bir gelir ve onurlu çalışma koşulları edinmelerine yol açmamaktadır. Yine Latin Amerikalı kadınların istihdamı yükselmekle beraber kadın istihdamının büyük bölümü serbest bölgelerde, ev hizmetlerinde, enformel sektörde ve de ücretsiz aile işçiliğinde yoğunlaşmakta ve kadın işçiler yoksulluk düzeyinin altında bir gelirle yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadır. İşsizlik ise kadınlar arasında erkeklere nazaran daha hızlı olarak yükselmektedir. Tüm bunlarla birlikte kadın işçilerin payına cinsel taciz, hamile kalırsa işten çıkartılma tehdidi, 10-12 saatlik iş günü, yıpratıcı çalışma koşulları düşmektedir. Göçmen kadın işçiler için ise zorla çalıştırma ve insan kaçakçılığı sıkça karşı karşıya kalınan sorunlardır. Pek çok Latin Amerika ülkesi, siyasal hayatta 1990'lı yıllarda kadın kotası uygulamasını kabul edip uygulamaya geçmiştir. Ancak kadınların siyasal hayattaki etkinliği fiilen eğitim, kadın sorunları, aile gibi konularla sınırlanmıştır. Afrika kökenli kadınların ise temsili son derece sınırlıdır. Siyasal hayata katılım olarak raporlara yansıyan "olumlu ilerlemeler" ise gerçekte orta ve üst sınıftan "beyaz" kadınların sınırlı alanlarda siyaset yapma ayrıcalığıdır.

LATİN AMERİKALI KADINLARIN MÜCADELE GELENEĞİ

ABD'nin "arka bahçe" ilan ettiği Latin Amerika ülkeleri tarihleri boyunca bir çok diktatör gördü. Bununla birlikte diktatörlüklerin karşısında yükselen mücadelelere de tanıklık etti. Özellikle omurgasını gerilla hareketinin oluşturduğu bu mücadele geleneği içerisinde kadınlar belirgin bir yer tuttular. Arjantin'in Mayıs Meydanı Anaları'nı, Zapatista'nın kadın komutanlarını, Bolivyalı madenci kadınları, diktatörlüğe direnen Şilili anaları anmak yeterli olacaktır.

Latin Amerikalı kadınlar, kadına yönelik saldırıların yanı sıra; yoksulluğa, diktatörlüklere, emperyalist amborgalara, yerel cemaatlerin baskıcı rejimlerine karşı da çok yönlü toplumsal bir mücadele vermektedirler. Somutlamak gerekirse; "Bolivya'da yerli ve köylü kadınlar Bartolina Sisa Federasyonu ve su ve gazın özelleştirilmesi sırasında oluşturulan yerel komite ve konseylerde örgütlenmektedirler. Kadın koka üreticileri (cocaleras) koka ekiminin serbest bırakılması mücadelesini etkin biçimde destekleyegelmislerdir. Brezilya'da toplumsal mücadelelerde etkin roller üstlenen siyah kadın koalisyonları, topraksızlar hareketinde (MST) de öncülük etmişlerdir. MST'nin sloganlarından biri, 'Yeni toplumsal cinsiyet ilişkilerini inşa etmek, iktidar ilişkilerine meydan okumaktır'. Venezuela'da 1960'ların gerilla hareketleri, 1970'lerdeki 'kentsel dönüşüm' girişimleri ve 1980'lerin açlık grevlerinde varoş kadınları erkeklerle birlikte mücadele etmişlerdir, günümüzde Chávez'in halk mutfağlarında ve okuma yazma seferberliklerinde sürdürmektedirler bu etkinliklerini. Ve Meksika'nın Oaxaca'sında, 2006 yazında yaşanan ayaklanmalarda ön saflarda mücadele eden, radyo istasyonlarını işgal eden 'şişman, esmer, kısa boylu' kadınların 'bizler Oaxaca'nın gerçek yüzüyüz!' haykırışları, hâlâ çınlıyor kulaklarımızda."*

Latin Amerika'da kadınların mücadelesi "Kara Çarşamba" üzerinden kitle-selliği ve militanlığı ile adını duyurduğu gibi, aynı zamanda kadın işçilerin ağırlıklı olarak katıldığı ve genel grev biçimine bürünen bir eylem olma özelliği ile de öne çıkmaktadır.

Latin Amerikalı kadınların mücadeleyi kadın kimliğine dönük saldırılara indirmeden, toplumsal mücadelenin bir parçası olarak ele almaları ve mücadeleyi bu algı üzerinden biçimlendirmeleri Latin Amerika örneklerini daha ayrıntılı olarak incelemeyi gerekli kılmaktadır. Zira, Küba örneğinde olduğu gibi Latin Amerika ülkeleri kadın örgütlenme deneyimleri açısından zengin materyaller barındırmaktadırlar.

* Pembe tablolar, kara veriler-Latin Amerika / Sibel Özbudun - 2009

Kapitalist üretimde kadın iş gücü

Dünyanın her yerinde kadınların iş yaşamına katılımı kapitalizmin yaşadığı süreçlerle paralellik göstermektedir. Sanayinin gelişmesi, kapitalizmin ilerleyişi, savaş dönemleri, kriz süreçleri kadınların iş yaşamına adım atmaları, kitlesel katılmaları, iş yaşamının dışında kalmaları gibi sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Türkiye açısından da kadın işçilerin çalışma yaşamına adım atmaları, kitlesel katılmaları veya iş yaşamının dışında kalmaları kapitalizmin gelişimi, kriz ve refah dönemleri, ülke içinde veya dışında yaşanan savaşlar ve belli siyasal olaylar ile bağlantılı olarak şekillenmiştir ve şekillenmektedir.

Kadın iş gücünün yedek iş gücü olarak şekillendirilmesi ve düşük ücret politikasına maruz kalması karşımıza çıkan en temel iki sorun alanıdır. Sermaye açısından kapitalist üretimi planlamada yedek iş gücü ordusu, işsizlik, düşük ücret vb. olgular olmazsa olmazlardır. Yedek iş gücü ordusu, işsizlik, düşük ücret vb. ile tüm işçiler baskı altına alınmakta, iş gücünün değeri düşürülmekte, sömürü politikaları daha rahatından hayata geçirilmektedir.

Öte yandan ataerkil dönemin veya sınıflı toplumun başlamasıyla birlikte kadınların toplumsal yaşamda ikinci cins haline getirilmesinin kapitalist topluma bıraktığı kötü bir miras var. Toplumsal bir şekilleniş, kadın ve erkeğin çalışma yaşamı da dahil toplumun her alanında farklı konumlanışı, sözde bir toplumsal işbölümü var. Tüm bunlar kapitalist toplumda kadın iş gücünün şekillendirilmesinin etkenleridir.

Kadın iş gücü çalışma yaşamının içerisinde çekilirken yedek iş gücü olarak tariflenmektedir ve kadınların yedek iş gücü olduğu, toplumsal bir bilinç haline getirilmektedir. Marx, *Kapital*'de yedek iş gücü ordusunu tanımlarken, yedek iş gücünün kapitalist üretim tarzının varoluşunun bir koşulu olduğunu vurgulamaktadır. Sermaye, *"ihtiyaca göre göreve çağrılıp sonra terhis edilebilen"* yedek iş gücünü de kendisine göre planlamakta, politikalar üretmektedir. Kadınlar da yedek iş gücü ordusunun temel bir ögesidir ve işsizlik ile kadın sorunu arasında organik bir bağ bulunmaktadır.

Türkiye açısından son yıllarda istihdamda bir yandan kadın işçi sayısı artarken, kadın işçi oranının az olduğu sektörlerde kadın işçilere yönelik istihdam politikaları üretilirken, diğer yandan kadın işçileri çalışma yaşamının dışında bırakacak, çocuk ve ev arasına sıkıştırarak,

Sermaye sınıfının sömürü politikaları, sosyal hak gaspları, kadının üzerine bırakılan yükümlülükler ile kadın işçilerin yaşadığı çifte sömürü kapitalist sistemde sürekli.

cak, sömürüyü katmerleyen paketler oluşturulmakta, yasa değişiklikleri yapılması hedeflenmektedir. Özel olarak belirtmek gerekir ki, amaç kadınların, üretim süreçlerine daha fazla katılması değil, kadınların yöneltildiği işlerde daha fazla kâr dürtüsüyle sömürü oranlarının artırılmasıdır.

Marx'ın ücret teorisini incelediğimizde ücretin belirlenmesinin tam rekabete ve yedek iş gücü ordusuna dayandığını görürüz. Yedek iş gücü ordusu ve sürekli kılınan işsizlik ile baskı altına alınan iş gücünün maliyeti düşürülmekte ve sonucunda sermayedarlar daha fazla artı-değer elde etmektedir. İşçiler, emeklerinin karşılığını alamamaktadır. Bunun yanı sıra kadın işçiler bir de aynı işi yaptıkları erkek işçilerden daha düşük ücret almaktadır. Diğer yandan, düşük ücrete sadece ele geçen ücretin daha az olması sınırında bakmamak gerekiyor.

Bütünlüğü içerisinde baktığımızda; eşit işe eşit ücret alamamak, daha düşük ücret uygulamasının olduğu sektörlere yönlendirilmek, sigortasız-kayıt dışı çalıştırılmak, genelde sendikasıız olarak çalışmak ve sosyal haklardan yararlanamamak, kreş vb. hakların uygulanmaması, mesai ücreti verilmemesi veya

eksik yatırılması, yıllık izin kullandırılmaması, kimi işyerlerinde servis-yemek gibi olanakların sağlanmaması, vergi kesintisi vb. boyutları da ücret içerisinde düşünmeliyiz. Her sektörde -hatta sendikalı işyerlerinde dahi- farklılıkları olsa da kadın işçiler düşük ücret uygulamasına maruz kalmaktadır.

Kapitalist toplumda, toplumsal görevlendirilmeler baki tutulmuştur. Bunun nedeni, toplumun en küçük yapı taşı olan ailenin korunmasına dayanarak, özel mülkiyet düzeninin sürdürülmesidir. Belli yükümlülüklerin kadın üzerinden çözülmesi sermayenin bu alanlara yatırım yapmak zorunda olmasını ortadan kaldırmaktadır. Örneğin çocuk bakımını düşünürsek, büyük oranda kadın üzerinden çözülmemektedir, sermaye kreş vb. ihtiyaçlara yatırım yapmak zorunda kalmamaktadır. Evde çalışanların ertesi günü işe hazırlanması, evde varsa yaşlıların bakımı, okul yaşındaki çocuklarla ilgilenilmesi sorumlulukları kadın üzerinden çözülmemektedir. Böylece sermaye çocuk ve yaşlı bakımından yemek yapımına, çamaşır ve bulaşık yıkamasına kadar "ev işlerine" toplumsal çözümler oluşturmaktan, dolayısıyla maliyetten kurtulmaktadır. Sonuç olarak işçi ailesi

kendi ücretinden harcama yapmakta, tüketim daha canlı kılınmakta ve kadın iş yaşamının dışında kalmaktadır. Çocuk bakımı, temizlik, ev işleri, yemek vb. yükümlülüklerin kadın üzerinden şekillendirilmesi, meslekte ev işlerinin uzantısı işlerle iş gücü piyasasına girmesi ve bugün hâlâ belli meslek dallarına kadın iş gücünün yönlendirilmesi, yarı zamanlı çalışma gibi güvencesiz ve esnek çalışma biçimleri sermayenin bütünlüklü bir politikasıdır.

Sermaye sınıfının sömürü politikaları, sosyal hak gaspları, kadının üzerine bırakılan yükümlülükler ile kadın işçilerin yaşadığı çifte sömürü kapitalist sistemde sürekli. Sadece sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda görünümde dönemsel değişimler göstermektedir. Kısacası sermaye sınıfı kadın işçilere şunu demektedir: *"Sana ihtiyacım olduğunda sömürü çarklarının arasındasın, ihtiyacım kalmadığında işsizliğin baş aktörüsün. Sen benim yedek iş gücümün, böyle olduğunı bilerek davran ve sana verdiğim ücrete boyun eğ. Tüm bunlarla birlikte asla unutma ki sen aslında çocuğuna bakmakla, evin işlerini ve yemeği yapmakla yükümlü bir kadınsın."*

“Kadınlar için önemli”

TÜSİAD “Women Matter Türkiye 2016” isimli bir rapor yayımladı. Türkçe adı “Kadınlar için önemli” olan rapor, McKinsey&Company ile ortaklaşa hazırlandı. Dünya çapında ve Türkiye’de sermaye çevrelerinin 2025 hedeflerini içeren raporda, emekçileri hedef alan bir dizi saldırı da yer alıyor.

Raporu hazırlayan McKinsey&Company şirketi, sermayedarlara dünya çapında yaptıkları araştırmalarla yön verme amacı güdüyor. Şirket, kapitalizmin gelişimini izlemek, Asya ülkelerinde sömürünün katmerleşmesini sağlayacak politikaları hayata geçirmek vb. misyonları kendisine amaç edinmiş. İnternet sitelerinde şirketin misyonu şu şekilde tanımlanıyor; “MGI’nın misyonu, ticari, toplumsal ve kamu sektöründeki liderlerin küresel ekonominin gelişimine ilişkin daha derin bir anlayış geliştirmelerine yardımcı olmaktır.” Şirketin temel misyonu olarak tanımlanan “küresel ekonominin gelişmesi” ile kastedilen şeyin sermayenin kar oranlarının yükseltilmesi olduğu açık. Bu açıdan Amerika, Asya Pasifik, Avrupa, Ortadoğu, Afrika’da özel araştırmaları bulunan şirket kapitalizmin temel yönelimlerini ifade etmektedir aslında.

McKinsey & Company, yaklaşık 10 yıldır dünyanın farklı ülkelerinde “Women Matter” adlı araştırmayı yapmaktadır. Raporda sermayenin çıkarları doğrultusunda kadın emeğinin daha fazla nasıl sömürüleceği üzerine duruluyor. Raporun 2016 yılının araştırma hedefinde ise Türkiye bulunmaktadır. TÜSİAD ile birlikte yayınlanan raporda Türkiye’de kadınların iş gücüne eşit katılımı sağlanabilirse dünya ekonomisini 2025’te yüzde 11 (12 trilyon dolar) büyütme potansiyeline sahip olabileceği vurgulanıyor. Türkiye’de kadın emeğinin üretime katılma oranının %30 olduğu belirtilirken, OECD ülkelerinde bu oranın %60 olduğu söyleniyor. Tür-

Patronlar tarafından yayımlanan rapor bir kez daha sermayenin kriz döneminde çalışma yaşamında daha fazla kadın emeğinin sömürüsüne ihtiyaç duyduğunu anlatıyor.

kiye’deki oranın OECD ülkelerinkine yükseltildiği koşullarda GSYİH’nin 2025 yılında yüzde 20, yani 240 milyar dolar seviyesinde artabileceği ifade ediliyor.

Raporun yayınlanmasının ardından yapılan açık oturum ise sermaye temsilcilerinin ikiye bölünmesine sahne oldu. Açık oturumda konuşan Borusan Holding CEO’su Agah Uğur, istihdamdan önce Türkiye’nin çok daha ciddi, bekasına yönelik sorunlarının bulunduğunu belirterek Türkiye’deki 100 kadından 36’sının şiddet gördüğünü ifade etti. Kadına yönelik şiddetin kaynağı bizzat sermaye düzeninin kendisiyken, Uğur’un bu sözleri tam bir pişkinlik örneği oldu. Zira Borusan emeğin sömürüsü üzerine kurulu olan kapitalist sistemin hatırı sayılır bir temsilcisidir.

Açık oturumda söz alan “mösyö burjuvazilerden” Ali Koç ise Arçelik’ten ör-

nek verdi. Koç, “Saffet diye bir arkadaşımız üretim hattını tamamen kadınlara vermeyi önerdi, bunun için çalıştı. Yaptık, verimlilik arttı, hata payı düştü. Biz de yeni hatlarımızı düzenledik” diye konuştu. Ailesinden de “naçizane” örnekler veren Ali Koç metal sektöründeki işçiler için cehenneme dönen koşullardan ve hayat pahalılığından elbette bahsetmedi.

TÜSİAD Başkanı Cansen Başaran-Symes de söz konusu açık oturumda konuşmacılar arasında yer alıyordu. Konuşmasına “Tek kanatla geleceğe uçamayız” diyerek başlayan Symes, “kadın-erkek eşitliğine ciddi ihtiyaç olduğunun” altını çizdi. Ancak bunu, temel hak ve özgürlükler gereğinden değil, “Şirketlerin zenginliğinin kadın erkek eşitliğinin sağlanmasında yatıyor” diyerek istedi. Bu konuşmada “kadınların işlerine, görevlerine olan tutkusu”, “iletişim yete-

nekleri”, “uzun vadeli bakış açısı ve risk alma tutumu” örnek gösterilerek, kadın iş gücünün ne denli verimli ve zenginlik getirici olduğu belirtildi.

ING Bank Türkiye Üst Yöneticisi (CEO) Pınar Abay ise anne olan kadın işçi ve emekçiler için “iş yerinde haftada iki gün evden çalışma gibi bir opsiyon getirdik” diyerek kadın emeğini daha rahat sömürebilmenin tüyosunu veriyor! Kadın işçi ve emekçilerin doğum izni, süt izni ve iş yerlerinde kreş gibi haklarını sağlamak yerine kadınları evde çalıştırarak sözde “iyilik” yapıyorlar.

Kadınların bu düzende yaşadığı sorunlar konusunda kendi sorumluluklarını itina ile gizleyen sermayedarlar, süslü cümlelerle 2017’de sömürünün katmerleşeceğini anlattılar.

Kapitalizm, büyük bir kriz içerisindedir. Yayımlanan rapordan anladığımız bir yanıyla bu krizin boyutlarıdır. Kriz emekçiler açısından işsizlik ve yoksulluğun artmasıdır, zengin ile yoksulun arasındaki derinleşen uçurumdur, milyonlarca emekçinin işsiz kalmasıdır. Çalışan “şanslılar” için uzayan çalışma saati, daha kötü çalışma koşulları, pahalılaşan hayat, işten atılma kaygısı, gelecek kaygısıdır. Biriken öfke ve tepkidir.

Patronlar tarafından yayımlanan rapor ise bir kez daha sermayenin kriz döneminde çalışma yaşamında daha fazla kadın emeğinin sömürüsüne ihtiyaç duyduğunu anlatıyor.

2016’da 328 kadın katledildi

Dinci gerici iktidarın kadına yönelik gerici söylemleri ve kadın katillerini ödüllendiren düzen yargısı 2016 yılında da kadın cinayetlerinin artmasına neden oldu.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’nun açıkladığı rapora göre 2016 yılında en az 328 kadın cinayeti yaşandı. Katledilen kadınların yüzde

45’i kendi hayatlarına dair karar vermek istediği için; boşanmak ve ilişkisini sonlandırmak istediği erkekler tarafından katledildi. Katledilen kadınların en yakınları tarafından öldürüldüğü verilere yansırken bu kadınların yüzde 46’sının çocuğu olduğu da belirtildi.

OHAL sürecinde kadın cinayetlerinin arttığına da dikkat çekilen verilerde bu

süreçte kadına yönelik şiddetin arttığı ve kadınların türlü işkencelerle öldürüldüğü belirtildi. Kadınların yüzde 70’inin silah ve kesici aletle öldürüldüğü, öldürülen kadınların yüzde 20’sinin genç kadınlardan oluştuğu da verilere yansıdı. Verilerde 15 yaşından küçük kız çocuklarının da erkekler tarafından öldürüldüğüne dikkat çekildi.

İllere göre kadın cinayetlerinin dağılımı ise şu şekilde:

İstanbul 34, Adana 17, Ankara ve İzmir 16, Antalya ve Antep 14, Kocaeli ve Muğla 11, Manisa ve Konya 10.

Komer'in arabası 49 yıldır yanıyor!

1968 Kasım'ında ABD Büyükelçisi olarak Robert Komer Türkiye'ye atanır. ABD emperyalizminin "Vietnam kasabı" olarak bilinen Komer'in bu coğrafyaya geliş büyük eylemliliklere neden olur. Daha bir kaç ay önce 15-18 Temmuz'da 6. Filo'yu Dolmabahçe'de denize dökerek anti-emperyalist mücadelenin meşalesini yakanlar Komer'i İstanbul'dan, Ankara'ya protestolar ile karşılarlar. İstanbul'da yapılan protestolarda tutuklananlar arasında Deniz Gezmiş de vardır. Robert Komer, ODTÜ Rektörü Kemal Kurdaş'la görüşmek için 6 Ocak 1969'da ODTÜ kampüsüne gelir. ODTÜ'lü öğrenciler Komer'in ziyaretini "Yankee go home" sloganları eşliğinde direnişe çevirir, Komer'in arabası yakılır. 9 Ocak'ta direniş ile ilgili 7 öğrencinin tutuklanması kararı verildiğinde ise 3 bin ODTÜ'lü dilekçe vererek "Biz de vardık" der.

Kapitalist emperyalist sistemin yarat-

tığı yıkımlara bakarken bu topraklarda, Denizler'in yarattığı anti-emperyalist mücadele geleneğini incelemek önemli bir yerde duruyor. Vietnam'da yüz binleri katleden, bu coğrafyada "Marshall yardımı" ve "NATO" ile yer edinen ABD emperyalizminin, Dolmabahçe'den ODTÜ'ye gençlik tarafından büyük protestolarla karşılanması ve Komer'in arabasının yakılması gençlik cephesinde anti-emperyalist duruşun ifadesidir. Bu duruş zamanla düzenin icazetçi sınırlarına da sığmaz ve devrimci bir kopuşa döner.

Bugün temelinde emek sermaye ilişkisi olan emperyalist kapitalist sistemin yarattığı yıkımlar günden güne çoğalıyor. Ortadoğu, emperyalistlerin pay kapma savaşı içinde kan gölüne çevrilmiş durumda. Emperyalistlerin kirlı masalarında halkların kaderleri tayin ediliyor. Bir yandan savaşlarla halklar katledilirken bir yandan da milyonlarca işçi ve

emekçi kölelik koşulları dayatmasıyla azgınca sömürülüyor. Bedeller ödenerek kazanılmış haklar bir bir geri alınırken dünyanın dört bir yanında OHAL uygulamaları ile toplumun her kesimine dönük baskılar arttırılıyor. Bugün bütün yaşananlara baktığımızda bu sistemin dünyayı ve insanlığı bir yok oluşa sürüklediğini görüyoruz.

6. Filo eylemlerinden Komer'in arabasının yakılışına ve günümüze kadar bu toprakların anti-emperyalist mücadele geleneği uzun yıllardır var. Toplumsal-siyasal sorunlara dönük gençlik her zaman duyarlılığını koruyor. Bugün bu sorunlara dönük oluşan duyarlılıkları, yaşanan yıkımların yegâne sorumlusu olan emperyalist-kapitalist sisteme karşı bir mücadeleye dönüştürmek ise gençliği devrimci temellerde örgütlemekten geçiyor.

İstanbul DGB yeni mücadele yılına hazır!

Devrimci Gençlik Birliği (DGB), İstanbul'da yürüttüğü faaliyetle gençliği 2017'de mücadeleyi büyütme çağırıyor.

ÜNİVERSİTELERDE "ŞARLO" DOLAŞIYOR!

İstanbul Üniversitesi'nde (İÜ) DGB'liler Charlie Chaplin'i anmak için bir araya geldiler. Etkinlikte Charlie Chaplin'in yaşamı, filmleri üzerine konuşuldu. Etkinlik Chaplin'in sanat anlayışı üzerine konuşulmasıyla sonlandırıldı.

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde de (YTÜ) DGB'liler "Charlie Chaplin'i ölüm yıldönümünde saygıyla anıyoruz" şiarlı

afişleri okulun çeşitli yerlerine astılar.

"DENİZLERE ÇIKAR SOKAKLAR"

İstanbul DGB, topladığı meclis ile geçen yılın değerlendirmesini ve yeni yıl planlaması yaptı. 30 Aralık'ta gerçekleşen toplantıda öncelikle 2016 yılında yaşanan gelişmeler üzerine konuşuldu. Emperyalistler arası hegemonya krizinin derinleşmesi, Ortadoğu'daki savaşın şiddetlenmesi, emperyalist metropollerde patlayan bombaların anlamı üzerine tartışıldı.

Ayrıca ekonomik kriz üzerine konuşulurken, 2017'de keskinleşen çelişkiler üzerinden aslında umudun daha da

yükselmesi gerektiği belirtildi. Düzenin yaşadığı krizden çıkış bulamadığı oranda daha fazla saldırdığı, bu saldırılara karşı örgütlü mücadelenin yükseltilmesi gerektiği üzerinde duruldu. Hazırlanan kartların dağıtılması ve somut planlamaların ardından buluşma sonlandırıldı.

"KİBRİTÇİ KIZ NEREDE HATA YAPTI"

31 Aralık'ta DGB Kadıköy'de bildiri dağıtımını gerçekleştirdi. "Yeni yıl mücadele yılı olacak" diyen DGB mücadeleyi büyütme çağırıyor. "Kibritçi kız nerede hata yaptı" başlıklı, kibritçi kızın hikayesi üzerinden örgütlü mücadele vurgusu yapılan bildiriler ilgiyle karşılandı.

İÜ'de DGB'lilere dinci çete saldırdı

İŞİD çetesinin gerçekleştirdiği katliama ilişkin 4 Ocak gün İstanbul Üniversitesi'nde (İÜ) bildiri dağıtan DGB'lilere (Devrimci Gençlik Birliği) dinci faşistler saldırdı.

İÜ Edebiyat Fakültesi'nin yemekhanesinde bildiri dağıtımını yapan DGB'liler Müs Genç adlı çetecilerin saldırısına uğradı. "Bildiriler müslümanlığa hakaret" iddiasıyla saldırıya geçen dinci faşistler öğrencilerin müdahalesiyle geri püskürtüldü. Saldırının ardından ilerici öğrenciler de DGB'lilere destek için bir araya gelirken öğrenciler toplu bir şekilde Edebiyat Fakültesi bahçesinde bekleyişe geçti. Saldırı sonrasında dinci çeteciler okul dışına çıkarılırken polis okula girdi.

Edebiyat Fakültesi bahçesinde bekleyişini sürdüren üniversiteliler burada açıklama yaparak "İŞİD çetelerini bu okulda barındırmayacağız. İŞİD, İstanbul Üniversitesi'ni tehdit etmiştir, buyursunlar gelsinler. Burada devrimci öğrenciler var" dedi.

Dinci saldırı üzerine

Bugün İstanbul Üniversitesi'nde "Sorunun bir parçası olanlar, çözümün parçası olamazlar" başlıklı bildiri dağıtımını gerçekleştirdik. Dağıtımın ardından Edebiyat Fakültesi bahçesine gelen İŞİD yanlısı dinci çeteciler, "bu bildiri İslam'a hakarettir" diyerek bir yoldaşımıza saldırdılar. Çevrede bulunan ilerici öğrencilerin desteğiyle çeteciler püskürtüldü. Çevredeki öğrencilerin yoldaşımızı sahiplenmesi üzerine içeri giren sivil polisler ve çevik kuvvet üniversiteyi terk etmek zorunda kaldı.

Bildiride son dönemde artan İŞİD saldırıları ve İŞİD'in İstanbul Üniversitesi'ne yönelik tehdidini teşhir ederek sermaye devletinin de bu katliamlardaki rolüne dikkat çektik. Güvenmemiz gerekenin devletin sözde "güvenlik önlemleri" olmadığını, yaratacağımız örgütlü gücümüz olduğunu söyledik ve saldırıya uğradık.

Ancak bu saldırılar nafiiledir! Biz bu katliamcı düzen gerçekliğini anlatmaktan ve karşısında örgütlü mücadelemizi büyütme vazgeçmeyeceğiz!

İstanbul Üniversitesi Deniz Gezmişlerin, Taylan Özgürlerin, Turan Emeksizlerin okuludur.

Çetelere geçit vermeyeceğiz!

DEVİRMİCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

4 Ocak 2017

Kauçuk granül skandalı

A. Deliorman

Eskimiş oto lastikleri öğütülerek halı sahalara dökülmektedir. Bu granüller sağlığa ve çevreye zararlı ve zehirlidir, kansere yol açmaktadır. Bu gerçek, bir TV dokümanterinde (*Zembla - Gevaarlijk spel*) ayrıntılı şekilde açıklanıyor. Buna karşın burjuva kurumlar Avrupa Birliği normlarını fersah fersah aşan zehirli içeriğe rağmen bu sahalarda spor yapmanın sağlığa zararlı olmadığını iddia etmektedirler.

Örneğin asbest maddesinin 19. yüzyılın sonlarına doğru Dr. Hubert Montague tarafından asbestoz hastalığına yol açtığı kanıtlanmış, ancak düzen bunu on yıllarca gizli tutmuştu. Kapitalist emperyalist sermaye asbestin kansere yol açtığını bildiği halde, özellikle 1945'lerden sonra bu maddeyi hemen her alanda yaygın şekilde kullanmıştır. Bu maddenin kullanımı bugün yasaklanmaktadır. Ancak halihazırda emperyalist metropollerde bu maddenin kullanılmadığı hemen hiçbir yapı bulunmamaktadır. Bir yangın durumunda en acil tehlike ateş değil, asbestin çevreye yayılmasıdır. Böylesi absürt bir durumla yüz yüzeyiz. Hiç kuşku yok ki asbest gibi onlarca-yüzlerce zehirli madde sözde "bilimsel" araştırma sonucunda aklanmış ve hâlâ kullanılmaktadırlar. Şimdi asbest dramasının yeni bir perdesi, lastik granülleri için oynanmak istenmektedir.

Bildiğimiz gibi dünyamızda artık eski lastik dağları var. Bu lastikler kendi başına bile devasa bir çevre problemi oluşturmaktadır. Sermaye, bu eskimiş lastikleri doğaya zarar vermeden işlemek yerine, bu lastik dağından bile kâr yapabilemenin yollarını aramaktadır. Ancak bu eski lastikler birçok zehir ve kansere yol açan madde içermektedirler. Son yıllarda düzen kendi normlarını bile hiçe saymakta, bu lastikleri granüle ederek halı sahalara dökülmektedir. Böylece hem eski lastiklerden sözde kurtulmakta hem de bu atıklardan kâr elde edebilmektedir.

Bu eski lastik dağları hiç kuşku yok ki yanlış üretim ve yanlış tüketimden kaynaklanmaktadır. Bu lastikler zehirli ve zararlı madde kullanılmadan yapılamaz mı? Keza bireysel taşımaya ağırlık verilmesi ve deniz ve demir yollarının taşıma alanında marjinal kalması bu çevresel felaketin asıl nedenleridir. Kapitalist sistemde ulaşım sektörünün çevreye zarar vermemesi imkansızdır. Zira bu sistemin tek amacı kâr ve daha fazla kârdır.

Sistem ekonomik, sosyal, politik, yönetsel vs. krizler içindedir. Battıkça batmaktadır. Eceli yakındır. Bunu kendisi de

çok iyi bilmekte, politikasını buna göre ayarlamaktadır. İşte bu yüzden dünyamızı resmen zehirlemektedir. Gelecek kuşaklara zehirlenmiş bir dünya bırakmak istemektedir. Nitekim bugün hemen her bina ve yapıda asbest vardır. Zehirli lastik granüller halı sahalara, oradan da çevreye, yaşam alanlarına ve doğaya yayılmaktadır.

Yukarıda adı geçen belgeselde konuyla ilgili şu çarpıcı bilgiler yer almaktadır:

"Son yıllarda Hollanda'da halı saha kullanımında bir patlama yaşandı. Bugün 2000 halı saha bulunmaktadır. Bu sahaları okullar ve hatta kreşler bile kullanılmaktadırlar. Bu sahalaların yüzde doksana lastik granülleri serpiştirilmiştir. Halbuki bu lastikleri (çöp dönüşüm merkezlerinde) yakmak ve yer altında depolamak bile yasaktır.

(...)Bir saha için 120 büyük çuval granül kullanılmaktadır. Bir çuval bir tondur. Yani bir sahaya 120 ton granül dökülmektedir. Bu aynı zamanda 20 bin araba lastiğinin kullanılması anlamına geliyor. Bu granüllerde çinko, kurşun ve benzen gibi maddeler bulunmakta. Bunun yanında PAK'lar (polycyclic aromatic hydrocarbons) da vardır. Bu grup maddelerin kansere yol açtığı kanıtlanmıştır.

Granülün kullanımı hakkında halihazırda herhangi bir kanun yoktur. Bu tamamen endüstriye bırakılmıştır. Örneğin Hendrik İdo Ambacht kasabasına yapılan bir halı sahaya dökülen granüller

çevre sakinlerinde sağlık problemlerine yol açmıştır. Kusma, göz yanması, mide bulantısı, solunum sorunları, kafa ağrısı. Belli bir süre sonra bu halı sahada kimyasal laboratuvar araştırması yapılmış, ancak kamuoyuna bu sonuçlar açıklanmamıştır. Zembla bu araştırmayı ele geçirmiştir. Bu araştırmaya göre ekstrem oranda çinko, yağ ve PAK maddeleri içerdiği sonucuna varılmıştır. Bu yeni yapılan halı saha kamuoyu muhalefeti sayesinde temelden yenilenmiş ve kauçuk granülü kullanılmamıştır. Çevre sakinlerinin şikayetleri de ortadan kalkmıştır.

İşin ilginç yanı, kauçuk granülün hangi maddeler içerdiği tam olarak bilinmemektedir. Öte yandan bu granüllerin içerisinde eski PVC boruları gibi diğer endüstri atıkları da işlenmektedir.

İngiltere'de lastik granüllerin kullanıldığı bir halı sahada spor yapan kaleci 2 kere kan kanserine yakalanmıştır. Spor bıraktıktan sonra sağlığı düzelmiştir. Granülde en az 27 değişik potansiyel tehlikeli kimyasal madde vardır. Bunların 11'i kansere yol açmaktadır. Bugüne kadar 200 kişinin halı saha granüllerinden dolayı kansere yakalandığı bilinmektedir. Bunlardan yüzü kalecilerdir. (...)

Bugüne kadar bu konuda Hollanda Halk Sağlığı ve Çevre Kurumu yalnızca tek bir araştırma yapmıştır. Bu kurum, araştırmasında lastik granüllerin halı sahalara dökülmesinin sporcu sağlığına zarar vermediğini iddia etmektedir. Kurum, araştırmayı Industox şirketine yaptırmış-

tır. Araştırma 2,5 saat sürmüş ve 7 sporcu dahil olmuştur. Bunlar halı sahada birkaç hareket yaptıktan bir gün sonra idrarları araştırılmıştır. Alınan örneklerin 25'i neden gösterilmeksizin araştırma dışı bırakılmıştır. Ve sonuçta PAK oranının normların altında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (...)

2015'te granül üreticileri arasında panik oluştu. Zira Avrupa Birliği insan teniyle temas eden kauçuk ürünlerinin içeriği hakkında bir düzenleme yaptı. Buna göre kauçuk, içinde kansere yol açan 8 PAK'tan en fazla 1 kiloda 1 gram içerebilir. Çocuklara yönelik ürünlerde bu yalnızca 0,5 gram içerebilir. Oysa kauçuk granülde bu oranlar 10 ila 100 kat daha fazladır. Bu granüllerle tüketicilerin temasının olmaması gerekmektedir.

Endüstriden gelen talep üzerine Avrupa Birliği kendi düzenlediği normlara endüstrinin uymak zorunda olmadığını açıkladı.

Sporcuların bu sahalarda oynaması yasaklanmalıdır. Sporcular bu sahalarda oynamayı reddetmelidir." (Zembla)

Öte yandan RIVM ikinci bir araştırma yaptırmıştır. Bu araştırmaya göre de kauçuk granüllerinin kan kanseri ve lenf kanserine yol açmadığı iddia edilmektedir. Kauçuk üreten sermaye bu araştırma sonuçlarından memnun kalmıştır. Bir devlet kurumu olan RIVM'in kime hizmet ettiği ortaya çıkmıştır.

Kısaca bir çocuk bir oyuncak ile oynuyorsa, bu oyuncağın malzemesinde, kansere yol açan PAK'lar belli normların altında olmak zorundadır. Aynı çocuk kauçuk granül dökülmüş bir halı sahada spor yapıyorsa kansere yol açan PAK'lara yüz kat daha fazla maruz kalabiliyor. Yani kendi koydukları normlar geçersiz, yok hükmünde sayılıyor. İşte kapitalizm budur. Başka yerde aramaya gerek yok. Kapitalizmde her şey sermayeye hizmet içindir. Sermayenin çıkarları söz konusuysa, çocuk ve sporcu sağlığının hiçbir değeri yoktur.

Sistemin parolası günü kurtarmaktan ibarettir. Zehirleyerek, kanseri yayarak kendisinin son kullanma tarihini uzatmaya çalışmaktadır. İşte tam da burada işçi sınıfına ve yalnızca ona, dünyamızı bu beladan kurtarmak misyonu düşmektedir. Ya sınıf o tarihi rolünü oynayacak ya da dünyamız toptan yok oluşa sürülecektir. Başka alternatif yoktur. İçinde yaşadığımız dünyamızın zehirlenmesini önlemek için düzenin fişini çekmemiz gerekiyor.

Hasret Gültekin: Bir insan ömrünü neye vermeli?

“Han’da yaşayan Koçgirili Kürt çocukları, ırmağın karşı yakasına ‘ütay’ derler. Ütay düştür. Ütopyadır. Iрмаğın karşı yakasına geçmek, dağların arkasına sarmak, yeni bir coğrafyayı keşfetmek... Tutkudur. Ütay türküdür. Türkü, tek tek ütopyaların keşfidir.”

Hasret Gültekin 1972’nin 1 Mayıs’ında Ütay’da Alevi/ Zaza kökenli bir ailede doğar. Ütay, Kızılırmak Nehri’nin yanında Sivas/İmranlı’nın (Koçgiri) Han Köyü’dür. Hasret, Koçgiri İsyanı’nın lideri Alişan’ın torunudur. Madımak Otel’inde katledilişine kadar 23 yıllık yaşamında geride pek çok eser ve Ütay’ı bırakmıştır.

Hasret çok küçükken ailesi İstanbul’a göç eder. Bir gün annesiyle evin bodrumuna iner, orada kırık bir bağlama bulur, alır eve getirir. O kırık bağlamadan başlar Hasret’in hikayesi. O günden sonra elinden düşmez Hasret’in bağlaması. Değişlerden, türkülere tüm yöreleri çalar Hasret. Bir yandan şiirler yazar, bir yandan farklı olan müziği arar. Kadıköy Anadolu Lisesi’nde öğrenimine devam ederken okuldan sık sık kaçarak bağlama ustalarının yanına gider. Bu dönemde okul arkadaşları Hasret’i bağlamasından ayrı hatırlamıyor. Hasret bağlamayı ustalarından öğrenir, sürekli araştırır. Lisedeysen onun müziğe duyduğu sevdası derindir, 16 yaşında ilk albümünü çıkarır: “Gün Olaydı”. Hemen ardından ilk resitalini Kadıköy Moda Sineması’nda verir.

Hasret üretirken çok araştırır, çok okur. Anadolu tarihini Pir Sultan’dan Şeyh Bedrettin’e, Koçgiri İsyanı’na ince ince araştırır. Anadolu’da dilden dile gelmiş türküler, ağıtları arar, dengbejleri (halk ozanları) ziyaret eder. Yanından hiç eksik etmediği boş kasetler ve teyp ile dengbejleri, ağıt yakan Anadolu kadınlarını, doğadaki kuş sesinden su sesine her şeyi kaydeder. Bu kayıtlar Hasret’in müziğe bakışıdır. Onun için halk müziği bu doğa kadar çok çeşitli, berrak ve açıktır. Pir Sultan deyişlerinden, Ege bölgesinin türkülerine, zeybeklerine, Rumeli ezgilerine, Zazaca ve Kürtçe türkülere değin çok yöreden ve çok dilden beslenir. “Türkülerimiz enternasyonalist. Enternasyonalist olmayan insanın ütopyası da olamaz; olsa bile siyah-beyazdır. Bizimkisi ise mavidir” der. Onun için müzik enternasyonalisttir. Bunu yaptığı müzikte kendine has yarattığı özgün tarzla da ifade eder. Değişik müzik türlerini, halkların etnik müziklerini araştırır. Birçok enstrümanı (kısa-uzun saplı bağlama, cura, kaval, kabak kemane) ve bağlamada da “şelpe” denilen tekniği kullanarak özgün

bir tarz yaratır müziklerinde. O halk müzikleriyle halkın senfonisini yapar “çok sesli, çok dilli, çok ezgili.”

1989’da “Gece ile Gündüz Arasında”yı, 1991’de “Rüzgarın Kanatlarında” albümlerini yapar. Hasret’in Kürtçe müziğe verdiği ayrı bir önem de vardır. Bunu yaparken “Ciddi ve titiz olmak gerekir. Yoksa Türk halk müziği gibi resmi ideolojinin yanlış değerlerine kalır yozlaştırılır” der. 1990 yılında müzik yönetmenliğini yaptığı “Newroz” kaseti Kürtçe müzik yasağını delen ilk albümdür. Bu dönemde Kürtçe müzik piyasalaştırılmaya da başlanmıştır. Hasret’in “Mem talan olur / Zin ziyan olur / ben yine bu ellerde/ Gül dere dere yaşarım” dizeleri belki de bunu anlatır...

Nisan 1993’e gelindiğinde Hasret, Yunan müzik grubu Prosechos ile birlikte “Ege’nin İki Yakası” ismini verdikleri dostluk resitalini Ankara, İzmir, İstanbul’da gerçekleştirir. Prosechos’un anlatımına göre kucak dolusu çiçekle Kordonboyu’na inerler bir resital sonrası, Hasret denize bakar ““Bu çiçekleri burada denize dökülen, yaşamlarını savaşta yitiren tüm insanlar için, Ege’nin iki yakasında ve dünyanın hiçbir yerinde bir daha savaş olmaması dileğiyle denize atalım” diyerek çiçekleri denize bırakır.

Hasret Gültekin’i 23 yıllık yaşamında unutulmaz kılan şey nedir? Çok araştırması mı, çok okuması mı, yahut müzik anlamında iyi bir tekniğe sahip olması

mı? Kuşkusuz bunlar önemli bir yerde duruyor. Ancak Hasret’i Hasret yapan şey onun müzikte geçmişi ve geleceği birleştiren bakışıdır, Pir Sultanlar’dan Karacaoğlanlar’a, Nesimiler’e varana dek büyük bir kültürel mirası güncelliğinde işleyebilmesidir. Her yörenin, her sesin ve ezginin geçmişini gelecek ile harmanlamıştır. Yeni ve özgün bir tarz yaratmıştır. “Her şey satılıyor. Ev, araba, ekmek, ayakkabı... Sevginin; yani bülbülün güle, Mem’in Zin’e, Ferhat’ın Şirin’e duyduğu sevgi insanlar var olduğu sürece satılmayacağına göre türkülerin güncelliği ve çağdaşlığı da tartışılmamalı” der.

*Sevdanın güzelliğinde,
Canın cana hasretinde,
İnançlı yürekleriyle,
Kavganın ateşlerinde,
Yananlara selam olsun*

1993 yılına geldiğinde Hollanda’da bir üniversite Hasret’ten Anadolu müziği hakkında ders vermesini ister. Hasret titizdir, “Batı müziğine hakim değilim” diyerek teklifi reddeder. Köln’de üniversiteye başvurur müzik eğitimi için. '93 Eylül’ü gibi başlayacaktır, başlayamaz.

2 Temmuz 1993’te Pir Sultan Abdal şenlikleri için Sivas’a gider. Madımak Otel’inde 8 saatlik taş yağmurunun ardından yakılarak katledilir. Tıpkı Pir Sultan’ın 16. yüzyılda Hızır Paşa’larca katledilişi gibi. TV’lerden canlı yayınlanan

Madımak Katliamı’nda 33 insan yaşamını yitirir. Çok küçük yaşlardan beri şiir yazan Hasret, kendine yazmıştır belki de bu şiiri:

*“Çürür düzen zulüm biter
Kar altında gülüm biter,
Vakit ulaşır yolum biter,
Birde yasak adım kalır,
Toplatılır yazılarım,
Yakılır dizelerim,
Kurutulur gözlerim,
Geride genç ölüm kalır.”*

Ve şimdi 23 yıl geçti, Hasret’in ömrü kadar zaman geçti aradan. 23 yıla daha neler sığdırırdı sorusuna cevap vermek zor. 6 yıla çok değerli, özgün eserler sığdıran bir insan. Ve bugün Kızılırmak Nehri’nin yanında Ütay’da sarı sıcak topraklarda anıt mezarda bir konserinde söyledikleri yazar:

“Ve dünya alışkanlıktan değil, sevgiyle mutluluktan dönsün diyor; hepinizi yüreğinizden öpüyorum...”

Hasret’i anmak, anlamak ve tanımak gerekir. Bugün bu toplumun yarattığı ileri bir değerdir Hasret Gültekin. Ve bizler, kavganın dilini, türküsünü tarihten beslenerek yazıyoruz; Pir Sultan’dan, Karacaoğlan’dan, Hasret’e...

İ. Y. GÜN

(kaynakça: hasretgultekin.com)

Metin Göktepe'nin katledilmesinin üzerinden 21 yıl geçti!

Metin'in kafasında
bir darp var
Polis
karakolundan
morga kadar
Mosmor
Bir darbe var
yüreğimizde
beynimizde
Soruyor bir işaret
fişegi
Biz ölerек mi
yaşamayı
öğreneceğiz hâlâ...*

Tarih 4 Ocak 1996. Ümraniye Cezaevi'nde bulunan siyasi tutuklular görüş haklarının engellenmesini protesto etmeye başlamışlardı. 13 Aralık 1995'te gerçekleşen saldırının ardından sermaye devleti direnişi bitirmek için bir kez daha saldırdı. Askerlerin koğuşlara yönelik operasyonunda onlarca tutsak yaralanırken 4 devrimci de katledildi.

Tarih 8 Ocak 1996. Ümraniye'de yaşanan katliam ilerici-devrimci kamuoyunda büyük tepkiye sebep olmuştu. Saldırıda hayatını kaybeden devrimcilerden Orhan Özen ve Rıza Boybaş'ın Alibeyköy'de yapılacak cenaze törenine yüzlerce kişi katılmıştı. Evrensel Gazetesi Muhabiri Metin Göktepe de "Mutlaka ben izlemeliyim arkadaşlar" diyerek cenazeyi izlemeye gitmişti. Yüzlerce insanla birlikte sarı basın kartı olmadığı ve polise itiraz ettiği gerekçesi ile gözaltına alındı ve Eyüp Kapalı Spor Salonu'na götürüldü. Göktepe burada polislerden gördüğü işkence sonucunda yaşamını yitirdi. Ölü bedeni ancak bir gün sonra spor salonunun yakınlığında bulundu.

SERMAYE DEVLETİ ÖNCE KATLETTİ, SONRA İNKAR ETTİ

Metin Göktepe'nin katledilmesinin ardından sermaye devletin tutumu ise bilindikti. Emniyet amirinden dönemin başbakanı Tansu Çiller'e kadar düzen sözcüleri önce Göktepe'nin gözaltına alındığını inkara kalkıştılar. Ardından gözaltına alındığı ancak çay bahçesinde otururken fenalaşarak sandalyeden düşüp öldüğü iddia edildi. İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan'ın iddiası ise gözaltına alındığı ancak spor salonunun duvarından düşerek öldüğü yönündeydi.

İlerici-devrimci güçlerin çabaları ile Göktepe'nin katledilmesi yerel ve uluslararası kamuoyunda yankı uyandırırken sermaye devleti de artık "bazı gerçekleri" kabul etmek zorunda kalmıştı. Bu aşamadan sonra ise gene bilindik bir senaryo işlemeye devam etti. Suçun birkaç polisin üzerine yıkıldığı ve onların da aklandığı yargı (!) süreci başladı. Bu süreçte sermaye devletin bakış açısını dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel yaptığı açıklamada özetliyordu:

"Cinayeti polis işlemiştir tabirini beğenmiyorum. Hadiseleri kendi sınırları içinde mütalaa etmeliyiz. Münferit hadiselerden netice çıkarırken, devleti yargılamayalım. Yargılanacak olan suç kim işlemişse odur. Polis teşkilatını yargılamamız yanlıştır. Ama üstünde polis üniforması olan A veya B şahsı işlemişse, yakasına yapıştırırız. Cinayet örtbas edilemez."

Göktepe davası 30 duruşma boyunca devam etti. İstanbul'da başlayan dava "güvenlik" gerekçesi ile önce Afyon'a, oradan Aydın'a, ardından da tekrar Afyon'a alındı. Davanın sonunda tıpkı

Demirel'in ifade ettiği gibi polis üniforması giyen A veya B şahıslarına göstermelik cezalar verildi, sermaye devletin katliamındaki sorumluluğu ise görmezden gelindi. 5 polis "kastı aşan şekilde insan öldürmek" (taksirle) ve "faili belli olmayacak şekilde insan öldürmek" suçlarından 7 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı, 1 polis ise Yargıtay'ın kararı bozmasından sonra 20 ay hapis ve 5 ay kamu hizmetinden uzaklaştırma cezası aldı. Failler bu cezaları bile tam doldurmadan, en uzun tutukluluk süresi 20 ay olmak üzere "Rahşan affından" yararlanarak serbest bırakıldılar.

DEVİRİMCİ BASINA SAHİP ÇIKALIM, GÜÇLENDİRELİM!

Metin Göktepe'nin katledilmesinin üzerinden 21 yıl geçti. Bu süreçte sermaye devleti katliamlarla dolu tarihine yenilerini eklerken ilerici-devrimci basına yönelik baskı ve saldırılar da devam ediyor. OHAL'i kendisine zırh yapan sermaye devleti ilerici-devrimci gazeteleri, televizyonları, radyoları kapatıyor. Bir yandan da gazeteciler gözaltı ve tutuklama terörü ile karşı karşıya kalıyorlar. Türkiye en çok tutuklu gazetecinin bulunduğu ülke olmadaki birinciliğini kimseye kaptırmıyor.

Ölümünün 21. yılında Metin Göktepe'yi saygıyla anarken işçi ve emekçilere gerçekleri anlatan ve çürümüş sisteme karşı mücadele çağrısı yapan devrimci basına sahip çıkmaya ve güçlendirmeye çağırıyoruz.

* Can Yücel'in "Metin'e
Metin Bir Metin" şiiri

